

STARPTAUTISKIE STANDARTI NOZIEDZĪGI
IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS
NOVĒRŠANAI, KĀ ARĪ TERORISMA UN
MASVEIDA IZNĪCINĀŠANAS IEROČU
IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAI

Finanšu darījumu darba grupas (*FATF*) rekomendācijas

Atjaunināts 2018. gada oktobrī

FINANCIAL ACTION TASK FORCE

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPA

Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*) ir neatkarīga starpvaldību organizācija, kas izstrādā un sekmē politiskās nostādnes pasaules finanšu sistēmas aizsardzībai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, terorisma finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. *FATF* rekomendācijas uzskata par pasaules standartu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas (*AML*) un terorisma finansēšanas novēršanas (*CFT*) jomā.

Vairāk informācijas par *FATF* skatīt tīmekļa vietnē: www.fatf-gafi.org

Ne šis dokuments, ne tajā iekļautās kartes nemaina nevienas teritorijas statusu vai suverenitāti pār šādu teritoriju, starptautiskās robežas un nevienas teritorijas, pilsētas vai apgabala nosaukumu.

Atsauce:

<p><i>FATF</i> (2012. –2018. gads), <i>International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation</i>, <i>FATF</i>, Parīze, Francija www.fatf-gafi.org/recommendations.html</p>

© -2018 *FATF*/ESAO Visas tiesības aizsargātas. Visas tiesības saglabātas.

Šīs publikācijas pavairošana vai tulkošana bez iepriekšējas rakstveida atļaujas ir aizliegta.

Pieteikums minētās atļaujas saņemšanai attiecībā uz visu publikāciju vai tās daļu jāiesniedz *FATF* sekretariātā, adrese: 2 rue Andre Pascal 75775, Paris Cedex 16, France

(Fakss: +33 1 44 30 61 37 vai e-pasts: contact@fatf-gafi.org).

STARPTAUTISKIE STANDARTI NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS
NOVĒRŠANAI, KĀ ARĪ TERORISMA UN MASVEIDA IZNĪCINĀŠANAS IEROČU
IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANAS NOVĒRŠANAI

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (*FATF*) REKOMENDĀCIJAS

PIEŅEMTAS *FATF* PLENĀRSĒDĒ 2012. GADA FEBRUĀRĪ

Atjaunināts 2018. gada oktobrī

SATURA RĀDĪTĀJS

<i>FATF</i> rekomendāciju saraksts	5
Ievads	7
<i>FATF</i> rekomendācijas	9
Skaidrojošās piezīmes	26
Piezīme par finanšu iestādēm un <i>DNFBP</i> izvirzīto prasību tiesisko pamatu	97
Terminu saraksts	99
Akronīmu saraksts	110
I pielikums. <i>FATF</i> metodiskie norādījumi	111
II pielikums. Informācija par <i>FATF</i> rekomendāciju atjauninājumiem	112

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (FATF) REKOMENDĀCIJAS

Numurs Iepriekšējais

A – AML/CFT POLITIKA UN KOORDINĀCIJA

1. - Risku novērtēšana un ar risku pamatotas pieejas piemērošana*
2. R.31. Sadarbība un koordinācija valsts līmenī

B – NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJA UN KONFISKĀCIJA

3. R.1. un R.2. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija – nodarījums*
4. R.3. Konfiskācija un pagaidu pasākumi*

C – TERORISTU FINANSĒŠANA UN IEROČU IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANA

5. SRII Teroristu finansēšana – nodarījums*
6. SRIII Selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar terorisma un teroristu finansēšanu*
7. Selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar ieroču izplatīšanu*
8. SRVIII Bezpeļņas organizācijas*

D – PREVENTĪVIE PASĀKUMI

9. R.4. Finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības noteikumi

Klienta uzticamības pārbaude un dokumentācijas uzglabāšana

10. R.5. Klienta uzticamības pārbaude*
11. R.10. Dokumentācijas uzglabāšana

Papildu pasākumi noteiktiem klientiem un darbībām

12. R.6. Politiski ietekmējamas personas*
13. R.7. Korespondentbankas darbības*
14. SRVI Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi*
15. R.8. Jaunās tehnoloģijas
16. SRVII Naudas pārvedumi ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību*

Paļaušanās, kontroles mehānismi un finanšu grupas

17. R.9. Paļaušanās uz trešām pusēm*
18. R.15. un R.22. Iekšējās kontroles mehānismi, ārvalstu filiāles un meitasuzņēmumi*
19. R.21. Augstāka riska valstis*

Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem

20. R.13. un SRIV Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem*
21. R.14. Brīdināšana un konfidencialitāte

Izraudzītie nefinanšu uzņēmumi un profesijas (DNFBP)

22. R.12. DNFBP: Klienta uzticamības pārbaude*
23. R.16. DNFBP: Citi pasākumi *

E – JURIDISKO PERSONU UN VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI

24. R.33. Juridisko personu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji*

25. R.34. Juridisko veidojumu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji*

F – KOMPETENTO IESTĀŽU PILNVARAS UN ATBILDĪBA, CITI INSTITUCIONĀLI PASĀKUMI

Regulēšana un uzraudzība

26. R.23. Finanšu iestāžu regulēšana un uzraudzība*

27. R.29. Uzraudzības iestāžu pilnvaras

28. R.24. *DNFBP* regulēšana un uzraudzība

Operatīvās un tiesībaizsardzības iestādes

29. R.26. Finanšu izlūkošanas vienības*

30. R.27. Tiesībaizsardzības un izmeklēšanas iestāžu pienākumi*

31. R.28. Tiesībaizsardzības un izmeklēšanas iestāžu pilnvaras*

32. SRIX Skaidras naudas pārvadātāji*

Vispārīgas prasības

33. R.32. Statistika

34. R.25. Vadlīnijas un atgriezeniskā saite

Sankcijas

35. R.17. Sankcijas

G – STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

36. R.35. un *SRI* Starptautiskie instrumenti

37. R.36. un *SRV* Savstarpēja tiesiskā palīdzība

38. R.38. Savstarpēja tiesiskā palīdzība: iesaldēšana un konfiskācija*

39. R.39. Izdošana

40. R.40. Citi starptautiskās sadarbības veidi*

1. Aile, kurā norādīts “iepriekšējais numurs”, attiecas uz atbilstošo 2003. gada FATF rekomendāciju.

** Rekomendācijas, kurām pievienota zvaigznīte, ir papildinātas ar skaidrojošo piezīmi, kas jālasa kopā ar rekomendāciju.*

Redakcija, kas pieņemta 2012. gada 15. februārī.

IEVADS

Finanšu darījumu darba grupa (*FATF*) ir starpvaldību iestāde, kuru 1989. gadā izveidoja tās dalībvalstu jurisdikciju ministri. *FATF* uzdevums ir noteikt standartus un veicināt efektīvu tiesisko, regulējošo un operatīvās darbības pasākumu ieviešanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanai un terorisma un ieroču izplatīšanas finansēšanas apkarošanai, kā arī novērst citus saistītos starptautiskās finanšu sistēmas integritātes apdraudējumus. Sadarbojoties ar citām starptautiska mēroga ieinteresētajām pusēm, *FATF* apzina arī valstu nepilnības nolūkā aizsargāt starptautisko finanšu sistēmu pret ļaunprātīgu izmantošanu.

FATF rekomendācijās noteikts vispusīgu un konsekventu pasākumu kopums, kas valstīm jāievieš, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, kā arī masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. Valstīs pastāv dažādi tiesību, administratīvie un operatīvie regulējumi, kā arī atšķirīgas finanšu sistēmas, tāpēc visās valstīs nav iespējams veikt vienādus pasākumus šo draudu izskaušanai. Tādējādi *FATF* rekomendācijas nosaka starptautisku standartu, kas valstīm jāievieš, īstenojot saviem apstākļiem pielāgotus pasākumus. *FATF* rekomendācijās minēti galvenie pasākumi, kuri valstīm jāievieš, lai:

- apzinātu riskus un izstrādātu politiku un koordināciju valsts mērogā;
- vajātu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, teroristu finansēšanu un ieroču izplatīšanas finansēšanu;
- noteiktu preventīvus pasākumus finanšu un citās izraudzītajās nozarēs;
- noteiktu kompetento iestāžu (piemēram, izmeklēšanas, tiesībsardzības un uzraudzības iestāžu) pilnvaras un pienākumus, kā arī citus institucionālos pasākumus;
- uzlabotu informācijas par juridisko personu un veidojumu patiesajiem labuma guvējiem pārskatāmību un pieejamību un
- sekmētu starptautisko sadarbību.

Sākotnējās *FATF* četrdesmit rekomendācijas tika sagatavotas 1990. gadā kā iniciatīva, lai nepieļautu to, ka personas, kas legalizē narkotiku tirdzniecībā iegūtus līdzekļus, ļaunprātīgi izmanto finanšu sistēmas. Vēlāk 1996. gadā rekomendācijas pirmo reizi pārskatīja, lai atspoguļotu jaunās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas tendences un metodes un paplašinātu to tvērumu, attiecinot to ne tikai uz narkotiku tirdzniecībā iegūtu līdzekļu legalizāciju. *FATF* 2001. gada oktobrī paplašināja savas pilnvaras nolūkā risināt jautājumu par terorisma aktu un teroristisku organizāciju finansēšanu un veica būtisku uzdevumu – izstrādāja astoņas īpašās rekomendācijas teroristu finansēšanas novēršanas jomā (kas vēlāk tika paplašinātas līdz deviņām rekomendācijām). Otro reizi *FATF* rekomendācijas pārskatīja 2003. gadā, un šīs pārskatītās rekomendācijas, kā arī īpašās rekomendācijas, ir apstiprinātas vairāk nekā 180 valstīs, un tās ir vispārārstīti starptautiski standarti noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai (*AML/CFT*).

Noslēdzoties dalībvalstu savstarpējās novērtēšanas trešajai kārtai, *FATF* ir pārskatījusi un atjauninājusi *FATF* rekomendācijas, cieši sadarbojoties ar *FATF* līdzīgām reģionālām iestādēm (*FSRB*) un novērotāju organizācijām, tostarp Starptautisko Valūtas fondu, Pasaules Banku un Apvienoto Nāciju Organizāciju. Pārskatītajās rekomendācijās ir ietverti jauni un paredzami apdraudējumi, izskaidroti un nostiprināti vairāki esošie pienākumi, vienlaikus saglabājot nepieciešamo rekomendāciju stabilitāti un stingrību.

FATF standarti pārskatīti arī tādēļ, lai stiprinātu augstāka riska situācijām piemērojamās

prasības un dotu iespēju valstīm īstenot mērķtiecīgāku pieeju jomās, kurās saglabājas augsts risks vai kurās varētu īstenot stingrākus pasākumus. Valstīm vispirms ir jāapzina, jānovērtē un jāizprot tie riski, ar kuriem tās saskaras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas jomā, un tad tām jāpieņem atbilstoši pasākumi apzinātā riska mazināšanai. Ar risku pamatota pieeja ļauj valstīm saskaņā ar *FATF* prasībām pieņemt elastīgāku pasākumu kopumu, lai efektīvāk izmantotu resursus un īstenotu ar riskiem samērīgus preventīvos pasākumus, tādējādi maksimāli uzlabojot savu centienu efektivitāti.

Terorisma finansēšanas apkarošana ir ļoti būtisks uzdevums. Efektīva *AML/CFT* sistēma ir būtisks priekšnoteikums teroristu finansēšanas novēršanai, un vairākums pasākumu, kuri iepriekš tika vērsti pret teroristu finansēšanu, tagad ir iekļauti rekomendācijās, tāpēc īpašās rekomendācijas vairs nav nepieciešamas. Tomēr atsevišķās rekomendācijās īpaši aplūkots jautājums par teroristu finansēšanu, un tās ir iekļautas *FATF* rekomendāciju C sadaļā. Tās ir: 5. rekomendācija (kriminālatbildības noteikšana par teroristu finansēšanu), 6. rekomendācija (selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar terorisma un teroristu finansēšanu) un 8. rekomendācija (pasākumi bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai). Būtiskas bažas par drošību raisa arī masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, un 2008. gadā *FATF* pilnvaras tika paplašinātas, iekļaujot tajās pilnvaras risināt masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanas problēmu. Lai novērstu šo apdraudējumu, *FATF* pieņēma jaunu rekomendāciju (7. rekomendācija), kuras mērķis ir nodrošināt selektīvu finanšu sankciju konsekventu un efektīvu piemērošanu gadījumos, kad šādas sankcijas ir noteikusi ANO Drošības padome.

FATF standarti sastāv no rekomendācijām un to skaidrojošajām piezīmēm, kā arī no piemērojāmām definīcijām, kas ir minētas terminu sarakstā. *FATF* standartos noteiktie pasākumi ir jāīsteno visām *FATF* un *FSRB* dalībvalstīm, un to īstenošanu rūpīgi vērtē Savstarpējos novērtēšanas procesos, kā arī Starptautiskā Valūtas fonda un Pasaules Bankas īstenotajos novērtēšanas procesos, kuru pamatā ir *FATF* kopējā novērtēšanas metodika. Dažas skaidrojošās piezīmes un terminu sarakstā iekļautās definīcijas ir papildinātas ar piemēriem, kuri ilustrē to, kā prasības varētu piemērot. Šie piemēri nav *FATF* standartu obligātie elementi; tie ir iekļauti tikai uzskatāmības nolūkā. Tāpat šie piemēri nav vispusīgi piemēri, un, lai gan tie tiek uzskatīti par derīgām norādēm, tos var nebūt iespējams attiecināt uz visiem gadījumiem.

Lai valstīm palīdzētu ieviest *FATF* standartus, *FATF* izstrādā arī vadlīnijas un labākās prakses dokumentus, kā arī citus ieteikumus. Šie dokumenti nav obligāti, kad tiek novērtēta atbilstība standartiem, tomēr valstīm būtu lietderīgi ņemt tos vērā, kad tās apsver, kā vislabāk īstenot *FATF* standartus. Visu aktuālo vadlīniju un labākās prakses dokumentu saraksts, kas pieejams *FATF* mājas lapā, ir iekļauts rekomendāciju pielikumā.

FATF ir apņēmusies uzturēt ciešu un konstruktīvu dialogu ar privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību un citām ieinteresētajām pusēm, jo tie ir nozīmīgi partneri, kas palīdz nodrošināt finanšu sistēmas integritāti. Rekomendāciju pārskatīšanas procesā ir notikusi plaša apspriešana, kā arī ir gūts labums no šo ieinteresēto pušu komentāriem un ierosinājumiem. Turpmāk *FATF* atbilstoši savām pilnvarām turpinās izvērtēt, kādas pārmaiņas standartos nepieciešamas, ņemot vērā jaunu informāciju par jauniem riskiem, potenciālajiem draudiem un pasaules finanšu sistēmas vājajām vietām.

FATF aicina visas valstis ieviest efektīvus pasākumus, lai panāktu, ka valstu sistēmas, kas attiecas uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, kā arī teroristu finansēšanas un ieroču izplatīšanas apkarošanu, atbilst pārskatītajām *FATF* rekomendācijām.

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (*FATF*) REKOMENDĀCIJAS

A. *AML/CFT* POLITIKA UN KOORDINĀCIJA

1. Risku novērtēšana un ar risku pamatotas pieejas īstenošana*

Valstīm ir jāapzina, jānovērtē un jāsaprot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski attiecīgajā valstī un jārikojas, tostarp jānosaka iestāde vai mehānisms risku novērtēšanas pasākumu koordinēšanai, kā arī jāizmanto resursi, lai nodrošinātu risku efektīvu samazināšanu. Izmantojot veikto novērtējumu, valstīm ir jāīsteno ar risku izvērtēšanu pamatota pieeja, lai nodrošinātu, ka pasākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai vai mazināšanai ir atbilstoši apzinātajiem riskiem. Šādai pieejai ir jābūt galvenajam pamatam, kas nosaka resursu efektīvu piešķiršanu visā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (*AML/CFT*) režīmā un visu *FATF* rekomendācijās minēto ar risku pamatoto pasākumu ieviešanai. Ja valstis konstatē augstākus riskus, tām jānodrošina, ka to *AML/CFT* režīms pienācīgi risina šādus riskus. Ja valstis konstatē zemākus riskus, tās var pieņemt lēmumu pieļaut vienkāršotus pasākumus attiecībā uz atsevišķām *FATF* rekomendācijām saskaņā ar zināmiem nosacījumiem.

Valstīm ir jāizvirza noteikums finanšu iestādēm un izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām (*DNFBP*) apzināt, novērtēt un īstenot efektīvus pasākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risku mazināšanai.

2. Sadarbība un koordinācija valsts līmenī

Valstīm ir jāizstrādā valsts *AML/CFT* politika, kas balstīta uz apzinātajiem riskiem, un šī politika ir regulāri jāpārskata, turklāt valstīm ir jānosaka iestāde vai jāievieš koordinācijas vai cits mehānisms, kas ir atbildīgs par šo politiku.

Valstīm jānodrošina, ka politikas veidotāji, finanšu izlūkošanas vienība (FIV), tiesībsardzības iestādes, uzraugi un arī citas attiecīgās kompetentās iestādes politikas veidošanas un darbības līmenī ir ieviesušas efektīvus mehānismus, kas palīdz tām sadarboties un attiecīgā gadījumā valsts mērogā koordinēt politisko nostādņu un pasākumu izstrādi un īstenošanu, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, kā arī apkarotu teroristu finansēšanu un masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. Šādos mehānismos ir jāietver sadarbība un koordinācija starp attiecīgajām iestādēm, lai nodrošinātu *AML/CFT* prasību atbilstību datu aizsardzības un privātuma noteikumiem un citiem līdzīgiem noteikumiem (piemēram, datu drošībai/lokalizācijai).

B. NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJA UN KONFISKĀCIJA

3. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija – noziedzīgs nodarījums*

Pamatojoties uz Vīnes konvenciju un Palermo konvenciju, valstīm ir jānosaka kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju. Kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jāpiemēro attiecībā uz visiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, tostarp visplašāko sākotnējo noziedzīgo nodarījumu spektru.

4. Konfiskācija un pagaidu pasākumi*

Valstīm ir jāpieņem pasākumi, kas līdzinās tiem, kuri ir noteikti Vīnes konvencijā, Palermo konvencijā un Teroristu finansēšanas konvencijā, tostarp normatīvie akti, lai pilnvarotu kompetentās iestādes iesaldēt vai aizturēt un konfiscēt turpmāk minēto mantu, neierobežojot *bona fide* trešo pušu tiesības: a) legalizētu noziedzīgi iegūtu mantu, b) ieņēmumus no noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai nozieguma izdarīšanas rīkus, kas tiek izmantoti vai ko paredzēts izmantot šādā legalizācijā, c) mantu, kas ir ieņēmumi no terorisma finansēšanas, terorisma aktiem vai teroristiskām organizācijām vai kas tiek izmantota vai ko paredzēts izmantot šādai terorisma finansēšanai, terorisma aktiem vai teroristiskām organizācijām, vai kas ir piešķirta izmantošanai šādā terorisma finansēšanā, terorisma aktos vai teroristiskās organizācijās, vai d) līdzvērtīgu mantu.

Šādos pasākumos ir jāiekļauj šādas pilnvaras: a) identificēt, izsekot un novērtēt konfiscējamo mantu, b) īstenot pagaidu pasākumus, piemēram, iesaldēt vai arestēt, tādā veidā novēršot jebkādu šādas mantas izmantošanu, pārsūtīšanu vai likvidēšanu, c) īstenot pasākumus, ar ko novērš vai atceļ darbības, kas negatīvi ietekmē valsts spēju iesaldēt, aizturēt vai atgūt konfiscējamo mantu, un d) veikt visas attiecīgās izmeklēšanas darbības.

Valstīm ir jāapsver iespēja noteikt pasākumus, ar kuriem šādus ieņēmumus vai nozieguma izdarīšanas rīkus var konfiscēt bez nepieciešamības pieņemt notiesājošu spriedumu krimināllietā (konfiskācija bez notiesājoša sprieduma), vai kuri paredz, ka likumpārkāpējam ir jāuzrāda konfiscējamās mantas likumīgā izcelsme tādā mērā, kādā šāda prasība atbilst valsts normatīvajos aktos noteiktajiem principiem.

C. TERORISTU FINANSĒŠANA UN IEROČU IZPLATĪŠANAS FINANSĒŠANA

5. Teroristu finansēšana – noziedzīgs nodarījums*

Pamatojoties uz Konvenciju par cīņu pret terorisma finansēšanu, valstīm ir jānosaka kriminālatbildība par teroristu finansēšanu un kriminālatbildība ne vien par terorisma aktu finansēšanu, bet arī par teroristu organizāciju un atsevišķu teroristu finansēšanu, pat ja nepastāv saistība ar konkrētu terorisma aktu vai aktiem. Valstīm ir jānodrošina, ka šādus noziedzīgos nodarījumus klasificē kā sākotnējos noziedzīgos nodarījumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā.

6. Selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar terorismu un teroristu finansēšanu*

Lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās izklāstītās prasības attiecībā uz terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu, valstīm jāievieš selektīvu finanšu sankciju režīmi. Minētajās rezolūcijās noteikts, ka valstīm nekavējoties jāiesaldē tādu personu vai struktūru līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka tiešā vai netiešā veidā nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami tādām personām vai struktūrām vai nav tādu personu vai struktūru rīcībā, kuras i) norādījusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai kuras ir norādītas tās uzdevumā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu, tostarp saskaņā ar rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajām rezolūcijām, vai ii) norādījusi attiecīgā valsts atbilstoši rezolūcijai Nr. 1373 (2001).

7. Selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar ieroču izplatīšanu*

Lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās izklāstītās prasības attiecībā uz masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas un finansēšanas novēršanu, apturēšanu un izskaušanu, valstīm ir jānosaka mērķtiecīgas finanšu sankcijas. Minētajās rezolūcijās noteikts, ka valstīm nekavējoties jāiesaldē tādu personu vai struktūru līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka tiešā vai netiešā veidā nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami tādām personām vai struktūrām vai nav tādu personu vai struktūru rīcībā, kuras norādījusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai kuras ir norādītas tās uzdevumā saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu.

8. Bezpeļņas organizācijas*

Valstīm ir jāpārbauda tādu normatīvo aktu atbilstība, kas attiecas uz bezpeļņas organizācijām, kuras valsts ir identificējusi kā nepasargātas pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai. Valstīm ir jāpiemēro mērķorientēti un samērīgi pasākumi atbilstīgi ar risku pamatotai pieejai attiecībā uz šādām bezpeļņas organizācijām, lai pasargātu tās pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanas nolūkā, ko veic:

- a) teroristiskās organizācijas, kuras uzdodas par likumīgām organizācijām;
- b) likumīgas organizācijas, kas izmanto šīs bezpeļņas organizācijas kā starpniekus teroristu finansēšanai, tostarp nolūkā izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem, un
- c) slēpjot vai maskējot likumīgiem mērķiem paredzētu līdzekļu slepenu novirzīšanu teroristu organizācijām.

D. PREVENTĪVI PASĀKUMI

9. Finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības likumi

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestāžu noslēpuma aizsardzības likumi nekavē *FATF* rekomendāciju ieviešanu.

KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE UN DOKUMENTĀCIJAS UZGLABĀŠANA

10. Klienta uzticamības pārbaude*

Finanšu iestādēm jāaizliedz uzturēt anonīmus kontus vai kontus, kas atvērti ar acīmredzami fiktīviem vārdiem.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums veikt klienta uzticamības pārbaudes pasākumus, ja:

- i) tiek dibinātas darījumu attiecības;
- ii) tiek veikti neregulāri darījumi: i) kuru summa pārsniedz piemērojamo norādīto robežvērtību (15 000 *USD/EUR*), vai ii) kas ir naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību 16. rekomendācijas skaidrojošajā piezīmē minētajos apstākļos;
- iii) pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai terorisma finansēšanu, vai
- iv) finanšu iestādei ir šaubas par iepriekš iegūto klienta identifikācijas datu ticamību vai atbilstību.

Klienta uzticamības pārbaude ir jānosaka normatīvajos aktos kā princips, kas ir jāievēro finanšu iestādēm. Katra valsts var noteikt, kā tā noteiks konkrētas klienta uzticamības pārbaudes veikšanas prasības, proti, ar normatīvo aktu vai citu izpildāmo aktu starpniecību.

Jāīsteno šādi klienta uzticamības pārbaudes veikšanas pasākumi:

- a) klienta identifikācija un iegūto identitātes datu pārbaude, izmantojot ticamus, neatkarīgus avota dokumentus, datus vai informāciju;
- b) patiesā labuma guvēja identifikācija un saprātīgu pasākumu īstenošana patiesā labuma guvēja identitātes pārbaudei, lai finanšu iestāde būtu pārliecināta, ka zina, kurš ir patiesais labuma guvējs. Attiecībā uz juridiskām personām un veidojumiem finanšu iestādēm ir jāsaprot, kādas ir klienta īpašumtiesību un kontroles struktūra;
- c) izpratne un nepieciešamības gadījumā informācijas iegūšana par darījumu attiecību mērķi un paredzamo būtību;
- d) pastāvīgas darījumu attiecību uzraudzība un darījumu pārbaudes veikšana darījuma attiecību laikā, lai nodrošinātu, ka darījumi tiek veikti saskaņā ar iestādes rīcībā esošo informāciju par klientu, tā uzņēmējdarbību un riska profilu, tostarp – vajadzības gadījumā – informāciju par līdzekļu izcelsmi.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums veikt katru klienta uzticamības pārbaudes pasākumu, kurš minēts iepriekš a)–d) apakšpunktā, tomēr tām ir jāizvērtē šo pasākumu apmērs, īstenojot ar risku pamatotu pieeju atbilstoši šīs rekomendācijas un 1. rekomendācijas skaidrojošajai piezīmei.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums pārbaudīt klienta un patiesā labuma guvēja identitāti pirms darījumu attiecību uzsākšanas vai darījuma attiecību laikā, vai pirms darījuma veikšanas vai tā laikā, ja šo darījumu veic gadījuma rakstura klienti. Valstis var ļaut finanšu iestādēm pabeigt pārbaudi pēc darījuma attiecību uzsākšanas, tiklīdz tas ir praktiski iespējams, ja noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski tiek efektīvi pārvaldīti un ja tas ir būtiski, lai nepārtrauktu ierasto uzņēmējdarbības ritumu.

Ja finanšu iestāde nespēj izpildīt iepriekš a)–d) apakšpunktā minētās piemērojamās prasības (ņemot vērā ar risku pamatotu pieeju un attiecīgi pielāgojot pasākumu apmēru), tai nedrīkst ļaut atvērt kontu, sākt darījumu attiecības vai veikt darījumu, vai tai ir jāpārtrauc darījumu attiecības, un tai ir jālemj par ziņošanu par aizdomīgu darījumu saistībā ar klientu.

Šādas prasības jāattiecinā uz visiem jauniem klientiem, lai gan, ņemot vērā būtiskumu un risku, finanšu iestādēm šī rekomendācija ir jāattiecinā arī uz esošajiem klientiem, un attiecīgajā laikā tām jāveic esošo darījuma attiecību izpēte.

11. Dokumentācijas uzglabāšana

Lai finanšu iestādes varētu ātri izpildīt kompetento iestāžu informācijas pieprasījumus, tām obligāti vismaz piecus gadus jāuzglabā visa nepieciešamā dokumentācija par darījumiem – gan iekšzemes, gan starptautiskā dokumentācija. Šai dokumentācijai jābūt pietiekami izsmeļošai, lai varētu rekonstruēt atsevišķus darījumus (tostarp summu un izmantoto valūtu, ja tāda ir), tādējādi vajadzības gadījumā nodrošinot pierādījumus apsūdzībai par noziedzīgu nodarījumu.

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums saglabāt visu klienta uzticamības pārbaudes laikā iegūto dokumentāciju (piemēram, oficiālo identifikācijas dokumentu – pasu, identifikācijas

karšu, autovadītāja apliecību vai līdzīgu dokumentu – kopijas vai ierakstus), konta dokumentus un darījuma sarakstus, tostarp jebkuras veiktās analīzes rezultātus (piemēram, aptaujas, ko veic, lai noteiktu kompleksu, neparasti lielu darījumu vēsturi un mērķi); šī informācija jāglabā vismaz piecus gadus pēc darījumu attiecību pārtraukšanas vai pēc neregulārā darījuma izpildes datuma.

Normatīvajos aktos jāizvirza prasība finanšu iestādēm saglabāt darījumu dokumentāciju un klienta uzticamības pārbaudēs iegūto informāciju.

Atbilstoši attiecīgām pilnvarām valsts kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai piekļūt klienta uzticamības pārbaudēs iegūtajai informācijai un darījumu dokumentācijai.

PAPILDU PASĀKUMI ĪPAŠIEM KLIENTIEM UN DARBĪBĀM

12. Politiski ietekmējamas personas*

Attiecībā uz politiski ietekmējamām ārvalstu personām (gan klientiem, gan patiesajiem labuma guvējiem) finanšu iestādēm jānosaka pienākums veikt ne tikai parastos klienta uzticamības pārbaudes pasākumus, bet arī:

- a) izveidot atbilstīgas riska pārvaldības sistēmas, lai noteiktu, vai klients vai patiesais labuma guvējs ir politiski ietekmējama persona;
- b) saņemt augstākās vadības piekrišanu šādu darījumu attiecību nodibināšanai (vai jau uzsāktu attiecību turpināšanai);
- c) īstenot pamatotus pasākumus, lai noteiktu bagātības un līdzekļu avotu un
- d) veikt pastāvīgu padziļinātu darījuma attiecību uzraudzību.

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums veikt atbilstīgus pasākumus, lai noteiktu, vai klients vai patiesais labuma guvējs nav iekšzemes politiski ietekmējama persona vai persona, kura veic vai ir veikusi svarīgus pienākumus starptautiskā organizācijā. Ja darījumu attiecības ar šādām personām ir riskantākas, finanšu iestādēm jānosaka pienākums īstenot pasākumus, kas minēti b), c) un d) apakšpunktā.

Prasības attiecībā uz visu veidu politiski ietekmējamām personām jāattiecina arī uz to ģimenes locekļiem vai tuviniekiem.

13. Korespondentbankas darbības*

Attiecībā uz pārrobežu korespondentbankas darbībām un citām līdzīgām attiecībām finanšu iestādēm jānosaka ne tikai pienākums veikt parastos klienta uzticamības pārbaudes pasākumus, bet arī:

- a) apkopot pietiekami plašu informāciju par respondentiestādi, lai pilnīgi saprastu respondenta darbības būtību un no publiski pieejamās informācijas noteiktu iestādes reputāciju un uzraudzības kvalitāti, tostarp – vai pret to ir vērsta izmeklēšana vai normatīvi pasākumi saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu;
- b) novērtēt respondentiestādes *AML/CFT* kontroles mehānismus;
- c) pirms jaunu korespondentattiecību uzsākšanas saņemt augstākās vadības piekrišanu;
- d) skaidri saprast katras iestādes attiecīgos pienākumus un
- e) attiecībā uz “maksājumiem caur kontu” pārliecināties, ka respondentbanka ir veikusi to klientu izpēti, kuriem ir tieša piekļuve korespondentbankas kontiem, un ka tā spēj

korespondentbankai pēc pieprasījuma sniegt atbilstošu klienta uzticamības pārbaudē iegūtu informāciju.

Finanšu iestādēm jāaizliedz sākt vai turpināt korespondentbankas attiecības ar fiktīvām bankām. Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums pārliecināties, ka respondentiestādes neļauj savus kontus izmantot fiktīvām bankām.

14. Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi*

Valstīm ir jāisteno pasākumi, lai nodrošinātu, ka fiziskās vai juridiskās personas, kuras sniedz naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumus (*MVTS*), ir licencētas vai reģistrētas un tām tiek piemērota efektīva uzraudzības sistēma, kā arī sistēma, ar ko nodrošina atbilstību attiecīgajiem *FATF* rekomendācijās minētajiem pasākumiem. Valstīm ir jāveic pasākumi, lai identificētu fiziskās vai juridiskās personas, kuras bez licences vai reģistrācijas sniedz *MVTS*, un jāpiemēro attiecīgas sankcijas.

Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kura darbojas kā aģents, jābūt licencētai vai reģistrētai kompetentajā iestādē, vai *MVTS* sniedzējam ir jāuztur spēkā esošs savu aģentu saraksts, kas pieejams kompetentajām iestādēm valstīs, kurās darbojas attiecīgais *MVTS* sniedzējs un tā aģenti. Valstīm ir jāveic pasākumi, lai nodrošinātu, ka *MVTS* sniedzēji, kuri izmanto aģentu pakalpojumus, norāda tos savās *AML/CFT* programmās un uzrauga to darbības atbilstību šīm programmām.

15. Jaunās tehnoloģijas

Valstīm un finanšu iestādēm ir jāidentificē un jānovērtē iespējamie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas riski, kas var rasties saistībā ar a) jaunu produktu izstrādi un jaunu uzņēmējdarbības praksi, tostarp jauniem īstenošanas mehānismiem, un b) jaunu vai topošu tehnoloģiju izmantojumu gan attiecībā uz jauniem, gan jau esošiem produktiem. Finanšu iestādēm šāds riska novērtējums ir jāveic pirms jauno produktu laišanas tirgū, uzņēmējdarbības prakses sākšanas vai pirms jaunu vai topošu tehnoloģiju izmantošanas. Tāpat šīm iestādēm ir jāisteno atbilstoši pasākumi, lai pārvaldītu un mazinātu šos iespējamus riskus.

Lai pārvaldītu un mazinātu riskus, ko rada virtuālās valūtas, valstīm ir jānodrošina, ka virtuālo valūtu pakalpojumu sniedzēji tiek regulēti saistībā ar *AML/CFT* un licencēti vai reģistrēti un ka attiecībā uz tiem tiek piemērotas efektīvas sistēmas, lai uzraudzītu un nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem *FATF* rekomendācijās minētajiem pasākumiem.

16. Naudas pārvedumi ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību*

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestādes, veicot naudas pārvedumus ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību un sniedzot ar šādiem pārvedumiem saistītus paziņojumus, nodrošina arī precīzu nepieciešamo informāciju par maksātāju un informāciju par saņēmēju; iestādēm arī jānodrošina, ka visā maksājuma ķēdē informācija tiek sniegta kopā ar šādu naudas pārvedumu vai ar to saistīto paziņojumu.

Valstīm jānodrošina, ka finanšu iestādes uzrauga naudas pārvedumus, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, lai varētu konstatēt darījumus, kuros trūkst informācijas par patieso maksātāju un/vai labuma guvēju, kā arī veic atbilstīgus pasākumus.

Valstu pienākums ir nodrošināt, ka, apstrādājot naudas pārvedumu, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, finanšu iestādes veic iesaldēšanu un liedz veikt darījumu ar sarakstā norādītām personām vai struktūrām atbilstoši noteikumiem, kas minēti attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās, piemēram, rezolūcijā Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajās rezolūcijās, kā arī rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kas attiecas uz terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu.

PAĻAUŠANĀS, KONTROLES MEHĀNISMI UN FINANŠU GRUPAS

17. Paļaušanās uz trešām pusēm*

Valstis var atļaut finanšu iestādēm paļauties uz trešo pušu veiktiem klienta uzticamības pārbaudes pasākumu elementiem, kas ir minēti 10. rekomendācijas a)–c) punktā, vai arī sākt uzņēmējdarbību, ja vien tiek izpildīti turpmāk minētie kritēriji. Ja šāda paļaušanās ir atļauta, galīgo atbildību par klienta uzticamības pārbaudes pasākumu izpildi uzņemas tā finanšu iestāde, kura paļaujas uz attiecīgo trešo pusi.

Izpildāmie kritēriji ir šādi:

- a) finanšu iestādei, kura paļaujas uz trešo pusi, nekavējoties jāiegūst nepieciešamā informācija par 10. rekomendācijas a)–c) punktā minētajiem klienta uzticamības pārbaudes pasākumu elementiem;
- b) finanšu iestādēm jāveic atbilstoši pasākumi, lai pārliecinātos, ka trešā puse pēc attiecīga pieprasījuma varēs nekavējoties iesniegt identifikācijas datu un citu ar klienta uzticamības pārbaudes prasībām saistītu dokumentu kopijas;
- c) finanšu iestādei jāpārliecinās, ka trešās puses darbība tiek regulēta, uzraudzīta un pārraudzīta un tā ir ieviesusi pasākumus nolūkā nodrošināt atbilstību klienta izpētes un datu saglabāšanas prasībām, kas minētas 10. un 11. rekomendācijā;
- d) nosakot, kurā valstī var atrasties minētajiem noteikumiem atbilstīga trešā puse, valstīm jāņem vērā informācija, kas pieejama par valsts riska līmeni.

Ja finanšu iestāde paļaujas uz kādu trešo pusi, kura ietilpst tajā pašā finanšu grupā, un i) šī grupa piemēro klienta uzticamības pārbaudes un dokumentācijas uzglabāšanas prasības atbilstoši 10., 11. un 12. rekomendācijā noteiktajam un īsteno programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai atbilstoši 18. rekomendācijai, un ii) ja šo klientu uzticamības pārbaudes un dokumentācijas uzglabāšanas prasību un *AML/CFT* programmu efektīvu īstenošanu grupas līmenī uzrauga kompetenta iestāde, tad attiecīgās kompetentās iestādes var uzskatīt, ka attiecīgā finanšu iestāde savas grupas programmā īsteno pasākumus, kuri izklāstīti iepriekš b) un c) apakšpunktā, un var pieņemt lēmumu, ka d) apakšpunktā minētais nav obligāts priekšnoteikums, lai varētu paļauties gadījumos, kad augstāks valsts risks tiek atbilstoši mazināts ar grupas *AML/CFT* pamatnostādņem.

18. Iekšējās kontroles mehānismi, ārvalstu filiāles un meitasuzņēmumi*

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums ieviest programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai. Finanšu grupām ir jānosaka pienākums ieviest grupas līmenī programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai, tostarp politika un procedūras informācijas apmaiņai grupā *AML/CFT* vajadzībām.

Finanšu iestādēm ir jānosaka pienākums nodrošināt, ka to ārvalstu filiāles un

meitasuzņēmumi, kuros tām pieder lielākā kapitāla daļa, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanai paredzētajās finanšu grupas programmās īsteno *AML/CFT* pasākumus, ņemot vērā mītnes valstī esošās prasības, ar kurām īsteno *FATF* rekomendācijas.

19. Augstāka riska valstis*

Finanšu iestādēm jānosaka pienākums piemērot padziļinātās klientu uzticamības pārbaudes pasākumus darījuma attiecībām un darījumiem ar fiziskām un juridiskām personām, kā arī ar finanšu iestādēm no valstīm, attiecībā uz kurām šādu prasību paredz *FATF*. Piemērotajiem padziļinātās uzticamības pārbaudes pasākumiem ir jābūt efektīviem un samērīgiem ar riskiem.

Valstīm ir jāspēj īstenot atbilstošus pretpasākumus, ja *FATF* aicina tā rīkoties. Valstīm ir jāspēj īstenot pretpasākumus arī neatkarīgi no *FATF* aicinājuma tā rīkoties. Šādiem pretpasākumiem ir jābūt efektīviem un samērīgiem ar riskiem.

ZIŅOŠANA PAR AIZDOMĪGIEM DARĪJUMIEM

20. Ziņošana par aizdomīgiem darījumiem*

Normatīvajos aktos jānosaka, ka gadījumos, kad finanšu iestādei rodas aizdomas vai ir pamatots iemesls aizdomām par to, ka līdzekļi ir noziedzīgi iegūti vai ir saistīti ar teroristu finansēšanu, tai ir pienākums par savām aizdomām nekavējoties informēt finanšu izlūkošanas vienību (FIV).

21. Brīdināšana un konfidencialitāte

Normatīvajos aktos jānosaka, ka:

- a) finanšu iestādēm, to vadītājiem, amatpersonām un darbiniekiem nepiemēro kriminālatbildību un civilatbildību par līgumā vai kādā tiesību, normatīvajā vai administratīvajā aktā noteikta informācijas neatklāšanas ierobežojuma pārkāpšanu, ja šāda informācija ir sniegta, par savām aizdomām labā ticībā informējot finanšu izlūkošanas vienību (FIV), pat ja ziņotājam nav precīzas informācijas par sākotnējo noziedzīgo darbību un neatkarīgi no tā, vai nelikumīgā darbība ir faktiski notikusi, un
- b) finanšu iestādes, to vadītāji, amatpersonas un darbinieki nedrīkst izpaust informāciju ("brīdināt") par to, ka finanšu noziegumu izmeklēšanas dienestam ir sniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai ar to saistīta informācija. Šie noteikumi neierobežo informācijas apmaiņu, kas ir noteikta 18. rekomendācijā.

IZRAUDZĪTIE NEFINANŠU UZŅĒMUMI UN PROFESIJAS

22. DNFBP: klienta uzticamības pārbaude*

Klientu uzticamības pārbaudes un dokumentācijas uzglabāšanas prasības, kuras ir izklāstītas 10., 11., 12., 15. un 17. rekomendācijā, attiecas arī uz izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām (*DNFBP*) šādos gadījumos:

- a) kazino – ja klienti iesaistās finanšu darījumos, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par noteikto robežvērtību;
- b) nekustamo īpašumu aģenti – ja tie iesaistās nekustamā īpašuma pirkuma un pārdevuma

darījumos savu klientu uzdevumā;

c) dārgmetālu un dārgakmeņu dīleri – ja tie ar klientu veic tādas skaidras naudas darījumus, kuru vērtība ir vienāda ar vai lielāka par noteikto robežvērtību;

d) advokāti, notāri un citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi un grāmatveži – ja tie gatavojas veikt vai veic darījumus savu klientu uzdevumā saistībā ar šādām darbībām:

- pērk un pārdod nekustamo īpašumu;
- pārvalda klienta naudu, vērtspapīrus vai citus aktīvus;
- pārvalda banku kontus, krājkontus vai vērtspapīru kontus;
- organizē ieguldījumus uzņēmumu izveidei, darbībai vai pārvaldībai;
- dibina, rīkojas vai pārvalda juridiskas personas vai veidojumus, kā arī pērk un pārdod uzņēmumus;

e) trasta un uzņēmumu pakalpojumu sniedzēji – ja tie klienta uzdevumā gatavojas veikt vai veic darījumus saistībā ar šādām darbībām:

- rīkojas juridisku personu dibināšanas aģenta statusā;
- rīkojas kā (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) uzņēmuma direktors vai sekretārs, partnerības partneris vai līdzīga amata pārstāvis attiecībā uz citām juridiskām personām;
- nodrošina juridisko adresi, uzņēmējdarbības vietas adresi vai telpas, korespondences vai administratīvo adresi uzņēmumam, partnerībai vai citai juridiskai personai vai veidojumam;
- rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) tieša trasta pilnvarotas personas statusā vai pilda līdzvērtīgu funkciju kādam cita veida juridiskam veidojumam;
- rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) akcionāra pārstāvja statusā citas personas uzdevumā.

23. DNFBP Citi pasākumi *

Prasības, kas noteiktas 18., 19., 20. un 21. rekomendācijā, attiecas uz visiem izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām, kuras atbilst šādiem nosacījumiem.

a) Advokātiem, notāriem, citiem neatkarīgiem juridiskās nozares profesionāļiem un grāmatvežiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem, ja tie klienta uzdevumā vai tā labā veic finanšu darījumu, kas ir saistīts ar 22. rekomendācijas d) punktā aprakstītajām darbībām. Valstis tiek īpaši mudinātas attiecināt prasību par ziņošanu arī uz pārējām grāmatvežu profesionālajām darbībām, tostarp uz revīzijas pārbaudi.

b) Dārgakmeņu un dārgmetālu tirgotājiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem, ja tie ar klientu veic skaidras naudas darījumus, kuru vērtība ir vienāda ar noteikto robežvērtību vai lielāka par to.

c) Trasta un uzņēmumu pakalpojumu sniedzējiem ir jānosaka pienākums ziņot par aizdomīgiem darījumiem, ko tie veic klienta vārdā, ja šie pakalpojumu sniedzēji klienta uzdevumā vai tā labā veic darījumu, kas saistīts ar 22. rekomendācijas e) apakšpunktā minētajām darbībām.

E. JURIDISKO PERSONU UN VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI

24. Juridisko personu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji*

Valstīm ir jāveic pasākumi, lai novērstu juridisku personu ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nolūkos. Valstīm ir jānodrošina, ka ir pieejama pareiza, precīza un savlaicīga informācija par juridisku personu patiesajiem labuma guvējiem un juridiskās personas kontroli, kuru kompetentās iestādes var laikus iegūt vai kurai tās var piekļūt. Jo īpaši valstīm, kurās darbojas juridiskas personas, kas var emitēt uzrādītāja akcijas vai uzrādītāja akciju garantijas, vai kurās ļauj darboties akcionāru pārstāvjiem vai direktoru pārstāvjiem, jāveic efektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka šīs personas netiek ļaunprātīgi izmantotas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai teroristu finansēšanai. Valstīm jāapsver pasākumi, ar kuriem finanšu iestādes un *DNFBP*, kuras īsteno 10. un 22. rekomendācijā izklāstītās prasības, varētu vieglāk piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem un kontroli.

25. Juridisko veidojumu pārskatāmība un patiesie labuma guvēji*

Valstīm jāveic pasākumi, lai novērstu juridisku veidojumu ļaunprātīgu izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai teroristu finansēšanai. Valstīm īpaši jānodrošina, ka ir pieejama atbilstīga, pareiza un savlaicīga informācija par tiešiem trastiem, tostarp informācija par trasta dibinātājiem, pilnvarotajiem un labuma guvējiem, kuru kompetentās iestādes var laikus iegūt vai kurai tās var piekļūt. Valstīm jāapsver pasākumi, ar kuriem finanšu iestādes un *DNFBP*, kuras īsteno 10. un 22. rekomendācijā izklāstītās prasības, varētu vieglāk piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem un kontroli.

F. KOMPETENTO IESTĀŽU PILNVARAS UN ATBILDĪBA, KĀ ARĪ CITI INSTITUCIONĀLIE PASĀKUMI

REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA

26. Finanšu iestāžu regulēšana un uzraudzība*

Valstīm ir jānodrošina, ka finanšu iestādes tiek atbilstoši regulētas un uzraudzītas un efektīvi īsteno *FATF* rekomendācijas. Kompetentajām iestādēm vai finanšu uzraugiem būtu jāveic nepieciešamie juridiskie vai regulējošie pasākumi, lai liegtu noziedzniekiem vai to sabiedrotajiem kļūt par finanšu iestādes patiesajiem labuma guvējiem vai iegūt būtisku līdzdalību, vai kontrolēt tās intereses, vai pildīt šādas iestādes pārvaldības funkciju. Valstis nedrīkst apstiprināt fiktīvu banku dibināšanu vai darbības turpināšanu.

Attiecībā uz finanšu iestādēm, kurām jāievēro pamatprincipi, vispārējās uzraudzības nolūkos īstenotos regulējošos un uzraudzības pasākumus, kuri ir svarīgi arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai un teroristu finansēšanai, līdzīgi jāpiemēro arī, lai īstenotu *AML/CFT*. Tam jāietver arī konsolidēta grupas uzraudzība, lai īstenotu *AML/CFT*.

Citas finanšu iestādes ir jālicencē vai jāreģistrē, un tām jābūt attiecīgi regulētām, kā arī pakļautām uzraudzībai vai pārraudzībai, lai īstenotu *AML/CFT* mērķus, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risku attiecīgajā nozarē. Ja finanšu iestādes sniedz naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumu vai naudas vai valūtas maiņas pakalpojumu, tad tās ir vismaz jālicencē vai jāreģistrē, un attiecībā uz tām jāīsteno efektīva sistēma, kuru piemēro, lai pārraudzītu un nodrošinātu atbilstību valsts *AML/CFT* prasībām.

27. Uzraudzības iestāžu pilnvaras

Uzraudzības iestādēm ir jāpiešķir attiecīgas pilnvaras uzraudzīt vai pārraudzīt finanšu iestādes, lai nodrošinātu finanšu iestāžu atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasībām, tostarp šīm iestādēm ir jābūt pilnvarotām veikt pārbaudes. Šīm iestādēm jābūt pilnvarotām pieprasīt finanšu iestādei sagatavot jebkuru svarīgu informāciju minētās atbilstības pārraudzīšanai un par minēto prasību neizpildi piemērot sankcijas saskaņā ar 35. rekomendāciju. Uzraudzības iestādēm jāpiešķir pilnvaras īstenot virkni disciplināro un finanšu sankciju, tostarp tām jābūt pilnvarotām attiecīgā gadījumā atsaukt, ierobežot vai apturēt finanšu iestādes licences darbību.

28. *DNFBP* regulēšana un uzraudzība*

Attiecībā uz izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām jāpiemēro turpmāk noteiktie regulējošie un uzraudzības pasākumi.

- a) Attiecībā uz kazino jāpiemēro vispusīgs regulējošais un uzraudzības režīms, ar ko nodrošina, ka šīs iestādes ir efektīvi īstenojušas nepieciešamos *AML/CFT* pasākumus. Nodrošina vismaz šādus elementus:
 - kazino ir jābūt licencētam;
 - kompetentajām iestādēm jāveic nepieciešamie juridiskie vai regulējošie pasākumi, lai liegtu noziedzniekiem vai to sabiedrotajiem kļūt par kazino patiesajiem labuma guvējiem vai iegūt būtisku līdzdalību kapitālā vai akciju kontrolpaketi, vai pildīt tā pārvaldības funkciju, un

-
- kompetentajām iestādēm ir jānodrošina, ka tiek efektīvi uzraudzīta kazino atbilstība *AML/CFT* prasībām.

b) Valstu pienākums ir nodrošināt, ka pārējām *DNFBP* kategorijām piemēro efektīvu kontroles sistēmu, ar ko nodrošina uzraudzību un garantē to darbības atbilstību *AML/CFT* prasībām. Tas jāveic, pamatojoties uz riska iespējamību. Minētās darbības var veikt a) uzraudzības iestāde vai b) atbilstīga pašregulatīva iestāde (*SRB*), ja vien šāda iestāde spēj nodrošināt, ka tās biedri ievēro noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas prasības.

Tāpat uzraudzības iestādei vai pašregulatīvajai iestādei ir a) jāīsteno pasākumi, kas nepieciešami, lai novērstu to, ka noziedznieki vai to sabiedrotie tiek profesionāli akreditēti vai tiem ir būtiska līdzdalība kapitālā vai kontrolējošas intereses, vai tie ir patiesie labuma guvēji, vai tie pilda pārvaldības funkciju; piemēram, tā var vērtēt kandidātus, pamatojoties uz piemērotības pārbaudi ("*fit and proper*"), un b) jābūt pieejamām efektīvām, samērīgām un atturošām sankcijām atbilstoši 35. rekomendācijā noteiktajam, lai piemērotu tās gadījumos, kad netiek ievērotas *AML/CFT* prasības.

OPERATĪVĀS UN TIESĪBAIZSARDZĪBAS IESTĀDES

29. Finanšu izlūkošanas vienības*

Valstīm ir jāizveido finanšu izlūkošanas vienība (FIV), kas nodrošina valsts centrālās struktūrvienības funkciju šādas informācijas saņemšanā un analizē: a) ziņojumu par aizdomīgu darījumu un b) citu informāciju, kas ir saistīta ar nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītajiem sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem un teroristu finansēšanu, un šādas analīzes rezultātu izplatīšana. FIV ir jābūt iespējai iegūt papildu informāciju no ziņojumu iesniegušajām struktūrām, un jābūt savlaicīgai piekļuvei finanšu, administratīvajai un tiesībsardzības informācijai, kas tai ir nepieciešama, lai pareizi pildītu savas funkcijas.

30. Izmeklēšanas un citu tiesībsardzības iestāžu atbildība*

Valstīm ir jānodrošina, ka izraudzītās tiesībsardzības iestādes atbild par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu saskaņā ar valsts *AML/CFT* politiku. Vismaz visos gadījumos, kas ir saistīti ar lielus ieņēmumus veidojošajiem noziegumiem, šīm izraudzītajām tiesībsardzības iestādēm noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumos ir pēc savas iniciatīvas jāuzsāk paralēla finanšu izmeklēšana. Tas jāattiecinā arī uz gadījumiem, kad saistītais sākotnējais noziedzīgais nodarījums tiek izdarīts ārpus to jurisdikcijas. Valstīm ir jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir noteikta atbildība ātri identificēt, izsekot un sākt darbības, lai iesaldētu un aizturētu mantu, kura ir vai var būt konfiscējama vai par kuru ir aizdomas, ka tā ir iegūta, veicot noziedzīgus nodarījumus. Tāpat valstīm vajadzības gadījumā jāizveido daudzdisciplināra pastāvīga vai pagaidu grupa, kas specializējas ar finansēm vai aktīviem saistītu darījumu izmeklēšanā. Valstīm jānodrošina, ka vajadzības gadījumā tiek veikta kopīga izmeklēšana ar citu valstu attiecīgajām kompetentajām iestādēm.

31. Tiesībsardzības un izmeklēšanas iestāžu pilnvaras*

Izmeklējot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumus, kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai piekļūt visiem nepieciešamajiem dokumentiem un informācijai, ko var izmantot šādā izmeklēšanā un lietas

ierosināšanā, kā arī ar to saistītās darbībās. Tostarp tām jābūt pilnvarotām izmantot piespiedu pasākumus, lai iegūtu no finanšu iestādēm, *DNFBP* un citām fiziskām vai juridiskām personām reģistru sagatavošanai, to rīcībā esošos ierakstus, kā arī lai veiktu personu un telpu kratīšanu, liecību iegūšanu, un lai nodrošinātu konfiskācijas veikšanu, kā arī pierādījumu iegūšanu.

Valstīm jānodrošina, ka kompetentās iestādes, kuras veic izmeklēšanu, var izmantot plašu tādu izmeklēšanas metožu klāstu, kuras ir piemērotas situācijai, kad ir jāizmeklē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumi. Šīs izmeklēšanas metodes ir: slepena operācija, ziņojumu pārtveršana, piekļuve datorsistēmām un kontrolēta piegāde. Turklāt valstīm ir jāievieš efektīvi mehānismi, ar kuriem laikus varēs konstatēt, vai fiziskām vai juridiskām personām ir konti un vai tās kontrolē kontus. Tāpat valstīm ir jāparedz mehānismi, ar kuriem nodrošināt, ka kompetentās iestādes ir izstrādājušas procesu aktīvu identificēšanai bez iepriekšējas īpašnieka informēšanas. Izmeklējot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnēju noziedzīgu nodarījumu un terorista finansēšanas gadījumus, kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai pieprasīt visu nepieciešamo informāciju, kura ir finanšu izlūkošanas vienības (FIV) rīcībā.

32. Skaidras naudas pārvadātāji*

Valstīm jāparedz pasākumi, ar kuriem būtu iespējams konstatēt valūtas un uzrādītāja vērtspapīru fizisku pārvietošanu pāri robežām, tostarp tās var ieviest deklarēšanas sistēmu un/vai informācijas sniegšanas sistēmu.

Valstīm jānodrošina, ka to kompetentajām iestādēm ir juridiskas pilnvaras apturēt vai aizturēt valūtu vai uzrādītāja vērtspapīrus, ja pastāv aizdomas, ka tie varētu būt saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai sākotnējiem noziedzīgiem nodarījumiem, vai ka tie varētu būt nepatiesi deklarēti vai par tiem sniegtā informācija varētu būt nepatiesa.

Valstīm jānodrošina efektīvu, samērīgu un atturošu sankciju pieejamība, lai varētu vērsties pret personām, kuras nepareizi deklarē vai sniedz nepatiesu informāciju. Ja valūta vai uzrādītāja vērtspapīri ir saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai sākotnējiem noziedzīgiem nodarījumiem, valstīm ir jāīsteno pasākumi, tostarp likumdošanas pasākumi, lai saskaņā ar 4. rekomendāciju būtu iespējams šādu valūtu vai instrumentus konfiscēt.

VISPĀRĪGAS PRASĪBAS

33. Statistika

Valstīm ir jāuztur vispusīgi statistikas dati par jautājumiem, kas ir saistīti ar ieviesto *AML/CFT* sistēmu efektivitāti un produktivitāti. Tostarp ir jābūt arī statistikas datiem par saņemtajiem un nosūtītajiem ziņojumiem par aizdomīgiem darījumiem, par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu, apsūdzību un notiesāšanu, par iesaldēto, aizturēto un konfiscēto mantu, kā arī par savstarpēju tiesisko palīdzību vai citiem starptautiskiem sadarbības pieprasījumiem.

34. Vadlīnijas un atgriezeniskā saite

Kompetentajām iestādēm, uzraudzības iestādēm un pašregulatīvajām iestādēm ir jāizstrādā vadlīnijas, kā arī jānodrošina atgriezeniskā saite, kas finanšu iestādēm un izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām palīdzēs īstenot valstī noteiktos pasākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai, kā arī aizdomīgu darījumu atklāšanai un ziņošanai par tiem.

SANKCIJAS

35. Sankcijas

Valstīm jānodrošina virkne efektīvu, samērīgu un atturošu sankciju, tostarp kriminālsankcijas, civiltiesiskas sankcijas un administratīvas sankcijas, kuras var piemērot 6. un 8.–23. rekomendācijā minētajām fiziskajām vai juridiskajām personām, kas nepilda *AML/CFT* prasības. Sankcijām jābūt piemērojamām ne vien finanšu iestādēm un *DNFBP*, bet arī to direktoriem un augstākajai vadībai.

G. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

36. Starptautiskie instrumenti

Valstīm nekavējoties jārikojas, lai kļūtu par starptautisku dokumentu līgumslēdzējām pusēm un pilnīgi ieviestu Vīnes konvenciju (1988. gads), Palermo konvenciju (2000. gads), Apvienoto Nāciju Organizācijas Pretkorupcijas konvenciju (2003. gads), kā arī Konvenciju par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999. gads). Valstis tiek mudinātas ratificēt un ieviest citas attiecīgās starptautiskās konvencijas, piemēram, Eiropas Padomes Konvenciju par kibernetiskajiem noziedzīgiem nodarījumiem (2001. gads), Amerikas Pretterorisma konvenciju (2002. gads), kā arī Eiropas Padomes Konvenciju par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu, kā arī šo līdzekļu meklēšanu, izņemšanu un konfiskāciju (2005. gads).

37. Savstarpēja tiesiskā palīdzība

Valstīm ir ātri, konstruktīvi un efektīvi jānodrošina plašākais iespējamais savstarpējās tiesiskās palīdzības pasākumu klāsts attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, saistītu sākotnējo noziedzīgo nodarījumu un teroristu finansēšanas gadījumu izmeklēšanu, lietas ierosināšanu un saistīto tiesvedību. Valstīs ir jābūt spēkā atbilstošam tiesiskās palīdzības sniegšanas tiesiskajam pamatam un attiecīgā gadījumā to rīcībā jābūt līgumam, režīmam vai citam mehānismam sadarbības paplašināšanai. Proti:

- a) valstis nedrīkst aizliegt savstarpējas tiesiskās palīdzības sniegšanu vai izvirzīt nepieņemamus vai nepamatoti ierobežojošus noteikumus savstarpējas tiesiskās palīdzības sniegšanai;
- b) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir skaidras un efektīvas procedūras, lai laikus prioritizētu un izpildītu tiesiskās palīdzības lūgumus. Valstīm ir jāizmanto centrālā iestāde vai cits oficiāli izveidots mehānisms, lai efektīvi pārsūtītu un izpildītu šādus pieprasījumus. Lai pārraudzītu pieprasījumu izskatīšanas gaitu, jāuztur dokumentu pārvaldības sistēma;
- c) valstis nedrīkst atteikt izpildīt savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumu, pamatojoties tikai uz to, ka attiecīgais noziedzīgais nodarījums varētu būt saistīts arī ar fiskāliem jautājumiem;
- d) valstis nedrīkst atteikt izpildīt savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumu, pamatojoties uz to, ka normatīvajos aktos paredzēts, ka finanšu iestādēm vai *DNFBP* ir jāievēro slepenība vai konfidencialitāte (izņemot gadījumus, kad attiecīgā pieprasītā informācija tiek glabāta apstākļos, kādos ir spēkā advokāta un klienta saziņas konfidencialitāte vai juridiskā dienesta noslēpums);
- e) valstīm ir jāievēro konfidencialitāte attiecībā uz saņemtajiem savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgumiem un tajos ietverto informāciju, ņemot vērā valsts normatīvo aktu pamatprincipus, lai aizsargātu izmeklēšanas vai pieprasījuma integritāti. Ja pieprasījumu saņēmusī valsts nespēj izpildīt konfidencialitātes prasību, tai nekavējoties jāinformē valsts, kura nosūtījusi pieprasījumu.

Valstīm ir jāsniedz savstarpēja tiesiskā palīdzība neatkarīgi no abpusējas sodāmības neesamības, ja vien tiesiskās palīdzības sniegšana nav saistīta ar piespiedu darbību veikšanu. Valstīm ir jāapsver iespēja pieņemt tādus pasākumus, kas nepieciešami, lai tās varētu sniegt plašu palīdzību abpusējas sodāmības neesamības gadījumos.

Ja abpusējā sodāmība ir priekšnoteikums savstarpējās tiesiskās palīdzības sniegšanai,

jāuzskata, ka priekšnoteikums ir izpildīts neatkarīgi no tā, vai abās valstīs attiecīgais nodarījums klasificēts vienā nodarījumu kategorijā vai tā apzīmēšanai izmantots viens termins, ja vien abās valstīs par attiecīgā noziedzīgā nodarījuma pamatā esošo rīcību ir paredzēta kriminālatbildība.

Valstīm ir jānodrošina, ka papildus 31. rekomendācijā minētajām pilnvarām un izmeklēšanas metodēm, kā arī citām kompetento iestāžu pilnvarām un to rīcībā esošajām izmeklēšanas metodēm, var izmantot arī:

- a) tās pilnvaras un metodes, kas saistītas ar informācijas, dokumentu vai pierādījumu (tostarp finanšu reģistru) sagatavošanu, meklēšanu un izņemšanu no finanšu iestādēm vai citām personām, un ar liecinieku liecību uzklauššanu, un
- b) plašu citu pilnvaru un izmeklēšanas metožu klāstu,

lai tādējādi varētu reaģēt uz savstarpējas tiesiskās palīdzības pieprasījumiem un – ja tas atbilst valsts regulējumam – reaģēt uz tiešiem ārvalstu tiesu vai tiesībaizsardzības iestāžu pieprasījumiem, kas izteikti valsts darījumu partneriem.

Lai novērstu jurisdikciju konfliktus, īpaša uzmanība jāpievērš tādu mehānismu izstrādei un piemērošanai, kas paredzēti, lai taisnīguma interesēs noteiktu labāko vietu apsūdzības uzturēšanai lietās, kur apsūdzība iespējama vairāk kā vienā valstī.

Pieprasot savstarpēju tiesisko palīdzību, valstīm ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un juridisko informāciju, kas nodrošinātu savlaicīgu un efektīvu lūguma izpildi, tostarp jānorāda steidzamības aspekts, un tām šāds pieprasījums ir jānosūta, izmantojot ātrus līdzekļus. Pirms pieprasījuma nosūtīšanas valstīm ir jādara viss iespējamais, lai noskaidrotu palīdzības saņemšanai noteiktās tiesiskās prasības un formalitātes.

Jānodrošina, ka par savstarpējās tiesiskās palīdzības sniegšanu atbildīgo iestāžu (piemēram, centrālās iestādes) rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Valstīs ir jāpastāv procesiem, lai nodrošinātu, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

38. Savstarpēja tiesiskā palīdzība: iesaldēšana un konfiskācija*

Valstīm jānodrošina, ka pastāv iestāde ātrai reaģēšanai uz ārvalstu pieprasījumiem identificēt, iesaldēt, aizturēt un konfiscēt: legalizētu mantu; noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā, sākotnējos noziedzīgos nodarījumos un teroristu finansēšanā radītus ieņēmumus; nozieguma izdarīšanas rīkus, kas izmantoti vai bijuši paredzēti izmantošanai šādos noziedzīgos nodarījumos; līdzvērtīgu mantu. Tostarp šai iestādei jāspēj reaģēt uz lūgumiem saistībā ar procesu par mantas konfiskāciju bez notiesājoša sprieduma un saistītiem pagaidu pasākumiem, ja vien tas nav pretrunā valsts normatīvo aktu pamatprincipiem. Tāpat valstīm ir jāievieš efektīvi mehānismi šādas mantas, nozieguma izdarīšanas rīku vai līdzvērtīgas mantas pārvaldīšanai, kā arī kārtība ieņēmumu aizturēšanai un konfiskācijas koordinēšanai, tostarp arī konfiscēto aktīvu sadalei.

39. Izdošana

Valstīm bez nepamatotas kavēšanās ir konstruktīvi un efektīvi jāpilda izdošanas lūgumi, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu. Tāpat valstīm ir jāīsteno visi iespējamie pasākumi, lai nodrošinātu, ka tās negarantē drošu vietu personām,

kuras ir apsūdzētas terorisma, terora aktu vai teroristu organizāciju finansēšanā. Proti:

- a) valstīm jānodrošina, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija un teroristu finansēšana ir pārkāpumi, par kuriem var piemērot izdošanu;
- b) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir skaidras un efektīvas procedūras, lai laikus izpildītu un nepieciešamības gadījumā prioritizētu izdošanas lūgumus; lai pārraudzītu pieprasījumu izskatīšanas gaitu, jāuztur dokumentu pārvaldības sistēma;
- c) valstis nedrīkst izvirzīt nepamatotus vai pārmērīgi ierobežojošus noteikumus pieprasījumu izpildei, un
- d) valstīm jānodrošina, ka to rīcībā ir atbilstīgs tiesiskais regulējums izdošanas jomā.

Katrai valstij ir jāizdod savas valstspiederīgās personas vai, ja valsts atsakās to darīt, pamatojoties vienīgi uz valstspiederības aspektu, tai pēc izdošanu pieprasošās valsts lūguma ir bez nepamatotas kavēšanās jāiesniedz lieta savām kompetentajām iestādēm, lai tās izmeklētu pieprasījumā minētos pārkāpumus. Šīm iestādēm ir jāpieņem lēmums un jāīsteno savas procedūras atbilstoši saviem normatīvajiem aktiem tāpat kā attiecībā uz jebkādu citu smagu noziedzīgu nodarījumu. Lai nodrošinātu šādas apsūdzības efektivitāti, attiecīgajām valstīm ir jāsadarbojas, īpaši procesuālos un pierādījumu jautājumos.

Ja izdošana ir iespējama tikai abpusējās sodāmības gadījumā, šādu prasību uzskata par izpildītu neatkarīgi no tā, vai abās valstīs attiecīgais noziedzīgais nodarījums ir klasificēts vienā noziedzīgu nodarījumu kategorijā vai tā apzīmēšanai izmantots viens termins, ja vien abās valstīs ir paredzēta kriminālatbildība par attiecīgā noziedzīgā nodarījuma pamatā esošo rīcību.

Saskaņā ar savu normatīvo aktu pamatprincipiem valstīm ir jāparedz vienkāršoti izdošanas mehānismi, piemēram, tādi, kas atbilstošajām pilnvarotajām iestādēm ļautu tiešā veidā pārsūtīt pieprasījumus pagaidu arestam, izdot personas, pamatojoties tikai uz aresta orderi vai spriedumu, vai jāievieš vienkāršota izdošana personām, kuras tai piekrīt un atsakās no formālās izdošanas procedūras. Jānodrošina, ka par izdošanu atbildīgo iestāžu rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Valstu rīcībā jābūt attiecīgiem procesiem, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

40. Citi starptautiskās sadarbības veidi*

Valstīm jānodrošina, ka to kompetentās iestādes var ātri, konstruktīvi un efektīvi nodrošināt visplašāko starptautisko sadarbību attiecībā uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem un teroristu finansēšanu. Valstīm tas jā dara gan pēc savas iniciatīvas, gan pēc pieprasījuma, un ir jāizstrādā sadarbības nodrošināšanas tiesiskais pamats. Valstīm jāpilnvaro savas kompetentās iestādes izmantot visefektīvākos sadarbības līdzekļus. Ja kompetentajai iestādei ir nepieciešams divpusējs vai daudzpusējs nolīgums vai režīms, piemēram, saprašanās memorands, tad par tiem vienojas un tos laikus paraksta ar iespējami plašāku ārvalstu partneru loku.

Kompetentajām iestādēm ir jāizmanto skaidri kanāli vai mehānismi informācijas un cita veida palīdzības lūgumu efektīvai pārsūtīšanai un izpildei. Kompetento iestāžu rīcībā ir jābūt skaidriem un efektīviem procesiem, ar kuriem nosaka prioritāti, laikus izpilda pieprasījumus un aizsargā saņemto informāciju.

FINANŠU DARĪJUMU DARBA GRUPAS (FATF) REKOMENDĀCIJU SKAIDROJOŠĀS PIEZĪMES

1. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (RISKU NOVĒRTĒŠANA UN AR RISKU PAMATOTAS PIEEJAS ĪSTENOŠANA)

1. Ar risku pamatota pieeja (*RBA*) ir efektīva metode noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanai. Nosakot, kādā veidā ar risku pamatota pieeja būtu jāievieš nozarē, valstīm ir jāizvērtē attiecīgās nozares kapacitāte un pieredze noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un terorisma finansēšanas apkarošanas (*AML/CFT*) jomā. Valstīm ir jāapzinās, ka rīcības brīvība un noteiktā atbildība, ko finanšu iestādēm un izraudzītajiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām (*DNFBP*) piešķir un nosaka atbilstoši ar risku pamatotai pieejai, ir vairāk piemērota tām nozarēm, kurām ir lielāka kapacitāte un pieredze *AML/CFT* jomā. Tas nenozīmē, ka finanšu iestādes un *DNFBP* ir atbrīvotas no pienākuma īstenot plašākus pasākumus, ja tās identificē augstāka riska scenārijus. Pieņemot ar risku pamatotu pieeju, kompetentajām iestādēm, finanšu iestādēm un *DNFBP* ir jāspēj nodrošināt, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai vai mazināšanai paredzētie pasākumi ir proporcionāli identificētajam riskam un dod iespēju iestādēm pieņemt lēmumus par to, kā visefektīvāk izmantot savus resursus.

2. Īstenojot ar risku pamatotu pieeju, finanšu iestādēm un *DNFBP* ir jāievieš procedūras noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku apzināšanai, novērtēšanai, uzraudzībai, pārvaldībai un mazināšanai. Ar risku pamatotas pieejas galvenais princips ir šāds – tur, kur ir augstāks risks, valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un *DNFBP* īstenot pastiprinātus pasākumus zināmo risku pārvaldīšanai un mazināšanai; un attiecīgi – ja risks ir zemāks, var tikt atļauti vienkāršoti pasākumi. Ja ir aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, vienkāršotus pasākumus nevar atļaut īstenot. Īpašajās rekomendācijās ir precīzāk izklāstīts, kā šis galvenais princips ir jāpiemēro attiecībā uz konkrētām prasībām. Stingri ierobežotos apstākļos un gadījumos, kad ir apstiprinājies, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir zems, valstis var arī nolemt nepiemērot atsevišķas rekomendācijas attiecībā uz noteiktiem finanšu iestāžu vai darbību veidiem, vai *DNFBP* (sk. turpmāk dokumentā). Tāpat, ja, veicot risku novērtējumu, valstis secina, ka pastāv tādi iestāžu, darbību, uzņēmumu vai profesiju veidi, kuri ir pakļauti nopietnam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskam un kuri neatbilst finanšu iestādes vai *DNFBP* definīcijai, valstīm ir jāizvērtē iespēja piemērot *AML/CFT* prasības arī attiecībā uz šīm nozarēm.

A. Valstu saistības un lēmumi

3. Riska novērtēšana. Valstīm¹ ir jāveic atbilstoši pasākumi, lai pastāvīgi noskaidrotu un novērtētu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroristu finansēšanas riskus, kas skar šo valsti, un lai: i) varētu nodrošināt informāciju par iespējamo izmaiņu veikšanu valsts *AML/CFT* režīmā, tostarp par izmaiņām normatīvajos aktos un citos pasākumos; ii) palīdzētu kompetentajām iestādēm sadalīt *AML/CFT* resursus un noteikt to piešķiršanas prioritāti un iii) nodrošinātu informāciju *AML/CFT* riska novērtējumiem, kurus veic finanšu iestādes un *DNFBP*. Valstīm jānodrošina, ka novērtējumā iekļauta jaunākā informācija, un tām jāievieš mehānismi, kas visām attiecīgajām kompetentajām iestādēm un pašregulatīvajām iestādēm (*SRB*), finanšu iestādēm un *DNFBP* palīdz iegūt atbilstošu informāciju par šīs novērtēšanas rezultātiem.

4. Augstāks risks. Ja valstis identificē augstāku risku iespējamību, tām jānodrošina, ka to ieviestajos *AML/CFT* režīmos ir paredzēta arī šādu risku iespējamība, un, neskarot citus valsts īstenotos pasākumus šo augstāko risku mazināšanai, jāizvirza noteikums finanšu iestādēm un *DNFBP* īstenot stingrākus pasākumus šo risku pārvaldībai un mazināšanai vai jānodrošina, ka šī informācija tiek iekļauta finanšu iestāžu un *DNFBP* veiktajos riska novērtējumos ar mērķi attiecīgi pārvaldīt un mazināt riskus. Ja *FATF* rekomendācijās ir norādītas augstāka riska darbības, attiecībā uz kurām ir jāveic stingrāki vai īpaši pasākumi, visi pasākumi ir jāīsteno, lai gan to apmērs var svārstīties, ņemot vērā konkrēto riska pakāpi.

5. Zemāks risks. Valstis var pieņemt lēmumu atļaut vienkāršotus pasākumus attiecībā uz atsevišķām *FATF* rekomendācijām, ar kurām finanšu iestādēm un *DNFBP* nosaka veikt konkrētus pasākumus, ja vien ir identificēts mazāks risks un tas atbilst valsts veiktajam noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska novērtējumam, kā minēts 3. punktā.

Neatkarīgi no lēmuma, kas pieņemts, lai precizētu atsevišķas zemāka riska kategorijas saskaņā ar iepriekšējā punktā minēto, valstis var ļaut finanšu iestādēm un *DNFBP* īstenot vienkāršotus klienta izpētes pasākumus, ja vien ir izpildītas prasības, kas izklāstītas turpmāk B sadaļā ("Finanšu iestāžu un *DNFBP* saistības un lēmumi") un 7. punktā.

6. Izņēmumi. Valstis var nolemt nepiemērot atsevišķas *FATF* rekomendācijas, ar kurām finanšu iestādēm vai *DNFBP* nosaka veikt konkrētas darbības, ja vien:

- a) ir apstiprinājies, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks ir mazs; tas tiek darīts stingri ierobežotos un pamatotos apstākļos, un tas ir saistīts ar konkrētu finanšu iestādes vai darbības veidu, vai *DNFBP*, vai
- b) finanšu darījumus (kas nav naudas vai vērtības pārvedums) veic fiziska vai juridiska persona neregulāros vai ļoti ierobežotos gadījumos (ņemot vērā kvantitatīvus un absolūtus kritērijus) tā, ka pastāv zems noziedzīgi iegūtu līdzekļu un teroristu finansēšanas risks.

Lai gan apkopotā informācija var atšķirties atkarībā no riska pakāpes, 11. rekomendācijā minētās prasības glabāt informāciju ir jāattiecinā uz visu savāktu informāciju.

7. Riska uzraudzība un pārraudzība. Uzraugiem (vai pašregulatīvām iestādēm attiecīgajās *DNFBP* nozarēs) ir jānodrošina, ka finanšu iestādes un *DNFBP* efektīvi piemēro turpmāk

¹ Attiecīgā gadījumā, vērtējot šo saistību izpildi, jāņem vērā *AML/CFT* riska novērtējums starpvalstu līmenī.

dokumentā minētās prasības. Pildot šo funkciju, uzraugiem un pašregulatīvajām iestādēm atbilstoši 26. un 28. rekomendācijas skaidrojošām piezīmēm un tajās paredzētajos gadījumos ir jāpārskata noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profili, kā arī finanšu iestāžu un *DNFBP* sagatavotie riska novērtējumi, un ir jāņem vērā šīs pārskatīšanas rezultāti.

B. Finanšu iestāžu un *DNFBP* saistības un lēmumi

8. Riska novērtēšana. Finanšu iestādēm un *DNFBP* ir jāveic atbilstoši pasākumi, lai identificētu un novērtētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus (attiecībā uz klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai izplatīšanas kanāliem). Tiem ir jādokumentē šie novērtējumi, lai spētu parādīt to pamatojumu, novērtējumi būtu atjaunoti un lai būtu pieejami atbilstoši mehānismi, ko piemērot, lai kompetentajām iestādēm un pašregulatīvajām iestādēm sniegtu informāciju par riska novērtējumu. Jebkuram noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska novērtējumam pēc būtības un apmēra jāatbilst uzņēmējdarbības būtībai un apmēram. Finanšu iestādēm un *DNFBP* vienmēr jāsaprot savi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski, tomēr kompetentās iestādes vai pašregulatīvās iestādes var pieņemt lēmumu, ka atsevišķi dokumentēti riska novērtējumi nav nepieciešami, ja attiecīgajai nozarei raksturīgie riski ir skaidri identificēti un izprasti.

9. Riska pārvaldība un mazināšana. Finanšu iestādēm un *DNFBP* ir jāizstrādā politika, kontroles mehānismi un procedūras, kas sekmē identificēto risku pārvaldību un efektīvu mazināšanu (atsevišķi katrai valstij vai atsevišķi katrai finanšu iestādei vai *DNFBP*). Tām ir jāpārtrauc šo kontroles mehānismu īstenošana un, ja nepieciešams, jāpastiprina šādi mehānismi. Politika, kontroles mehānismi un procedūras ir jāpastiprina augstākajai vadībai, un pasākumiem, kuri tiek īstenoti (paaugstināta vai pazemināta) riska pārvaldībai un mazināšanai, ir jābūt saskanīgiem ar valsts prasībām, kā arī kompetento iestāžu un pašpārvaldes iestāžu vadlīnijām.

10. Paaugstināts risks. Ja tiek identificēts paaugstināts risks, finanšu iestādēm un *DNFBP* ir jāveic plašāki pasākumi šo risku pārvaldībai un mazināšanai.

11. Pazemināts risks. Ja tiek identificēts pazemināts risks, valsts var ļaut finanšu iestādēm un *DNFBP* īstenot vienkāršotus pasākumus šo risku pārvaldībai un mazināšanai.

12. Pirms lēmuma pieņemšanas par vispārējo riska pakāpi un piemērojamo ietekmes mazināšanas pasākumu atbilstīgo līmeni finanšu iestādēm un *DNFBP*, novērtējot risku, ir jāizvērtē visi attiecīgie riska faktori. Finanšu iestādes un *DNFBP* var noteikt pasākumu apmēru atkarībā no riska veida un pakāpes attiecībā uz dažādiem riska faktoriem (piemēram, konkrētā situācijā tās var piemērot parasto klienta uzticamības pārbaudi attiecībā uz klienta pieņemšanas pasākumiem un padziļinātu klienta uzticamības pārbaudi attiecībā uz pastāvīgo pārraudzību, vai otrādi).

3. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NOZIEDZĪGI IEGŪTU LĪDZEKĻU LEGALIZĀCIJAS NODARĪJUMS)

1. Pamatojoties uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988. gads, Vīnes konvencija) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju pret starptautisko organizēto noziedzību (2000. gads, Palermo konvencija), valstīm jānosaka kriminālatbildība par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

2. Valstīm ir jāattiecina noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījums uz visiem smagiem noziedzīgiem nodarījumiem, lai aptvertu iespējami plašāko sākotnējo noziedzīgo nodarījumu diapazonu. Sākotnējos noziedzīgo nodarījumus var noteikt, atsaucoties uz visiem noziedzīgiem nodarījumiem vai uz sliekšni, kas ir saistīts vai nu ar smagu noziedzīgu nodarījumu kategoriju, vai arī ar brīvības atņemšanas sodu, kurš ir piemērojams par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu (sliekšņa pieeja), vai uz sākotnējo noziedzīgo nodarījumu sarakstu, vai izmantojot šo pieeju kombināciju.

3. Ja valstis īsteno sliekšņa pieeju, par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu jāuzskata ikviens noziedzīgs nodarījums, kas saskaņā ar valsts normatīvajiem aktiem ietilpst smagu noziedzīgu nodarījumu kategorijā, vai noziedzīgs nodarījums, par kuru piemērotais maksimālais sods ir ilgāks par brīvības atņemšanu uz vienu gadu; valstīs, kuru tiesību sistēmā ir noteikts minimālais sliekšnis noziedzīgiem nodarījumiem, sākotnējo noziedzīgo nodarījumu grupā ir jāietver visi noziedzīgie nodarījumi, par kuriem minimālais piespriestais sods ir ilgāks par brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem.

4. Neatkarīgi no izvēlētās pieejas valstīm katrā izraudzītajā noziedzīgu nodarījumu kategorijā ir jāiekļauj virkne noziedzīgu nodarījumu. Ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistīts noziedzīgs nodarījums ir jāattiecina uz jebkuru mantu neatkarīgi no tās vērtības, kas ir tieši vai netieši uzskatāma par noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem. Pierādot, ka attiecīgā manta ir noziedzīgi iegūti līdzekļi, attiecīgajai personai nav jābūt notiesātai par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu.

5. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas sākotnējais noziedzīgais nodarījums ir arī darbība, kas ir īstenota citā valstī, ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu šajā valstī un kas tiktu uzskatīta par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu, ja tā būtu izdarīta valsts iekšienē. Valstis kā vienīgo nosacījumu var noteikt, ka darbība tiktu uzskatīta par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu, ja tā būtu izdarīta valsts iekšienē.

6. Valstis var noteikt, ka ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistīts noziedzīgs nodarījums nav attiecināms uz personām, kuras ir izdarījušas sākotnējo noziedzīgo nodarījumu, ja tas ir noteikts šo valstu normatīvo aktu pamatprincipos.

7. Valstīm jānodrošina, ka:

- a) par nodomu un apzinātu rīcību, kas ir nepieciešami elementi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījuma pierādīšanai, var secināt no objektīviem faktiskajiem apstākļiem;
- b) fiziskām personām, kas ir notiesātas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, nosaka efektīvas, samērīgas un preventīvas kriminālsankcijas;
- c) juridiskām personām nosaka kriminālatbildību un sankcijas, bet, ja tas nav iespējams (valsts normatīvo aktu pamatprincipu dēļ), nosaka civiltiesisku vai administratīvu atbildību un sankcijas. Valstīs, kurās pastāv vairākas atbildības formas, šī prasība neliedz attiecībā

uz juridiskām personām piemērot paralēlus kriminālprocesus, civilprocesus un administratīvos procesus. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas neierobežo fizisko personu kriminālatbildību. Visām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

d) pastāv ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumu saistīti noziedzīgi nodarījumi, tostarp dalība, sadarbība vai sazvērestība, lai izdarītu noziedzīgu nodarījumu, noziedzīga nodarījuma mēģinājums, palīdzēšana tā izdarīšanā un nodarījuma izdarīšanas atbalstīšana, kā arī nodarījuma izdarīšanas veicināšana un konsultēšana par nodarījuma izdarīšanu, ja vien šādu pārkāpumu noteikšanu neaizliedz valsts normatīvo aktu pamatprincipi.

4. un 38. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJŠĀ PIEZĪME (KONFISKĀCIJA UN PAGaidu PASĀKUMI)

Valstu pienākums ir ieviest mehānismus, kas to kompetentajām iestādēm nodrošinātu iespēju efektīvi pārvaldīt un vajadzības gadījumā likvidēt iesaldētu, aizturētu vai konfiscētu mantu. Šiem mehānismiem jābūt tādiem, kurus var piemērot gan vietējā procesā, gan pēc ārvalstu pieprasījuma.

5. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJŠĀ PIEZĪME (AR TERORISTU FINANSĒŠANU SAISTĪTS NOZIEDZĪGS NODARĪJUMS)

A. Mērķi

1. 5. rekomendācija tika sagatavota ar mērķi nodrošināt valstīm tiesisku pamatu uzsākt kriminālprocesu un noteikt kriminālsankcijas pret personām, kuras finansē terorismu. Ņemot vērā ciešo saikni starp starptautisko terorismu un cita starpā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, vēl viens 5. rekomendācijas mērķis ir uzsvērt šo saikni, paredzot valstīm pienākumu noteikt ar teroristu finansēšanu saistītus noziedzīgus nodarījumus kā sākotnējos noziedzīgos nodarījumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā.

B. Ar teroristu finansēšanu saistītā noziedzīgā nodarījuma pazīmes

2. Ar terorisma finansēšanu saistīti noziedzīgi nodarījumi ir jāattiecina uz ikvienu personu, kura jebkādiem līdzekļiem tieši vai netieši apzināti sagādā vai vāc finansējumu nelikumīgai izmantošanai vai apzinās, ka tas daļēji vai pilnīgi tiks izmantots: a) terorisma akta(-u) īstenošanai, b) teroristu organizācijas vajadzībām vai c) individuāla terorista vajadzībām.

3. Teroristu finansēšana ietver personas izdevumu segšanu, kuri ir saistīti ar ceļošanu uz valsti, kas nav tās dzīvesvietas vai valstspiederības valsts, terorisma aktu izdarīšanas, plānošanas vai sagatavošanas nolūkā vai nolūkā piedalīties šādos terorisma aktos vai nodrošināt vai saņemt terorista apmācību.

4. Lai izpildītu šajā rekomendācijā minēto, nepietiek tikai noteikt kriminālatbildību par terorisma finansēšanu, palīdzēšanu un atbalstīšanu, mēģināšanu vai sazvērestību.

5. Ar teroristu finansēšanu saistītais noziedzīgais nodarījums ir jāattiecina uz visiem līdzekļiem neatkarīgi no tā, vai tie iegūti likumīgi vai nelikumīgi.

6. Ar terorista finansēšanu saistītā noziedzīgā nodarījumā finansējumam un citiem līdzekļiem nav obligāti jābūt: a) faktiski izmantotiem terorisma akta īstenošanā vai mēģinājumā; b) saistītiem ar konkrētu terorisma aktu(-iem).

7. Valstīm jānodrošina, ka par nodomu un apzinātu rīcību, kas ir nepieciešami elementi, lai varētu pierādīt ar teroristu finansēšanu saistītu noziedzīgu nodarījumu, var secināt no objektīviem, faktiskiem apstākļiem.

8. Fiziskām personām, kuras ir notiesātas par teroristu finansēšanu, ir jāpiemēro efektīvas, samērīgas un preventīvas kriminālsankcijas.

9. Juridiskām personām nosaka kriminālatbildību un sankcijas, bet, ja tas nav iespējams (valsts normatīvo aktu pamatprincipu dēļ), nosaka civiltiesisku vai administratīvu atbildību un sankcijas. Valstīs, kurās pastāv vairākas atbildības formas, šī prasība neliedz attiecībā uz juridiskām personām piemērot paralēlus kriminālprocesus, civilprocesus un administratīvos procesus. Šiem pasākumiem jābūt tādiem, kas neierobežo fizisko personu kriminālatbildību. Visām sankcijām jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām.

10. Par noziedzīgu nodarījumu ir jāuzskata arī mēģinājums izdarīt ar teroristu finansēšanu saistītu pārkāpumu.

11. Par noziedzīgu nodarījumu jāuzskata iesaistīšanās jebkurā no turpmāk minētajām darbībām:

- a) līdzdalība noziedzīgā nodarījumā, kas minēts šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā;
- b) citu personu organizēšana vai vadīšana tāda noziedzīga nodarījuma īstenošanai, kas minēts šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā;
- c) palīdzēšana personu grupai, kura rīkojas kopīga mērķa vārdā, pasūtīt šīs skaidrojošās piezīmes 2. vai 9. punktā minēto noziedzīgo nodarījumu. Šādai palīdzībai ir jābūt apzinātai un sniegtai: i) ar nolūku turpināt grupas noziedzīgo darbību vai īstenot noziedzīgo mērķi, ja šī darbība vai mērķis ir saistīti ar teroristu finansēšanas nodarījuma izdarīšanu, vai, ii) zinot par grupas nodomu izdarīt teroristu finansēšanu nodarījumu.

12. Personu apsūdz ar teroristu finansēšanu saistītā noziedzīgā nodarījumā neatkarīgi no tā, vai šī persona ir izdarījusi šo noziedzīgo nodarījumu tajā pašā valstī, kurā atrodas terorists(-i)/teroristu organizācija(-as) vai kurā ir noticis/notikis terorisma akts(-i), vai kādā citā valstī.

6. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SELEKTĪVAS FINANŠU SANKCIJAS SAISTĪBĀ AR TERORISMU UN TERORISTU FINANŠĒŠANU)

A. MĒRĶIS

1. 6. rekomendācijā noteikts, ka katra valsts ievieš selektīvas finanšu sankcijas, lai izpildītu Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijas, kurās ir noteikts, ka valstīm ir nekavējoties jāiesaldē līdzekļi un citi aktīvi un jānodrošina, ka līdzekļi un citi aktīvi netiek darīti pieejami turpmāk minētajām personām vai šo personu vajadzībām: (i) ikviena persona² vai struktūra, kuru Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (turpmāk tekstā – “Drošības padome”) ir norādījusi sarakstā atbilstoši Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļai, kā to paredz Drošības padomes rezolūcija Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijas³, vai ii) ikviena persona vai struktūra, kuru valsts ir norādījusi sarakstā atbilstoši Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1373 (2001).

2. Jāuzsver, ka 6. rekomendācijā minētās saistības neaizstāj citus pasākumus vai saistības, kuras jau ir noteiktas attiecībā uz rīcību ar līdzekļiem vai citiem aktīviem kriminālas, civiltiesiskas vai administratīvas izmeklēšanas vai tiesvedības kontekstā, kā noteikts 4. rekomendācijā (konfiskācija un pagaidu pasākumi)⁴. 6. rekomendācijā minētie pasākumi var papildināt tiesvedību krimināllietā pret norādītu personu vai struktūru, un tos var pieņemt kompetenta iestāde vai tiesa, tomēr šie pasākumi var būt īstenoti arī tad, ja minētā tiesvedība nav uzsākta. 6. rekomendācijā galvenā uzmanība tiek pievērsta preventīviem pasākumiem, kuri ir nepieciešami un unikāli, lai apturētu šo līdzekļu vai citu aktīvu plūsmu, neļaujot tiem nonākt teroristu grupējumu rīcībā, un novērst to, ka teroristu grupējumi izmanto šos līdzekļus un citus aktīvus. Nosakot efektīva pretterorisma finansēšanas režīma robežas vai šādam režīmam paredzēta plaša atbalsta veicināšanu, valstīm ir jāievēro arī cilvēktiesības un tiesiskums un jāievēro nevainīgu trešo pušu tiesības.

² Fiziska vai juridiska persona.

³ 6. rekomendāciju attiecina uz visām spēkā esošām un turpmākām rezolūcijām, kas sekos rezolūcijai Nr. 1267 (1999), kā arī jebkurām ANO Drošības padomes rezolūcijām, kurās būs noteiktas selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar teroristu finansēšanu. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) rezolūcijai Nr. 1267 (1999) sekojošās rezolūcijas ir šādas: Nr. 1333 (2000), Nr. 1363 (2001), Nr. 1390 (2002), Nr. 1452 (2002), Nr. 1455 (2003), Nr. 1526 (2004), Nr. 1617 (2005), Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1988 (2011) un Nr. 1989 (2011).

⁴ 4. Ņemot vērā, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988. gads, Vīnes konvencija) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas pret starptautisko organizēto noziedzību (2000. gads, Palermo konvencija) prasības, kurās minētas saistības attiecībā uz iesaldēšanu, aizturēšanu un konfiskāciju transnacionālas noziedzības apkarošanas kontekstā. Papildus minētajām saistībām Konvencijā par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999. gads, Konvencija par terorisma finansēšanu) minētas saistības attiecībā uz iesaldēšanu, aizturēšanu un konfiskāciju teroristu finansēšanas apkarošanas kontekstā. Šīs saistības ir jāpilda atsevišķi un neatkarīgi no saistībām, kuras noteiktas 6. rekomendācijā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās par teroristu finansēšanu.

B. TO PERSONU UN STRUKTŪRU IDENTIFICĒŠANA UN NORĀDĪŠANA, KURAS FINANSĒ VAI ATBALSTA TERORISTU DARBĪBAS

3. Rezolūcijai Nr. 1267 (1999) un tai sekojošajām rezolūcijām norādes attiecībā uz *Al-Qaida* sagatavoja Komiteja Nr. 1267, savukārt norādes attiecībā uz *Taliban* un ar to saistītiem draudiem Afganistānā sagatavoja Komiteja Nr. 1988; abas minētās komitejas darbojas saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu. Rezolūcijai Nr. 1373 (2001) valsts vai starpvalstu līmenī norādes sagatavo valsts vai valstis, rīkojoties pēc savas iniciatīvas vai pēc citas valsts lūguma, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem ir pārliecināta, ka attiecībā uz pieprasīto personas vai struktūras norādīšanu ir pamatots iemesls aizdomām vai uzskatam, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā minēts E sadaļā.

4. Valstīm ir jāizveido iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai identificētu un ierosinātu priekšlikumus norādīt personas un struktūras, uz kurām attiecas rezolūcija Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijas atbilstoši šajās Drošības padomes rezolūcijās⁵ izklāstītajām saistībām. Šāda iestāde un procedūras vai mehānismi ir būtiski, lai atbilstoši šīm Drošības padomes rezolūcijām ieteiktu Drošības padomei to personu vārdus un uzvārdus vai to struktūru nosaukumus, kuras būtu jānorāda saskaņā ar Drošības padomes programmām, kas ir balstītas uz sarakstiem. Tāpat valstīm ir jāizveido iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai identificētu un sniegtu priekšlikumus norādīt sarakstā personas un struktūras saskaņā ar S/RES/1371 (2001) atbilstoši attiecīgajā Drošības padomes rezolūcijā izklāstītajām saistībām. Šāda iestāde un procedūras vai mehānismi ir būtiski, lai identificētu personas un struktūras, kuras atbilst rezolūcijā Nr. 1373 (2001) noteiktajiem kritērijiem, kas minēti E sadaļā. Turpmāk ir minēti elementi, kas ir jāiekļauj valsts režīmā, ar kuru paredzēts īstenot rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijas, kā arī rezolūciju Nr. 1373 (2001).

a) Valstīm ir jānorāda kompetentā iestāde vai tiesa, kuru pienākums ir:

i) ierosināt Komitejai Nr. 1267 norādīt personas un struktūras, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1989 (2011) (par *Al-Qaida*) un saistītajās rezolūcijās, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem;

ii) ierosināt Komitejai Nr. 1988 norādīt personas un struktūras, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1988 (2011) (par *Taliban* un ar *Taliban* saistītajiem, kas apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā) un saistītajās rezolūcijās, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem, un

iii) norādīt personas vai struktūras, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kas minēti rezolūcijā Nr. 1373 (2001), atbilstoši ierosinājumam pēc valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts pieprasījuma, pārbaudot un attiecīgā gadījumā apstiprinot šādu pieprasījumu, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem ir pārliecināta, ka attiecībā uz pieprasīto fiziskās vai juridiskās personas norādīšanu ir pamatots iemesls aizdomām vai uzskatam, ka ierosinātais kandidāts atbilst norādīšanas kritērijiem rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā minēts

⁵ Attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās nav noteikts, ka valstīm būtu jāidentificē personas vai struktūras un jāiesniedz to nosaukumi attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas komitejās, bet ir noteikta prasība izveidot iestādi vai ieviest efektīvas procedūras un mehānismus iepriekš minētā īstenošanai.

E sadaļā.

b) Valstīm ir jāievieš mehānisms vai mehānismi norādīšanas mērķu identificēšanai, pamatojoties uz rezolūcijā Nr. 1988 (2011) un rezolūcijā Nr. 1989 (2011) un ar tām saistītajās rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem, kā arī rezolūcijā Nr. 1373 (2001) minētajiem kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā). Tas nozīmē, ka ir jāizvēlas iestāde un jāievieš efektīvas procedūras vai mehānismi, lai pārbaudītu un attiecīgā gadījumā apstiprinātu pasākumus, kas ierosināti saskaņā ar citu valstu iesaldēšanas mehānismiem atbilstoši rezolūcijai Nr. 1373 (2001). Lai valstu starpā nodrošinātu efektīvu sadarbību, valstīm ir jānodrošina, ka, saņemot pieprasījumu, tās nekavējoties noskaidro, vai saskaņā ar piemērojamajiem (starp-)valstu principiem tās ir pārliecinātas, ka norādīšanas pieprasījumam ir pamatots iemesls vai ka ir pietiekams pamats uzskatīt, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai rezolūcijā Nr. 1373 (2011), kā izklāstīts E sadaļā.

c) Kompetentajai iestādei vai iestādēm jābūt atbilstošām juridiskām pilnvarām un procedūrām vai mehānismiem, lai no visiem attiecīgajiem avotiem apkopotu vai pieprasītu iespējami vairāk informācijas tādu personu un struktūru identificēšanai, kuras pamatotu iemeslu dēļ var turēt aizdomās vai uzskatīt par tādām, kas atbilst kritērijiem norādīšanai attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās.

d) Lemjot par norādīšanas ierosinājumu, valstīm ir jāpiemēro "pamatota iemesla" pierādīšanas standarts. Attiecībā uz norādīšanu sarakstā saskaņā ar rezolūciju Nr. 1373 (2001) katras valsts kompetentā iestāde piemēros savas tiesību sistēmas tiesisko standartu attiecībā uz pierādījumu būtību un apmēru, lai noteiktu, vai pastāv "pamatots iemesls" pieņemt lēmumu par personas vai struktūras norādīšanu sarakstā, un tādējādi ierosinātu iesaldēšanas mehānisma piemērošanu. Tas attiecas uz visiem gadījumiem neatkarīgi no tā, vai norādīšanu sarakstā ierosina pēc attiecīgās valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts pieprasījuma. Norādīšanu sarakstā (norādīšanas pieprasījums) var ierosināt arī tad, ja tiesvedība krimināllietā netiek ierosināta.

e) Ierosinot Komitejai Nr. 1267 vārdus un nosaukumus, kas būtu jāiekļauj *Al-Qaida* sankciju sarakstā atbilstoši rezolūcijai Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām, valstīm ir:

i) jāievēro Komitejas Nr. 1267 pieņemtā procedūra iekļaušanai sarakstā un jāaizpilda standarta veidlapa;

ii) jāsniedz iespējami vairāk būtiskas informācijas par ierosināto kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai individuus, grupējumus, uzņēmumus un struktūras varētu precīzi un pareizi identificēt, kā arī jāsniedz iespējami plašāka informācija, kas ir nepieciešama Interpolam īpašo paziņojumu izdošanai;

iii) jāsatavo rakstisks atzinums, kurā sniegts iespējami precīzāks pamatojums iekļaušanai sarakstā, tostarp jānorāda: īpaša informācija, ar kuru var pamatot lēmumu, ka persona vai struktūra atbilst norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā); informācijas veids; pieejamā papildu informācija vai dokumenti; informācija par jebkādu ierosinātās personas saistību ar jau norādītu personu vai struktūru. Šim rakstiskajam atzinumam jābūt tādām, kuru var izsniegt pēc pieprasījuma, izņemot tās daļas, par kuru konfidencialitāti dalībvalsts ir informējusi Komiteju Nr. 1267;

iv) jāprecizē, vai norādītāju valsti drīkst atklāt.

f) Ierosinot Komitejai Nr. 1988 vārdus un nosaukumus, kas būtu jāiekļauj *Taliban* sankciju sarakstā atbilstoši rezolūcijai Nr. 1988 (2011) un tai sekojošām rezolūcijām, valstīm ir:

-
- i) jāievēro Komitejas Nr. 1988 pieņemtā kārtība iekļaušana sarakstā;
 - ii) jāsniedz iespējami vairāk attiecīgās informācijas par ierosināto kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai individuus, grupējumus, uzņēmumus un struktūras varētu precīzi un pareizi identificēt, kā arī jāsniedz iespējami plašāka informācija, kas ir nepieciešama Interpolam īpašo paziņojumu izdošanai;
 - iii) jā sagatavo rakstisks atzinums, kurā sniegts iespējami precīzāks pamatojums iekļaušanai sarakstā, tostarp jānorāda: īpaša informācija, ar kuru var pamatot lēmumu, ka attiecīgā persona vai struktūra ir attiecīgi piemērota norādīšanai (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā); informācijas veids; pieejamā papildu informācija vai dokumenti; informācija par jebkādu ierosinātās personas saistību ar jau norādītu personu vai struktūru. Šim rakstiskajam atzinumam jābūt tādām, kuru var izsniegt pēc pieprasījuma, izņemot tās daļas, par kuru konfidencialitāti dalībvalsts ir informējusi Komiteju Nr. 1988.

g) Pieprasot, lai kāda cita valsts īsteno pasākumus, kas ierosināti saskaņā ar iesaldēšanas mehānismiem, kuri ieviesti atbilstoši rezolūcijai Nr. 1373 (2001), ierosinātajai valstij ir jāsniedz iespējami vairāk informācijas par kandidātu, proti, jāsniedz pietiekama identifikācijas informācija, lai precīzi un pareizi varētu atpazīt attiecīgās personas un struktūras, kā arī jāsniedz īpaša informācija, kas pamato pieņēmumu, ka persona vai struktūra atbilst norādīšanas kritērijiem (attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās izklāstītos īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā).

h) Valstīm ir jāievieš procedūras, lai tās varētu *ex parte* vērsties pret personu vai struktūru, kura ir identificēta un kuras norādīšana (norādīšanas ierosinājums) tiek apsvērta.

C. NORĀDĪTO PERSONU UN STRUKTŪRU LĪDZEKĻU VAI CITU AKTĪVU IESALDĒŠANA VAI TO IZMANTOŠANAS AIZLIEGUMS

5. Valstu pienākums ir nekavējoties ieviest selektīvas finanšu sankcijas pret personām un struktūrām, kuras norādījusi Komiteja Nr. 1267 un Komiteja Nr. 1988 (ja tas attiecas uz rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām), ja minētās komitejas rīkojas atbilstoši to pilnvarām, kas minētas Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļā. Attiecībā uz rezolūciju Nr. 1373 (2001) valstu pienākumu nekavējoties iesaldēt vai aizliegt izmantot norādīto personu vai struktūru rīcībā esošos līdzekļus vai citus aktīvus īsteno nekavējoties pēc norādīšanas (starp)valstu līmenī, ko ierosina pēc pašas valsts iniciatīvas vai pēc citas valsts lūguma, ja valsts, kura saņem pieprasījumu, saskaņā ar piemērojamajiem tiesiskajiem principiem pārliecinās, ka pieprasītā norādīšana ir pamatota vai ka pastāv pietiekams pamats uzskatīt, ka ierosinātais kandidāts atbilst kritērijiem norādīšanai rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kā izklāstīts E sadaļā.

6. Valstīm, ievērojot turpmāk minētos standartus un procedūras, ir jānosaka nepieciešamās juridiskās pilnvaras un jānosaka valsts kompetentās iestādes, kuras atbild par selektīvu finanšu sankciju ieviešanu un izpildi.

- a) Valstīm⁶ ir jānosaka, ka visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kuri ir norādīti

⁶ Eiropas Savienībā (ES), kas saskaņā ar 6. rekomendāciju ir starpvalstu jurisdikcija, ES tiesību aktus piemēro atbilstoši tam, kā noteikts turpmāk. Proti, norādīto personu un struktūru aktīvus iesaldē saskaņā ar ES regulām un to grozījumiem. Lai veiktu iesaldēšanu, ES dalībvalstīm var nākties īstent papildu pasākumus, un visām personām un struktūrām Eiropas Savienībā šī iesaldēšana ir jāņem vērā, un tās šos iesaldētos līdzekļus nevar nodot norādīto personu un struktūru rīcībā.

personu un struktūru rīcībā. Šis pienākums attiecas uz: visiem līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajai personai vai struktūrai vai kurus kontrolē norādītā persona vai struktūra, nevis tikai uz tiem, kurus var saistīt ar konkrētu terorisma aktu, plānu vai draudiem; līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pilnīgi vai kopīpašumā pieder norādītajām personām vai struktūrām vai kurus tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūras; līdzekļiem vai citiem aktīviem, kas ir atvasināti vai radīti no līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajām personām vai struktūrām vai kurus tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūras, kā arī uz līdzekļiem vai citiem aktīviem, kas ir tādu personu vai struktūru rīcībā, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūru uzdevumā vai to vadībā.

b) Valstīm ir jāaizliedz savām valstspiederīgajām personām vai jebkurām to jurisdikcijā esošām personām un struktūrām tieši vai netieši, pilnīgi vai kopīpašumā nodot līdzekļus vai citus aktīvus un ekonomikas resursus vai sniegt finanšu pakalpojumus vai citus saistītus pakalpojumus norādītajām personām un struktūrām; tādām struktūrām, kuras pieder norādītajām personām vai struktūrām vai kuras tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūras, kā arī tādām personām vai struktūrām, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūru uzdevumā vai to vadībā, ja vien tās nav licencētas, pilnvarotas vai citādi norādītas saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām (sk. E sadaļu turpmāk dokumentā).

c) Valstu rīcībā ir jābūt mehānismiem, ar kuriem tūlīt pēc norādīšanas informē finanšu nozari un *DNFBP* par kādas personas vai struktūras norādīšanu un ar kuriem īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām vai struktūrām, tostarp *DNFBP*, kuru rīcībā var būt mērķorientēti līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas nepārprotamas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu īstenot pasākumus atbilstoši iesaldēšanas mehānismiem.

d) Valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un *DNFBP*⁷ ziņot kompetentajām iestādēm par visiem iesaldētajiem aktīviem un pasākumiem, kas īstenoti atbilstoši Drošības padomes rezolūcijās minētajām aizliegšanas prasībām, tostarp par mēģinājumu veikt darījumu, kā arī jānodrošina, ka attiecīgās kompetentās iestādes efektīvi izmanto šādu informāciju.

e) Valstīm ir jāievieš efektīvi pasākumi, ar ko aizsargā tādu *bona fide* trešo pušu tiesības, kuras, pildot 6. rekomendācijā minētās saistības, rīkojas labticīgi.

D. IESALDĒTU LĪDZEKĻU UN CITU AKTĪVU SVĪTROŠANA NO SARAKSTA, ATSAIDĒŠANA UN PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA

7. Valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiskas procedūras, kuras piemēro, lai Drošības Padomei iesniegtu pieprasījumu svītrot no saraksta tādu personu vai struktūru, kura ir norādīta atbilstoši rezolūcijai Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām, bet kura saskaņā ar valsts vērtējumu vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Ja Komiteja Nr. 1267 vai Komiteja Nr. 1988 ir svītrojusi personu vai struktūru no saraksta, iesaldēšanas pienākums vairs nav spēkā. Ar *Al-Qaida* saistītu svītrošanas pieprasījumu gadījumā šādām procedūrām un kritērijiem ir jābūt saskaņā ar procedūrām, kuras Komiteja Nr. 1267 ir pieņēmusi atbilstoši Drošības padomes rezolūcijām Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1989 (2011) un visām sekojošajām rezolūcijām. Tādu svītrošanas pieprasījumu gadījumā, kuri attiecas uz *Taliban* un ir saistīti ar draudiem, mieru, drošību un stabilitāti Afganistānā, šādām procedūrām un kritērijiem ir jābūt saskaņā ar procedūrām, kuras Komiteja Nr. 1988 ir pieņēmusi saskaņā ar Drošības padomes rezolūcijām Nr. 1730 (2006), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1988 (2011) un visām sekojošajām rezolūcijām.

8. Attiecībā uz personām un struktūrām, kuras ir norādītas saskaņā ar rezolūciju Nr. 1373 (2001), valstīm ir jābūt atbilstošām tiesiskām pilnvarām un jāievieš procedūras vai

⁷ Drošības padomes rezolūcijas attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī.

mehānismi, kurus piemēro, lai no saraksta svītrotu un atsaldētu tādu līdzekļus un citus aktīvus, kas pieder personām un struktūrām, kuras vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Tāpat valstīm ir jāievieš attiecīgas procedūras, lai tiesā vai citā neatkarīgā kompetentā iestādē pēc pieprasījuma varētu pārbaudīt lēmumu par personas vai struktūras svītrošanu no saraksta.

9. Attiecībā uz personām un struktūrām, kurām ir tāds pats vai līdzīgs vārds vai nosaukums, kāds ir norādītajām personām un struktūrām, un kuras tāpēc netīši ietekmē iesaldēšanas mehānisms (proti, kļūdaini apstiprinošs lēmums), valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiskotas procedūras šādām personām vai struktūrām piederošu līdzekļu vai citu aktīvu savlaicīgai atsaldēšanai, ja pēc pārbaudes tiek konstatēts, ka attiecīgā persona vai struktūra nav sarakstā norādītā persona vai struktūra.

10. Ja valsts ir noteikusi, ka Drošības padomes vai kādas tās attiecīgās sankciju komitejas norādītās personas vai struktūras līdzekļi vai aktīvi ir nepieciešami pamatizdevumu segšanai, atsevišķu nodevu nomaksai, izdevumu un pakalpojumu izmaksām vai ārkārtas izdevumiem, attiecīgajai valstij ir jāatļauj piekļūt šiem līdzekļiem vai citiem aktīviem saskaņā ar procedūrām, kuras izklāstītas Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1452 (2002) un tai sekojošās rezolūcijās. Tādu pašu iemeslu dēļ valstīm ir jāļauj piekļūt līdzekļiem vai citiem aktīviem, ja iesaldēšanas pasākumi ir piemēroti attiecībā uz norādītām personām vai struktūrām (starp)valstu līmenī atbilstoši rezolūcijai Nr. 1373 (2001) un rezolūcijai Nr. 1963 (2010).

11. Valstīm ir jāievieš mehānisms, kuru izmantojot, norādītā persona vai struktūra var apstrīdēt savu norādīšanu sarakstā ar nolūku panākt, ka tiesa vai kompetentā iestāde šo norādīšanu pārskata. Attiecībā uz *Al-Qaida* sankciju sarakstā minētām personām un struktūrām valstīm ir jāinformē norādītās personas un struktūras par iespēju vērsties pie Apvienoto Nāciju Organizācijas ombuda atbilstoši rezolūcijai Nr. 1904 (2004), kas var pieņemt petīcijas par svītrošanu no saraksta.

12. Valstīs ir jābūt ieviestiem mehānismiem, kurus piemēro, lai finanšu nozari un *DNFBP* nekavējoties informētu par kādas personas vai struktūras svītrošanu no saraksta un līdzekļu un aktīvu atsaldēšanu, tiklīdz tas ir izdarīts, un ar kuriem, īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrām, tostarp *DNFBP*, kuru rīcībā var būt mērķorientēti līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas atbilstīgas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu ņemt vērā svītrošanas no saraksta un atsaldēšanas darbības.

E. APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS KRITĒRIJI NORĀDĪŠANAI SARAKSTĀ

13. Attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētie norādīšanas kritēriji

a) Drošības padomes rezolūcija Nr. 1267 (1999), Nr. 1989 (2011) un tām sekojošās rezolūcijas⁸:

i) jebkura persona vai struktūra, kura piedalās tādas rīcības vai darbību finansēšanā, plānošanā, sekmēšanā, sagatavošanā vai īstenošanā, ko veic *Al-Qaida* vai jebkura ar to

⁸ 6. rekomendācija attiecas uz visām rezolūcijas Nr. 1267 (1999) spēkā esošām un tām sekojošām rezolūcijām. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2012. gada februārī) rezolūcijai Nr. 1267 (1999) sekojošās rezolūcijas ir šādas: rezolūcija Nr. 1333 (2000), Nr. 1367 (2001), Nr. 1390 (2002), Nr. 1455 (2003), Nr. 1526 (2004), Nr. 1617 (2005), Nr. 1735 (2006), Nr. 1822 (2008), Nr. 1904 (2009), Nr. 1988 (2011) un Nr. 1989 (2011).

saistīta apakšorganizācija, ir pakļauta organizācija, saistīta grupa vai to atvasinājums, kā arī rīkojas vai darbojas saistībā ar šīm personām un organizācijām, to vārdā, to uzdevumā vai tās atbalstot, kā arī piegādājot, pārdodot vai nododot tām ieročus un ar tiem saistītus materiālus vai rekrutējot personas šīs organizācijas vajadzībām, vai citādi atbalstot to rīcību vai darbības⁹, vai

ii) jebkurš uzņēmums, kas pieder personai vai struktūrai vai kuru tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūra, kas norādīta 13. punkta a) apakšpunkta i) daļā, vai personas, kas rīkojas viņu vārdā vai viņu vadībā.

b) Drošības padomes rezolūcijas Nr. 1267 (1999), Nr. 1988 (2011) un tām sekojošās rezolūcijas:

i) jebkura persona vai struktūra, kura piedalās tādas rīcības vai darbību finansēšanā, plānošanā, sekmēšanā, sagatavošanā vai īstenošanā, ko veic norādītās vienības vai citas personas, grupējumi, uzņēmumi un struktūras, kuras ir saistītas ar *Taliban* un apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā, kā arī rīkojas vai darbojas saistībā ar *Taliban*, tā vārdā, uzdevumā vai atbalstot to, kā arī piegādājot, pārdodot vai nododot ieročus un ar tiem saistītus materiālus, vai rekrutējot personas šīs organizācijas vajadzībām, vai citādi atbalstot to rīcību vai darbības, vai

ii) jebkurš uzņēmums, kas pieder personai vai struktūrai vai kuru tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūra, kas norādīta 13. punkta b) apakšpunkta i) daļā, vai persona, kas rīkojas viņu vārdā vai viņu vadībā.

c) Drošības padomes rezolūcija Nr. 1373 (2001):

i) jebkura persona vai struktūra, kura īsteno vai mēģina īstenot terorisma aktus vai kura piedalās terorisma aktā vai sekmē tā pasūtīšanu;

ii) jebkura struktūra, kas pieder personai vai struktūrai vai ko tieši vai netieši kontrolē persona vai struktūra, kura ir norādīta 13. punkta c) apakšpunkta i) daļā, vai

iii) jebkura persona vai struktūra, kura rīkojas jebkuras 13. punkta c) apakšpunkta i) daļā norādītās personas vai struktūras vārdā vai vadībā.

⁹ Rezolūcijas Nr. 1617 (2005) OP2 sadaļā sīkāk noteikti kritēriji jēdzienam “saistīts ar” *Al-Qaida* vai Osamu bin Ladenu.

7. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SELEKTĪVAS FINANŠU SANKCIJAS SAISTĪBĀ AR IEROČU IZPLATĪŠANU)

A. Mērķis

1. 7. rekomendācijā valstīm ir izvirzīts noteikums ieviest selektīvas finanšu sankcijas¹⁰ ar nolūku izpildīt Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētās prasības, kas paredz, ka valstīm ir nekavējoties jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kā arī jānodrošina, ka nekādi līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami personai un struktūrai vai tos nevar izmantot persona¹¹ un struktūra, kuru Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome ir norādījusi saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu atbilstoši Drošības padomes rezolūcijām, kuras ir saistītas ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas novēršanu un apkarošanu.¹²

2. Jāuzsver, ka 7. rekomendācijā minētās prasības neaizstāj citus pasākumus vai saistības, kuras jau ir noteiktas attiecībā uz rīkošanos ar līdzekļiem vai citiem aktīviem kriminālas, civiltiesiskas vai administratīvas izmeklēšanas vai tiesvedības kontekstā, kā noteikts starptautiskajos līgumos vai Drošības padomes rezolūcijās attiecībā uz masu iznīcināšanas ieroču neizplatīšanu.¹³ 7. rekomendācijā galvenā uzmanība tiek pievērsta preventīviem pasākumiem, kuri ir nepieciešami un unikāli, lai apturētu šo līdzekļu vai citu aktīvu plūsmu ieroču izplatītājiem vai ar ieroču izplatīšanu saistītām vajadzībām, kā to ir noteikusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome (Drošības padome).

¹⁰ 7. rekomendācijā galvenā uzmanība ir pievērsta selektīvām finanšu sankcijām. Šādās sankcijās ietilpst īpaši ierobežojumi, kas ir noteikti Drošības padomes rezolūcijā Nr. 2231 (2015) (sk. B pielikuma 6. punkta c) un d) apakšpunktu). Tomēr jāpiebilst, ka attiecīgās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijas ir ievērojami plašākas un paredz cita veida sankcijas (piemēram, ceļošanas aizliegumu) un cita veida finanšu noteikumus (piemēram, ar darbību saistītus finanšu aizliegumus, sankcijas, kas noteiktas, pamatojoties uz kategorijām, un piesardzības pasākumus). Attiecībā uz selektīvām finanšu sankcijām, kas ir saistītas ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, un citiem finanšu noteikumu veidiem *FATF* ir izdevusi nesaistošas vadlīnijas, kuras jurisdikcijām ir ieteicams apsvērt, ieviešot attiecīgās ANO Drošības padomes rezolūcijas.

¹¹ Fiziska vai juridiska persona.

¹² 7. rekomendācija attiecas uz visām spēkā esošām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām piemēro selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, kā arī uz visām sekojošām rezolūcijām un jebkuru nākamo Drošības padomes rezolūciju, ar kuru tiek ieviestas selektīvas finanšu sankcijas par masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas laikā (2017. gada jūnijs) Drošības padomes rezolūcijas, ar kurām piemēro selektīvas finanšu sankcijas par masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu ir šādas: rezolūcija Nr. 1718 (2006), Nr. 1874 (2009), Nr. 2087 (2013), Nr. 2094 (2013), Nr. 2270 (2016), Nr. 2321 (2016) un Nr. 2356 (2017). Ar rezolūciju Nr. 2231 (2015), ar kuru tika apstiprināts Koptīgais vispārējais rīcības plāns, tika atcelti visi rezolūciju noteikumi par Irānu un ieroču izplatīšanas finansēšanu, tostarp rezolūcija Nr. 1737 (2006), Nr. 1747 (2007), Nr. 1803 (2008) un Nr. 1929 (2010), taču noteikti īpaši ierobežojumi, tostarp selektīvas finanšu sankcijas. Tādējādi sankcijas tiek atceltas saskaņā ar pakāpenisku pieeju, pamatojoties uz Drošības padomes apstiprinātu savstarpēju saistību uzņemšanos. *JCPOA* ieviešanas diena bija 2016. gada 16. janvāris.

¹³ Pamatojoties uz prasībām, kas ir noteiktas, piemēram, Kodolieroču neizplatīšanas līgumā, Bioloģisko un toksisko ieroču konvencijā, Ķīmisko ieroču konvencijā un Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1540 (2004) un rezolūcijā Nr. 2235 (2016). Šīs saistības ir spēkā neatkarīgi no saistībām, kuras izklāstītas 7. rekomendācijā un tā skaidrojošajā piezīmē.

B. NORĀDĪŠANA SARAKSTĀ

3. Sarakstā iekļaujamo personu vai struktūru norāda Drošības padome, iekļaujot tos attiecīgo rezolūciju pielikumos, vai Drošības padomes komitejas, kas izveidotas saskaņā ar šīm rezolūcijām. Apvienoto Nāciju Organizācijas dalībvalstīm nav noteikta pienākuma iesniegt Drošības padomei vai attiecīgajām Drošības padomes komitejām priekšlikumus par norādīšanu sarakstā. Tomēr praksē Drošības padomes un attiecīgo komiteju darbs galvenokārt ir balstīts uz dalībvalstu iesniegtajiem pieprasījumiem par personu vai struktūru norādīšanu sarakstā. Drošības padomes rezolūcijā Nr. 1718 (2006) minēts, ka attiecīgās komitejas izsludina vadlīnijas, kas var būt nepieciešamas, lai veicinātu šajā rezolūcijā un tai sekojošajās rezolūcijās paredzēto pasākumu īstenošanu. Rezolūcijā Nr. 2231 (2015) ir noteikts, ka Drošības padome veic nepieciešamos praktiskos pasākumus, lai tieši uzsāktu ar rezolūcijas īstenošanu saistītas darbības.

4. Valstis var apsvērt iespēju izveidot iestādi un ieviest efektīvas procedūras vai mehānismus, ar kuriem Drošības padomei ierosina personas un struktūras, kas būtu jānorāda sarakstā saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanas kontekstā paredz selektīvas finanšu sankcijas. Šajā saistībā valstis var apsvērt turpmāk minētos elementus.

a) Noteikt kompetento iestādi vai iestādes (izpildes vai tiesu iestādes), kuru pienākumi ir:

i) ierosināt Sankciju komitejai Nr. 1718 tās personas un struktūras, kuras atbilst īpašajiem norādīšanas kritērijiem, kā minēts rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un tai sekojošajās rezolūcijās¹⁴, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem (ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām saistītos īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā), un

ii) ierosināt Drošības padomei personas un struktūras, kas atbilst norādīšanas kritērijiem, kā minēts rezolūcijā Nr. 2231 (2015) un tai sekojošajās rezolūcijās, ja šī iestāde nolemj tā rīkoties un uzskata, ka tai ir pietiekami pierādījumi par atbilstību norādīšanas kritērijiem (ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām saistītos īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā).

b) Ieviest mehānismu(-us) norādīšanas mērķu identificēšanai, pamatojoties uz rezolūcijā Nr. 1718 (2006), rezolūcijā Nr. 2231 (2015) un arī tām sekojošajās rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā). Šajās procedūrās saskaņā ar piemērojamajiem (starp)valstu principiem jānosaka, vai pastāv pietiekams pamats ierosināt personas vai struktūras norādīšanu sarakstā.

c) Noteikt atbilstošas tiesiskas pilnvaras, kā arī ieviest procedūras vai mehānismus, lai no visiem attiecīgajiem avotiem apkopotu vai pieprasītu iespējami vairāk informācijas tādu personu un struktūru identificēšanai, kuras pamatotu iemeslu dēļ var turēt aizdomās vai uzskatīt par tādām, kas atbilst attiecīgajās Drošības padomes rezolūcijās minētajiem norādīšanas kritērijiem.

d) Kad tiek lemts par to, vai ierosināt norādīšanu sarakstā, ņemt vērā šīs skaidrojošās

¹⁴ 7. rekomendācija attiecas uz visām rezolūcijas Nr. 1718 (2006) spēkā esošām un turpmākām sekojošām rezolūcijām. Šīs skaidrojošās piezīmes izdošanas brīdī (2017. gada jūnijā) rezolūcijai Nr. 1718 (2006) sekojošās rezolūcijas ir rezolūcija Nr. 1874 (2009), rezolūcija Nr. 2087 (2013), rezolūcija Nr. 2094 (2013), rezolūcija Nr. 2270 (2016), rezolūcija Nr. 2321 (2016) un rezolūcija Nr. 2356 (2017).

piezīmes E sadaļā minētos kritērijus. Attiecībā uz ierosinājumiem par norādīšanu sarakstā katras valsts kompetentā iestāde piemēros valsts tiesību sistēmas juridisko standartu, ņemot vērā cilvēktiesības, tiesiskuma ievērošanas aspektu, kā arī ievērojot nevainīgu trešo pušu tiesības.

e) Vienlaikus ar ierosinājumu, kas Sankciju komitejai Nr. 1718 atbilstoši rezolūcijai Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām vai Drošības padomei atbilstoši rezolūcijai Nr. 2231 (2015) un tai sekojošām rezolūcijām iesniegts par kādas personas vai struktūras iekļaušanu sarakstā, sniegt arī iespējami vairāk informācijas par:

i) ierosināto vārdu, uzvārdu vai nosaukumu, jo īpaši pietiekamu identifikācijas informāciju, lai varētu precīzi un pareizi identificēt attiecīgās personas un struktūras, un

ii) sniegt īpašu informāciju, kas pamato norādīšanu sarakstā un apliecina, ka attiecīgā persona vai struktūra atbilst attiecīgajiem norādīšanas kritērijiem (attiecīgo Drošības padomes rezolūciju īpašos norādīšanas kritērijus sk. E sadaļā).

f) Ieviest procedūras, lai vajadzības gadījumā varētu *ex parte* vērsties pret personu vai struktūru, kura ir identificēta un attiecībā uz kuru tiek izskatīts ierosinājums par norādīšanu sarakstā.

C. NORĀDĪTO PERSONU UN STRUKTŪRU LĪDZEKĻU VAI CITU AKTĪVU IESALDĒŠANA VAI TO IZMANTOŠANAS AIZLIEGUMS

5. Valsts pienākums ir nekavējoties piemērot selektīvas finanšu sankcijas pret personām un struktūrām, kuras:

a) rezolūcijas Nr. 1718 (2006) un tai sekojošo rezolūciju gadījumā Drošības padome ir norādījusi attiecīgo rezolūciju pielikumos vai ir norādījusi Drošības padomes Sankciju komiteja Nr. 1718¹⁵, un

b) rezolūcijas Nr. 2231 (2015) un tai sekojošo rezolūciju gadījumā ir norādījusi Drošības padome,

rīkojoties saskaņā ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartas VII nodaļu.

6. Valstīm ir jānosaka nepieciešamās juridiskās pilnvaras un jānosaka valsts kompetentās iestādes, kuras atbild par mērķtiecīgu finanšu sankciju ieviešanu un izpildi, atbilstoši turpmāk minētajiem standartiem un procedūrām.

a) Valstīm¹⁶ ir jānosaka, ka visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma jāiesaldē līdzekļi vai citi aktīvi, kuri ir norādīto personu un struktūru rīcībā. Šis pienākums attiecas uz: visiem naudas līdzekļiem un citiem aktīviem, kuri pieder norādītajai personai vai struktūrai vai kurus kontrolē norādītā persona

¹⁵ Kā minēts rezolūcijā Nr. 2270 (2016) (OP3), tas attiecas arī uz tām Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas valdības un Korejas Strādnieku partijas struktūrvienībām, kuras saskaņā ar valstu slēdzieniem ir saistītas ar KTDR kodolieroču un ballistisko raķešu programmām vai citiem pasākumiem, kas ir aizliegti rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un tai sekojošās rezolūcijās.

¹⁶ Eiropas Savienībā (ES), kas saskaņā ar FATF 7. rekomendāciju ir uzskatāma par pārvalstisku jurisdikciju, norādīto personu un struktūru aktīvus iesaldē saskaņā ar ES Kopējās ārpolitikas un drošības politikas (CFSP) padomes lēmumiem un Padomes regulām (un to grozījumiem). Lai veiktu iesaldēšanu, ES dalībvalstīm var nākties īstenot papildu pasākumus, un visām personām un struktūrām Eiropas Savienībā šī iesaldēšana ir jāņem vērā, un tās šos iesaldētos līdzekļus nevar nodot norādīto personu un struktūru rīcībā.

vai struktūra, nevis tikai uz tiem, kurus var saistīt ar konkrētu ieroču izplatīšanu, attiecīgu plānu vai draudiem; naudas līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pilnīgi vai kopīpašumā pieder norādītajām personām vai struktūrām vai tos tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūras; kā arī līdzekļiem vai citiem aktīviem, kas ir atvasināti vai radīti no līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri pieder norādītajām personām vai struktūrām vai kurus tieši vai netieši kontrolē norādītās personas vai struktūras; un līdzekļiem vai citiem aktīviem, kuri ir to personu vai struktūru rīcībā, kuras rīkojas norādīto personu vai struktūru uzdevumā vai to vadībā.

b) Valstīm ir jānodrošina, ka to teritorijā līdzekļi vai citi aktīvi nav pieejami to valstspiederīgajām personām vai citām personām un struktūrām un tie nevar tos nodot vai ļaut izmantot norādītajām personām un struktūrām, ja vien tās nav licencētas, pilnvarotas un citādi paziņotas saskaņā ar attiecīgajām Drošības padomes rezolūcijām (sk. E sadaļu turpmāk dokumentā).

c) Valstu rīcībā ir jābūt mehānismiem, ar kuriem tūlīt pēc norādīšanas finanšu iestādes un *DNFBP* nekavējoties informē par kādas personas un struktūras norādīšanu un ar kuriem īpaši finanšu iestādēm un arī citām personām un struktūrām, tostarp *DNFBP*, kuru rīcībā var būt mērķorientēti līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas nepārprotamas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu īstenot ar iesaldēšanas mehānismiem saistītas darbības.

d) Valstīm ir jāizvirza prasība finanšu iestādēm un *DNFBP*¹⁷ ziņot kompetentajām iestādēm par visiem iesaldētajiem aktīviem un pasākumiem, kas īstenoti atbilstoši Drošības padomes rezolūcijās minētajām aizliegšanas prasībām, tostarp par mēģinājumu veikt darījumu, kā arī jānodrošina, ka attiecīgās kompetentās iestādes šo informāciju var efektīvi izmantot.

e) Valstīm ir jāievieš efektīvi pasākumi, ar ko gadījumos, kad tiek pildītas 7. rekomendācijā minētās saistības, tiek aizsargātas godprātīgo *bona fide* trešo pušu tiesības.

f) Valstīm ir jāievieš atbilstoši pasākumi, lai īstenotu uzraudzību un nodrošinātu, ka finanšu iestādes un *DNFBP* ievēro attiecīgos normatīvos aktus vai izpildāmos aktus, ar kuriem reglamentē 7. rekomendācijā izklāstītās saistības. Par šo normatīvo aktu vai izpildāmo līdzekļu neizpildi var noteikt civiltiesiskas, administratīvas vai kriminālas sankcijas.

D. IESALDĒTU NAUDAS LĪDZEKĻU UN CITU AKTĪVU SVĪTROŠANA NO SARAKSTA, ATSALDĒŠANA UN PIEKĻUVES NODROŠINĀŠANA

7. Valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiskotas procedūras, kuras piemēro, lai Drošības padomei iesniegtu pieprasījumu svītrot no saraksta tādu personu vai struktūru, kura saskaņā ar valsts vērtējumu vairs neatbilst norādīšanas kritērijiem. Tiklīdz Drošības padome svītrot kādu personu vai struktūru no saraksta, pienākums veikt iesaldēšanu vairs nav spēkā. Rezolūcijas Nr. 1718 (2006) un tai sekojošo rezolūciju gadījumā šādas procedūras un kritēriji ir jāsaskaņo ar visām piemērojamajām vadlīnijām un procedūrām, kuras Drošības padome pieņēmusi atbilstoši rezolūcijai Nr. 1730 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām, tostarp par kontaktpunkta mehānismu, kas izveidots saskaņā ar minēto rezolūciju. Valstīm ir jānodrošina iespēja norādītajām personām un struktūrām vērsties svītrošanas kontaktpunktā, kas izveidots saskaņā ar rezolūciju Nr. 1730 (2006), ar pieprasījumu veikt svītrošanu no saraksta, vai tieši jāinformē norādītās personas vai struktūras par iespēju vērsties šajā kontaktpunktā.

8. Attiecībā uz personām un struktūrām, kurām ir tāds pats vai līdzīgs vārds vai nosaukums, kāds ir norādītajām personām vai struktūrām, un kuras tāpēc ir netīši ietekmējis iesaldēšanas

¹⁷ Drošības padomes rezolūcijas attiecas uz visām fiziskām un juridiskām personām attiecīgajā valstī.

mehānisms (proti, kļūdaini apstiprinošs lēmums), valstīm ir jāizstrādā un jāievieš publiskotas procedūras šādām personām un struktūrām piederošu līdzekļu vai citu aktīvu savlaicīgai atsaldēšanai, ja pārbaudē tiek konstatēts, ka attiecīgā persona vai struktūra nav norādītā persona vai struktūra.

9. Ja valsts ir noteikusi, ka rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un rezolūcijā Nr. 2231 (2015) minētie atbrīvošanas noteikumi ir izpildīti, valsts atļauj piekļūt līdzekļiem vai citiem aktīviem saskaņā ar tajās minētajām procedūrām.

10. Valstīm ir jāļauj saskaņā ar rezolūciju Nr. 1718 (2006) un rezolūciju Nr. 2231 (2015) iesaldētajos kontos ieskaitīt procentus vai citus ieņēmumus, kas šajos kontos jāieskaita, vai veikt maksājumus, kas jāveic saskaņā ar līgumiem, nolīgumiem vai saistībām, kas radušās pirms dienas, kad šiem kontiem piemēroja rezolūcijas noteikumus, ja attiecībā uz šiem procentiem, citiem ieņēmumiem un maksājumiem turpina piemērot minētos noteikumus un tie ir iesaldēti.

11. Iesaldēšana, kas veikta atbilstoši rezolūcijai Nr. 1737 (2006) un turpināta ar rezolūciju Nr. 2231 (2015) vai veikta atbilstoši rezolūcijai Nr. 2231 (2015), neliedz norādītajai personai vai struktūrai veikt maksājumus saskaņā ar līgumu, kas noslēgts pirms attiecīgās personas vai struktūras norādīšanas sarakstā, ar nosacījumu, ka:

a) attiecīgās valstis ir noteikušas, ka noslēgtais līgums nav saistīts ar aizliegtām precēm, materiāliem, aprīkojumu, produktiem, tehnoloģijām, palīdzību, apmācību, finansiālo palīdzību, ieguldījumiem, starpniecību vai pakalpojumiem, kuri minēti rezolūcijā Nr. 2231 (2015) un tai sekojošajās rezolūcijās;

b) attiecīgās valstis ir noteikušas, ka maksājumu ne tiešā, ne netiešā veidā nesauņem persona vai struktūra, uz kuru ir attiecināti rezolūcijas Nr. 2231 (2015) B pielikuma 6. punktā noteiktie pasākumi, un

c) attiecīgās valstis ir iesniegušas iepriekšēju paziņojumu Drošības padomei par nodomu veikt vai saņemt šādus maksājumus vai attiecīgā gadījumā ļaut atsaldēt līdzekļus, citus finanšu aktīvus vai ekonomiskos resursus šā mērķa īstenošanai un ir to izdarījušas desmit dienas pirms atļaujas saņemšanas.¹⁸

12. Valstīs ir jābūt ieviestiem mehānismiem, kurus piemēro, lai finanšu nozari un *DNFBP* nekavējoties informētu par kādas personas vai struktūras svīturošanu no saraksta un līdzekļu un aktīvu atsaldēšanu, tiklīdz tas ir izdarīts, un ar kuriem, īpaši finanšu iestādēm, kā arī citām personām un struktūrām, tostarp *DNFBP*, kuru rīcībā var būt mērķorientēti līdzekļi un citi aktīvi, tiek sniegtas atbilstīgas norādes par šo iestāžu un personu pienākumu ņemt vērā svīturošanas no saraksta un atsaldēšanas darbības.

E. APVIENOTO NĀCIJU ORGANIZĀCIJAS KRITĒRIJI NORĀDĪŠANAI SARAKSTĀ

13. Attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās minētie norādīšanas kritēriji

¹⁸ Ja norādītā persona vai struktūra ir finanšu iestāde, jurisdikcijām ir jāņem vērā *FATF* vadlīnijas, kas ir izdotas kā pielikums dokumentam "Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūciju finanšu noteikumu īstenošana masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas apkarošanai", kurš pieņemts 2013. gada jūnijā.

a) **Par KTDR – rezolūcija Nr. 1718 (2006), Nr. 2087 (2013), Nr. 2094 (2013) un Nr. 2270 (2016):**

- i) jebkura persona vai struktūra, kas ir iesaistīta Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas (KTDR) programmās, kuras ir saistītas ar kodolieročiem un citiem masu iznīcināšanas ieročiem vai ar ballistiskajām raķetēm;
- ii) jebkura persona vai struktūra, kas atbalsta ar kodolieročiem un citiem masu iznīcināšanas ieročiem vai ar ballistiskām raķetēm saistītās Korejas Tautas Demokrātiskās Republikas programmas, tostarp nelegālā veidā;
- iii) jebkura persona vai struktūra, kas rīkojas jebkuras 13. punkta a) apakšpunkta i) daļā vai 13. punkta a) apakšpunkta ii) daļā norādītās personas vai struktūras vārdā vai vadībā¹⁹;
- iv) jebkura juridiska persona vai struktūra, kura pieder vai kuru tieši vai netieši kontrolē kāda 13. punkta a) apakšpunkta i) daļā vai 13. punkta a) apakšpunkta ii) daļā norādīta persona vai struktūra²⁰;
- v) jebkura persona vai struktūra, kas ir palīdzējusi izvairīties no sankcijām vai pārkāpt rezolūcijas Nr. 1718 (2006) un rezolūcijas Nr. 1874 (2009) noteikumus;
- vi) jebkura persona vai struktūra, kas ir piedalījies aizliegtajās KTDR programmās, pasākumos, kas ir aizliegti ar KTDR saistītajās rezolūcijās, vai noteikumu apiešanā, vai
- vii) jebkura KTDR valdības vai Korejas Strādnieku partijas struktūra vai persona vai struktūra, kas darbojas to vārdā vai vadībā, vai jebkura tiem piederoša vai to kontrolēta struktūra, kas saskaņā ar valstu slēdzienu ir saistīta ar KTDR kodolieroču vai ballistisko raķešu programmām vai citām rezolūcijā Nr. 1718 (2006) un tai sekojošās rezolūcijās aizliegtām darbībām.

b) **Par Irānu – rezolūcija Nr. 2231 (2015):**

- i) jebkura persona vai struktūra, kas ir iesaistījies pasākumos, kuri rada Irānas kodolieroču izplatīšanas risku un ir pretrunā Irānas saistībām Kopīgajā vispārējā rīcības plānā (*JCPOA*), vai kodolieroču piegādes sistēmu izstrādē, tostarp, iesaistoties rezolūcijas Nr. 2231 (2015) B pielikumā aizliegto priekšmetu, preču, iekārtu, materiālu un tehnoloģiju iepirkumos, vai kas ir tieši saistīta ar šādiem pasākumiem vai sniegusi tiem atbalstu;
- ii) jebkura persona vai struktūra, kas palīdz sarakstā norādītām personām vai struktūrām apiet *JCPOA* vai rezolūcijā Nr. 2231 (2015) noteiktās saistības vai pārkāpt tās, un
- iii) jebkura persona vai struktūra, kas rīkojas jebkuras 13. punkta b) apakšpunkta i) daļā, 13. punkta b) apakšpunkta ii) daļā un/vai 13. punkta b) apakšpunkta iii) daļā norādītās personas vai struktūras vārdā vai vadībā vai tādu struktūru vārdā vai vadībā, kuras pieder minētajām personām vai struktūrām vai kuras kontrolē šīs personas vai struktūras.

¹⁹ Šo personu vai struktūru līdzekļi vai aktīvi ir iesaldēti neatkarīgi no tā, vai Komiteja tos ir īpaši identificējusi. Turklāt rezolūcijā Nr. 2270 (2016) OP23 tika paplašināta rezolūcija Nr. 1718 (2006) noteikto selektīvu finanšu sankciju noteikšanas saistību piemērošanas joma, attiecinot tās arī uz uzņēmuma *Ocean Maritime Management Company* kuģiem, kas ir norādīti rezolūcijas Nr. 2270 (2016) III pielikumā.

²⁰ Turpat.

8. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (BEZPELŅAS ORGANIZĀCIJAS)

A. IEVADS

1. Ņemot vērā to juridisko formu daudzveidību, kādas bezpeļņas organizācijas var pieņemt dažādās valstīs, *FATF* ir pieņēmusi bezpeļņas organizāciju funkcionālo definīciju. Šīs definīcijas pamatā ir tās organizācijas darbības un īpašības, kas to pakļauj teroristu finansēšanas ļaunprātīgas izmantošanas riskam, nevis vienkāršs fakts, ka tā darbojas kā bezpeļņas organizācija. Saistībā ar šo rekomendāciju bezpeļņas organizācija ir juridiska persona vai veidojums, vai organizācija, kas galvenokārt nodarbojas ar naudas līdzekļu vākšanu vai izmantošanu, piemēram, labdarības, reliģijas, kultūras, izglītības, sociāliem vai brālības mērķiem, vai nolūkā veikt cita veida "labos darbus". Neierobežojot 1. rekomendāciju, šī rekomendācija ir attiecināma vienīgi uz tām bezpeļņas organizācijām, kuras atbilst *FATF* noteiktajai bezpeļņas organizācijas definīcijai. Tā nav attiecināma uz visām bezpeļņas organizācijām.

2. Bezpeļņas organizācijām ir būtiska nozīme gan pasaules ekonomikā, gan daudzu valstu ekonomikā un sociālajās sistēmās. To centieni papildina valsts un uzņēmējdarbības nozares īstenotos pasākumus būtisku pakalpojumu nodrošināšanā un palīdzības sniegšanā tādām personām visā pasaulē, kurām ir nepieciešams mierinājums un cerība. *FATF* atzīst bezpeļņas organizāciju būtisko nozīmi šo svarīgo labdarības pakalpojumu sniegšanā, kā arī grūtības sniegt palīdzību tiem, kam tā nepieciešama, bieži vien paaugstināta riska teritorijās un konfliktu zonās, un atzinīgi vērtē bezpeļņas organizāciju centienus nodrošināt šādas vajadzības. *FATF* arī atzīst bezpeļņas organizāciju līdzšinējo nodomu un centienus veicināt to darbības pārskatāmību un nepieļaut ar teroristu finansēšanu saistītu ļaunprātīgu izmantošanu, tostarp izstrādājot programmas, kuru mērķis ir novērst radikalizāciju un vardarbīgu ekstrēmismu. Tomēr notiekošajā starptautiskajā kampaņā pret terorisma finansēšanu ir konstatēti gadījumi, kad teroristi un teroristu organizācijas izmanto atsevišķas bezpeļņas organizācijas, lai vairotu naudas līdzekļus un pārvietotu tos, nodrošinātu loģistikas atbalstu, sekmētu teroristu vervēšanu vai citādi atbalstītu teroristu organizācijas un to darbību. Tāpat arī konstatēti gadījumi, kad teroristi izveido neīstas labdarības organizācijas vai iesaistās krāpnieciskā līdzekļu vākšanā šādām vajadzībām. Šāda ļaunprātīga izmantošana ne vien sekmē teroristu darbību, bet arī mazina līdzekļu devēju uzticēšanos un apdraud ikvienas bezpeļņas organizācijas integritāti. Tāpēc bezpeļņas organizāciju aizsardzība pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanas nolūkā ir būtisks globālās pretterorisma cīņas elements un svarīgs pasākums bezpeļņas organizāciju un līdzekļu devēju kopienas integritātes saglabāšanai. Pasākumi bezpeļņas organizāciju aizsardzībai pret iespējamu ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanas nolūkā būtu jāveic mērķtiecīgi un atbilstoši pastāvošajam riskam. Svarīgi, lai šādi pasākumi tiktu īstenoti tā, ka tiktu ievērotas valstu saistības, kuras tās uzņemušās Apvienoto Nāciju Organizācijas Hartā un starptautiskajos normatīvajos aktos cilvēktiesību jomā.

3. Dažādu iemeslu dēļ dažas bezpeļņas organizācijas var būt neaizsargātas pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai. Bezpeļņas organizācijas ir iemantojušas sabiedrības uzticību, tām ir piekļuve ievērojamiem naudas līdzekļu avotiem, un bieži vien tām ir intensīva skaidras naudas līdzekļu aprīte. Turklāt dažas bezpeļņas organizācijas ir pārstāvētas visā pasaulē, tāpēc tās nodrošina iespēju veikt darbības un finanšu darījumus gan valsts, gan starptautiskā mērogā bieži vien tajās teritorijās vai netālu no tām teritorijām, kurās visbiežāk notiek teroristu darbība. Dažkārt teroristiskās organizācijas izmanto šīs un citas iezīmes, lai

iefiltrētos atsevišķās bezpeļņas organizācijās un ļaunprātīgi izmantotu bezpeļņas organizāciju naudas līdzekļus un darbību teroristu darbību maskēšanai vai atbalstīšanai.

B. MĒRĶI UN VISPĀRĒJIE PRINCIPI

4. 8. rekomendācijas mērķis ir nodrošināt, ka teroristiskās organizācijas neizmanto bezpeļņas organizācijas tam, lai: i) izliktos par likumīgām struktūrām; ii) izmantotu likumīgas struktūras kā kanālu teroristu finansēšanai, tostarp ar nolūku izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem, vai iii) slēpt vai maskēt tādu līdzekļu slepenu novirzīšanu, kuri ir paredzēti likumīgiem mērķiem, bet tiek novirzīti teroristu mērķiem. Šajā skaidrojošajā piezīmē pieeja, kas ir izvēlēta šā mērķa sasniegšanai, ir pamatota ar turpmāk minētajiem vispārējiem principiem.

a) Būtiska nozīme ir ar risku pamatotai pieejai, kurā tiek piemēroti mērķorientēti pasākumi attiecībā uz identificētajiem draudiem, kas ir saistīti ar bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai, ņemot vērā daudzveidību, kas pastāv atsevišķos sektoros attiecīgajā valstī, katra sektora daļas atšķirīgo neaizsargātību pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai, nepieciešamību nodrošināt likumīgu labdarības pasākumu turpmāku uzplaukumu un ierobežotos resursus un iestādes, kas ir pieejamas teroristu finansēšanas apkarošanai katrā valstī.

b) Būtiska nozīme valstu atbildes pasākumu izstrādē attiecībā uz bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai ir elastībai, lai nodrošinātu iespēju pilnveidot šos pasākumus, saskaroties ar teroristu finansēšanas draudu mainīgo raksturu.

c) Iepriekšējie un pašreizējie gadījumi, kad bezpeļņas organizācijas ir ļaunprātīgi izmantotas teroristu finansēšanai, nosaka nepieciešamību pēc efektīviem un samērīgiem pasākumiem, kuriem ir jābūt proporcionāliem tiem riskiem, kas ir atklāti, piemērojot ar risku pamatotu pieeju.

d) Valstu pieņemtie mērķorientētie pasākumi, kas ir paredzēti tam, lai aizsargātu bezpeļņas organizācijas pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai, nedrīkst pārtraukt likumīgus labdarības pasākumus vai atturēt no šādu pasākumu īstenošanas. Tieši pretēji, šiem pasākumiem ir jāuzlabo pārskatatbildība un pārlicība bezpeļņas organizāciju vidū, līdzekļu devēju kopienā un sabiedrībā kopumā par to, ka labdarības līdzekļus un pakalpojumus saņem iecerētie likumīgie saņēmēji. Sistēmas, kuras uzlabo pārskatatbildības līmeni, integritāti un sabiedrības uzticēšanos bezpeļņas organizāciju pārvaldībai un darbībai, ir būtisks priekšnoteikums, lai nodrošinātu, ka tās nevar ļaunprātīgi izmantot teroristu finansēšanai.

e) Valstīm ir jāidentificē tās bezpeļņas organizācijas, kuras izmanto teroristi vai kuras apzināti atbalsta teroristus vai teroristiskās organizācijas, atbilstīgi attiecīgajam gadījumā pastāvošajiem apstākļiem un jāveic efektīvi un samērīgi pasākumi attiecībā uz šādām bezpeļņas organizācijām. Valstīm ir jācenšas novērst teroristu finansēšanu un cita veida atbalsta sniegšanu teroristiem un uzsākt kriminālvajāšanu atbilstīgi attiecīgajam gadījumam. Ja ir aizdomas vai liecības par to, ka bezpeļņas organizācija finansē vai citādi atbalsta teroristus, valstīm vispirms ir jāizmeklē attiecīgais gadījums un jāaptur šāda teroristu finansēšana vai atbalstīšana. Ciktāl tas ir iespējams, šādu mērķu īstenošanai paredzētie pasākumi nedrīkst nelabvēlīgi ietekmēt nevainīgus un likumīgus labdarības saņēmējus. Tomēr tas neatbrīvo no nepieciešamības nekavējoties un efektīvi rīkoties, lai bez kavēšanās apturētu teroristu finansēšanu vai cita veida atbalstu teroristiem, ko sniedz bezpeļņas organizācijas.

f) Sadarbības attiecību pilnveidošana starp valsts un privāto sektoru un ar bezpeļņas organizācijām ir ļoti svarīga, lai izprastu bezpeļņas organizāciju riskus un riska mazināšanas stratēģijas un uzlabotu informētību, efektivitāti un spēju apkarot ļaunprātīgu

izmantošanu teroristu finansēšanai bezpeļņas organizācijās. Lai risinātu ar teroristu finansēšanu saistītos jautājumus, valstīm ir jāsekmē akadēmiskā pētniecība par bezpeļņas organizācijām un arī jāveicina informācijas apmaiņa par šādām organizācijām.

C. PASĀKUMI

5. Neskarot 1. rekomendācijā noteiktās prasības, valstīm ir jānosaka, kura organizāciju apakšgrupa ietilpst *FATF* bezpeļņas organizāciju definīcijā, jo ne visām bezpeļņas organizācijām piemīt augsts risks (un dažām no tām var piemist zems risks vai šāds risks var nepastāvēt vispār). Šā uzdevuma izpildē valstīm būtu jāizmanto visi attiecīgie informācijas avoti, lai noteiktu to bezpeļņas organizāciju iezīmes un veidus, kas to darbības vai īpašību dēļ varētu būt pakļauti teroristu finansēšanas ļaunprātīgas izmantošanas riskam.²¹ Būtiski arī noteikt to draudu raksturu, ko teroristiskie veidojumi rada apdraudētajām bezpeļņas organizācijām, un to, kā teroristi ļaunprātīgi izmanto šādas bezpeļņas organizācijas. Valstīm ir jāpārskata pasākumu atbilstība, tostarp normatīvie akti un noteikumi, kas attiecas uz to bezpeļņas organizāciju sektora apakšgrupu, kuru var ļaunprātīgi izmantot terorisma finansēšanas atbalstam, lai varētu veikt samērīgas un efektīvas darbības konstatēto risku novēršanai. Šādi uzdevumi var būt organizēti dažādos veidos, un tie var būt noformēti rakstiskā veidā. Valstīm ir arī regulāri jānovērtē šis sektors, izskatot jauno informāciju par sektora potenciālo neaizsargātību pret teroristu darbībām, lai nodrošinātu pasākumu efektīvu īstenošanu.

6. Pastāv dažādas pieejas, kā identificēt, novērst un apkarot bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai. Efektīvai pieejai ir jāietver šādi četri elementi: a) pastāvīga informēšana, b) mērķorientēta, ar risku pamatota pārraudzība vai uzraudzība, c) efektīva izmeklēšana un informācijas vākšana un d) efektīvi starptautiskās sadarbības mehānismi. Turpmāk minēti īpaši pasākumi, kuri valstīm ir jāīsteno attiecībā uz katru no šiem elementiem, lai tādā veidā aizsargātu bezpeļņas organizācijas pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai.

a) Nepārtraukta informēšana par jautājumiem, kas saistīti ar teroristu finansēšanu.

i) Valstīm ir jāizstrādā precīzas stratēģijas, lai sekmētu pārskatbildību, integritāti un sabiedrības uzticēšanos visu bezpeļņas organizāciju administrēšanai un pārvaldībai.

ii) Valstīm ir jārosina vai jāīsteno informatīvas un izglītojošas programmas ar mērķi uzlabot bezpeļņas organizāciju un līdzekļu devēju kopienas izpratni par bezpeļņas organizāciju potenciālo neaizsargātību pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai un teroristu finansēšanas riskiem un par pasākumiem, kurus bezpeļņas organizācijas var īstenot, lai aizsargātu sevi pret šādu ļaunprātīgu izmantošanu.

iii) Valstīm ir jāsadarbjas ar bezpeļņas organizācijām nolūkā izstrādāt un pilnveidot labāko praksi teroristu finansēšanas risku un neaizsargātības novēršanai un tādējādi aizsargāt nozari pret ļaunprātīgu izmantošanu teroristu finansēšanai.

iv) Valstīm ir jāmudina bezpeļņas organizācijas savos darījumos iespējami izmantot regulētus finanšu kanālus, neaizmirstot par finanšu nozaru atšķirīgo kapacitāti dažādās valstīs un dažādās jomās, kurās ir steidzami vajadzīgi labdarības un humānie pasākumi.

b) Mērķorientēta, ar risku pamatota bezpeļņas organizāciju pārraudzība vai uzraudzība

²¹ Piemēram, šādu informāciju var sniegt regulatīvās iestādes, nodokļu iestādes, FIV, līdzekļu devēju organizācijas vai tiesībaizsardzības un izlūkošanas iestādes.

Valstīm ir jāīsteno pasākumi, lai sekmētu efektīvu pārraudzību vai uzraudzību. Kā norādīts *FATF* standartu 1. rekomendācijā, vienas vispārējas pieejas izmantošana būtu pretrunā ar risku pamatotas pieejas pareizai īstenošanai. Praksē valstīm jāspēj pierādīt, ka attiecībā uz bezpeļņas organizācijām, kuras apdraud risks, ka tās tiks ļaunprātīgi izmantotas teroristu finansēšanai, tiek piemēroti ar risku pamatoti pasākumi. Turklāt pastāv iespēja, ka spēkā esošie regulatīvie vai citi pasākumi pašlaik pietiekami risina pastāvošo teroristu finansēšanas risku, kas apdraud jurisdikcijā esošās bezpeļņas organizācijas, lai arī ir periodiski jāpārskata teroristu finansēšanas riski šajā nozarē. Atbilstošajām pilnvarotajām iestādēm ir jāuzrauga bezpeļņas organizāciju atbilstība šīs rekomendācijas prasībām, tostarp ar risku pamatoti pasākumi, kurus tām piemēro.²² Atbilstošajām pilnvarotajām iestādēm jāspēj piemērot efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas par pārkāpumiem, kurus ir izdarījušas bezpeļņas organizācijas vai personas, kas ir darbojušās šo bezpeļņas organizāciju vārdā.²³ Turpmāk sniegti dažādi piemēri pasākumiem, kurus varētu pilnīgi vai daļēji piemērot attiecībā uz bezpeļņas organizācijām atkarībā no identificētajiem riskiem.

i) Bezpeļņas organizācijām var noteikt prasību saņemt licenci vai reģistrēties. Šai informācijai ir jābūt pieejamai kompetentajām iestādēm, un to ieteicams darīt pieejamu arī sabiedrībai.²⁴

ii) Bezpeļņas organizācijām var noteikt pienākumu glabāt informāciju par: 1. pašu norādīto darbību mērķi un uzdevumiem un 2. tās personas vai personu identitāti, kam pieder vai kas kontrolē vai vada šo organizāciju darbības, tostarp par augstākajām amatpersonām, valdes locekļiem un pilnvarotajiem. Šai informācijai ir jābūt publiski pieejamai tieši no bezpeļņas organizācijas vai ar atbilstošo pilnvaroto iestāžu starpniecību.

iii) Bezpeļņas organizācijām ir jāsapagatavo gada finanšu pārskati, kuros sniegts precīzs ieņēmumu un izdevumu sadalījums.

iv) Bezpeļņas organizācijām ir jāizstrādā atbilstoši kontroles mehānismi, lai nodrošinātu, ka visi līdzekļi tiek pilnīgi pārbaudīti un izmantoti atbilstoši bezpeļņas organizācijas norādīto darbību mērķim un uzdevumiem.

v) Bezpeļņas organizācijām var pieprasīt veikt saprātīgus pasākumus, lai apstiprinātu saņēmēju un asociēto bezpeļņas organizāciju identitāti, datus un labu reputāciju²⁵ un to, ka šie saņēmēji un organizācijas nav iesaistīti un/vai neizmanto ziedojumus teroristu vai teroristisko organizāciju atbalstam²⁶. Tomēr bezpeļņas organizācijām nav jāuzdod veikt klientu uzticamības pārbaudi. Bezpeļņas organizācijām var pieprasīt veikt samērīgus pasākumus, lai dokumentētu šo organizāciju lielo līdzekļu devēju identitāti un ievērotu līdzekļu devēju konfidencialitāti. Šīs prasības mērķis ir novērst to, ka ziedojumi tiek izmantoti teroristu un teroristisko organizāciju finansēšanai un atbalstam.

²² Šajā saistībā normatīvajos aktos var būt noteikumi un standarti, kurus piemēro pašregulatīvās organizācijas un akreditācijas iestādes.

²³ Šādas sankcijas var ietvert arī kontu iesaldēšanu, pilnvaroto personu atcelšanu, naudas sodus, sertifikāta anulēšanu, licences atņemšanu un reģistrācijas anulēšanu. Tās neliedz vajadzības gadījumā paralēli uzsākt tiesvedību civillietā, administratīvā lietā vai krimināllietā pret bezpeļņas organizācijām vai personām, kuras rīkojas šādu organizāciju uzdevumā.

²⁴ Īpašas licences izsniegšanas vai reģistrēšanas prasības nolūkā novērst teroristu finansēšanu nav nepieciešamas. Piemēram, dažās valstīs bezpeļņas organizācijas ir jau reģistrētas nodokļu iestādē, un tās pārrauga, pārbaudot to atbilstību labvēlīga nodokļu režīma piemērošanai (piemēram, nodokļu kredītiem vai atbrīvojumiem no nodokļiem).

²⁵ Termins "saņēmēji" tiek attiecināts uz tām fiziskajām personām vai fizisko personu grupām, kas ar bezpeļņas organizācijas starpniecību saņem labdarību, humanitāro palīdzību vai cita veida palīdzību.

²⁶ Tas nenozīmē, ka bezpeļņas organizācijām ir jāidentificē katra konkrētā persona, jo tas ne vienmēr būtu iespējams un dažkārt aprūtinātu bezpeļņas organizāciju spēju sniegt tik ļoti nepieciešamos pakalpojumus.

vi) Bezpeļņas organizācijām var noteikt pienākumu vismaz piecus gadus glabāt dokumentāciju par valsts līmenī un starptautiskajā līmenī veiktajiem darījumiem, kas ir pietiekami detalizēti, lai varētu pārbaudīt, vai līdzekļi ir saņemti un izlietoti atbilstoši organizācijas mērķim un uzdevumiem, un arī nodrošināt šīs informācijas pieejamību kompetentajām iestādēm pēc to lūguma. Tas attiecas arī uz iepriekš ii) un iii) daļā minēto informāciju. Attiecīgā gadījumā bezpeļņas organizāciju dokumentāciju par labdarības pasākumiem un finanšu darījumiem var darīt pieejamus arī sabiedrībai.

c) Efektīva informācijas apkopošana un izmeklēšana

i) Ciktāl iespējams, valstīm jānodrošina efektīva sadarbība, koordinācija un informācijas apmaiņa ar visu līmeņu atbilstošajām pilnvarotajām iestādēm vai organizācijām, kurām ir būtiska informācija par bezpeļņas organizācijām.

ii) Valstu rīcībā ir jābūt izmeklēšanas ekspertīzei un iespējai pārbaudīt tās bezpeļņas organizācijas, attiecībā uz kurām pastāv aizdomas, ka tās ir izmantotas teroristu darbībās vai teroristisko organizāciju vajadzībām vai ka tās aktīvi atbalsta šādu darbību vai organizācijas.

iii) Valstīm ir jānodrošina, ka izmeklēšanas laikā var gūt pilnīgu piekļuvi informācijai par kādas konkrētas bezpeļņas organizācijas administrāciju un pārvaldību (tostarp finansēšanas un plānošanas informācijai).

iv) Valstīm jāievieš atbilstoši mehānismi, lai nodrošinātu, ka ikreiz, kad pastāv aizdomas vai pamatots iemesls uzskatīt, ka konkrēta bezpeļņas organizācija: 1. ir iesaistīta teroristu finansēšanā un/vai ir platforma teroristu finansējuma piesaistīšanai; 2. tiek izmantota kā kanāls teroristu finansēšanai, tostarp kā iespēja izvairīties no aktīvu iesaldēšanas pasākumiem, vai 3. slēpj vai maskē tādu līdzekļu slepenu novirzīšanu, kuri ir paredzēti likumīgiem mērķiem, bet tiek novirzīti teroristu vai teroristu organizāciju vajadzībām, šāda informācija tiek nekavējoties izsūtīta visām attiecīgajām kompetentajām iestādēm preventīvu vai izmeklēšanas pasākumu īstenošanai.

d) Efektīva spēja reaģēt uz starptautiskiem informācijas pieprasījumiem par kādu konkrētu bezpeļņas organizāciju. Atbilstoši rekomendācijām par starptautisku sadarbību valstīm ir jānorāda atbilstoši kontaktpunkti un procedūras reaģēšanai uz starptautiskiem informācijas pieprasījumiem par konkrētām bezpeļņas organizācijām, kuras tiek turētas aizdomās par teroristu finansēšanu vai cita veida atbalsta sniegšanu teroristiem.

D. RESURSI UZRAUDZĪBAI, PĀRRAUDZĪBAI UN IZMEKLĒŠANAI

7. Valstīm ir jānodrošina, ka to atbilstošo pilnvaroto iestāžu rīcībā, kuras atbild par bezpeļņas organizāciju nozares uzraudzību, pārraudzību un izmeklēšanu, ir pietiekami finanšu, cilvēku un tehniskie resursi.

Šajā rekomendācijā lietoto terminu saraksts

Atbilstošas pilnvarotās iestādes	Kompetentās iestādes, tostarp regulatīvās iestādes, nodokļu iestādes, FIV tiesībsardzības iestādes, izlūkošanas iestādes, akreditācijas iestādes un, iespējams, arī pašregulatīvas organizācijas dažās jurisdikcijās.
---	---

Asociētā organizācija	bezpeļņas	Starptautisku bezpeļņas organizāciju ārvalstu filiāles un bezpeļņas organizācijas, ar kurām izveidota partnerība.
Saņēmēji		Fiziskas personas vai fizisko personu grupas, kas ar bezpeļņas organizācijas pakalpojumu starpniecību saņem labdarības, humanitāro vai cita veida palīdzību.
Bezpeļņas organizācija		Juridiska persona vai veidojums, vai organizācija, kas galvenokārt nodarbojas ar līdzekļu vākšanu vai izmantošanu, piemēram, labdarības, reliģijas, kultūras, izglītības, sociāliem vai brālības mērķiem, vai nolūkā veikt cita veida “labos darbus”.
Ļaunprātīga izmantošana finansēšanai	teroristu	Nozīmē situāciju, kad teroristi vai teroristiskās organizācijas izmanto bezpeļņas organizāciju līdzekļu piesaistīšanai vai pārvietošanai, materiāli tehniskā atbalsta sniegšanai, teroristu vervēšanas veicināšanai vai atvieglošanai un cita atbalsta sniegšanai teroristiem vai teroristiskajām organizācijām un operācijām.

10. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE)

A. KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE UN BRĪDINĀŠANA

1. Ja, dibinot attiecības ar klientu, tās īstenojot vai veicot neregulārus darījumus, finanšu iestādei rodas aizdomas, ka darījums ir saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, iestādei:

- a) parastajā kārtībā jāidentificē un jāpārbauda klienta un patiesā labuma guvēja identitāte²⁷ neatkarīgi no tā, vai tiek piemērots izņēmums vai attiecināta kāda norādīta robežvērtība, un
- b) jāsaņem ziņojums par aizdomīgu darījumu (*STR*), ko saskaņā ar 20. rekomendāciju iesniedz finanšu izlūkošanas vienībai (*FIV*).

2. 21. rekomendācijā finanšu iestādēm, to direktoriem, amatpersonām un darbiniekiem ir aizliegts izpaust to, ka *FIV* ir iesniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai sniegta ar to saistīta informācija. Pastāv risks, ka tādā veidā klienti tiek netīši brīdināti par to, ka šādos apstākļos finanšu iestāde cenšas izpildīt savu pienākumu pārbaudīt klienta uzticamību. Ja klients ir informēts par to, ka iespējams, tiek sniegts ziņojums par aizdomīgu darījumu vai veikta izmeklēšana, tas var kompromitēt turpmākos centienus izmeklēt noziedzīgi iegūtu līdzekļu iespējamu legalizāciju vai teroristu finansēšanas darbību.

3. Tāpēc, ja finanšu iestādēm rodas aizdomas par to, ka darījums varētu būt saistīts ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, tām, veicot klienta uzticamības pārbaudi, ir jāņem vērā brīdināšanas risks. Ja iestādei ir pamatots iemesls uzskatīt, ka, veicot klienta uzticamības pārbaudi, klients vai potenciālais klients tiks brīdināts, tā var izvēlēties neveikt šādu pārbaudi, un tai ir jāiesniedz ziņojums par aizdomīgu darījumu. Iestādēm jāpārliecinās, ka to darbinieki, veicot klienta uzticamības pārbaudi, zina un ievēro šos principus.

B. KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE – PERSONAS, KURAS RĪKOJAS KLIENTA UZDEVUMĀ

4. Pildot 10. rekomendācijā noteikto klienta uzticamības pārbaudes pasākumu a) un b) elementus, finanšu iestādēm ir arī jāpārbauda, vai persona, kura apliecina, ka darbojas klienta uzdevumā, ir atbilstoši pilnvarota, kā arī jāidentificē un jāpārbauda šīs personas identitāte.

C. KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE ATTIECĪBĀ UZ JURIDISKĀM PERSONĀM UN VEIDOJUMIEM

5. Pildot klienta uzticamības pārbaudes pasākumus attiecībā uz klientiem, kuri ir juridiskas personas vai veidojumi²⁸, finanšu iestāžu pienākums ir identificēt un pārbaudīt šā klienta

²⁷ Turpmāk ticamu, neatkarīgu dokumentu, datu vai informācijas avota apzīmēšanai tiek izmantots termins "identifikācijas dati".

²⁸ Šajās rekomendācijās situācija, kad finanšu iestāžu vai *DNFBP* klienti ir juridiski veidojumi, piemēram, trasti (vai citi līdzīgi veidojumi), ir situācija, kad fiziska vai juridiska persona, kas ir pilnvarotā persona, dibina darījumu attiecības vai veic darījumu labuma guvēju uzdevumā vai atbilstoši pilnvarojuma noteikumiem. Parastās klienta uzticamības pārbaudes standarta prasības fiziskām vai juridiskām personām, tostarp 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 4. punkts, paliek spēkā, bet papildus tiek piemērota prasības attiecībā uz trastu un tā patiesajiem labuma guvējiem (atbilstoši definīcijai).

identitāti, kā arī saprast tā uzņēmējdarbības būtību, piederību un kontroles struktūru. Iepriekš a) un b) apakšpunktos izklāstītajām prasībām attiecībā uz klientu un patieso labuma guvēju identificēšanu un pārbaudi ir divi mērķi: pirmkārt, novērst juridisku personu un veidojumu nelikumīgu izmantošanu, ko var nodrošināt, iegūstot pietiekami plašu priekšstatu par klientu, lai varētu pareizi novērtēt noziedzīgi iegūtu līdzekļu iespējamās legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, kas saistīts ar darījumu attiecībām, un, otrkārt, īstenot atbilstīgus pasākumus risku mazināšanai. Tā kā šie ir viena procesa divi aspekti, prasības, visticamāk, savstarpēji iedarbosies un dabiski papildinās viena otru. Šajā saistībā finanšu iestādēm ir jāpilda turpmāk minētās prasības.

a) Identificēt klientu un pārbaudīt tā identitāti. Parasti, lai izpildītu šo funkciju, ir nepieciešama šāda informācija:

- i) nosaukums, juridiskais statuss un pierādījums par pastāvēšanu – pierādījumus varētu iegūt, piemēram, apskatot reģistrācijas apliecību, sertifikātu, kas apliecina reģistrāciju, partnerības nolīgumu, dokumentu, kas apliecina nekustamā īpašuma ieguldīšanu trustā, vai citu ticamu, neatkarīga avota izsniegtu dokumentu, kurā norādīts klienta nosaukums, statuss un pašreizējā pastāvēšana;
- ii) pilnvaras, kuras regulē un saista juridisku personu vai veidojumu (piemēram, memorands un sabiedrības statūti), kā arī to attiecīgo personu vārdi un uzvārdi, kuras ieņem amatu juridiskās personas vai veidojuma augstākajā vadībā (piemēram, uzņēmuma vecākie izpilddirektori, trasta pilnvarotā persona vai personas);
- iii) juridiskā adrese un uzņēmuma faktiskā atrašanās vieta, ja tā atšķiras no juridiskās adreses.

b) Identificēt klienta patiesos labuma guvējus un veikt samērīgus pasākumus²⁹, lai pārbaudītu šādu personu identitāti, izvērtējot turpmāk minēto informāciju.

i) Attiecībā uz juridiskām personām izvērtē³⁰:

- i.i) to fizisko personu identitāti (ja tādas ir, jo līdzdalība var būt tik dažādota, ka nav tādu fizisku personu (kuras rīkojas atsevišķi vai kopā), kas kontrolētu juridisko personu vai veidojumu, pamatojoties uz savām īpašumtiesībām), kurām ir juridiskās personas kontrolējoša līdzdalība³¹, un
- i.ii) ciktāl nav šaubu saistībā ar i.i) daļā minēto par to, ka persona vai personas, kam ir kontrolējoša līdzdalība, ir patiesie labuma guvēji, vai gadījumos, kad nevienai fiziskai personai īpašumtiesības nenodrošina kontroli pār uzņēmumu, to fizisko personu (ja tādas ir) identitāti, kuras kontrolē juridisko personu vai veidojumu ar citiem līdzekļiem;
- i.iii) ja neviena fiziska persona nav identificēta saskaņā ar šā punkta i.i) un i.ii) daļu, finanšu iestādēm ir jāidentificē un jāveic pamatoti pasākumi, lai pārbaudītu to attiecīgo fizisko personu identitāti, kuras ieņem amatu augstākajā vadībā.

ii) Juridisku veidojumu gadījumā izvērtē:

²⁹ Nosakot identitātes pārbaudes pasākumu pamatotību, ņem vērā klienta un darījumu attiecību radīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku.

³⁰ Turpmāk i.i)–i.iii) daļā minētie pasākumi nav alternatīvi pasākumi, bet gan kaskādes veida pasākumi, un katru no tiem īsteno, ja iepriekšējais pasākums ir īstenots, taču patiesais labuma guvējs joprojām nav identificēts.

³¹ Kontrolējoša līdzdalība ir atkarīga no līdzdalības struktūras uzņēmumā. Tā var būt noteikta, pamatojoties uz robežvērtību, piemēram, jebkura persona, kurai piederošā daļa pārsniedz noteiktu procentuālu daļu no uzņēmuma (piemēram, 25 %).

-
- ii.i) attiecībā uz trastiem – dibinātāja, pilnvarotās personas vai personu, pārraudzītāja (ja tāds ir), labuma guvēju vai labuma guvēju grupas³² identitāti, kā arī jebkuras citas fiziskās personas identitāti, kurai trastā ir faktiskā kontrole (tostarp izmantojot kontroles/līdzdalības saikni);
 - ii.ii) attiecībā uz cita veida juridiskiem veidojumiem – to personu identitāti, kuras ieņem līdzvērtīgu vai līdzīgu amatu.

Ja klients vai akciju kontrolpaketes īpašnieks ir uzņēmums, kurš minēts biržā un uz kuru attiecas informēšanas prasības (ko paredz biržas noteikumi vai normatīvie akti, vai izpildāmie akti), ar ko izvirza prasību nodrošināt atbilstīgu patiesā labuma guvēja pārskatāmību, vai ja tas ir šāda uzņēmuma meitasuzņēmums, kurā lielākā kapitāla daļa pieder vienam dalībniekam, tad šādu uzņēmumu akcionāri vai patiesie labuma guvēji nav jāidentificē un to identitāte nav jāpārbauda.

Attiecīgos identifikācijas datus var iegūt no publiskā reģistra, klienta vai cita ticama avota.

D. KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE ATTIECĪBĀ UZ DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANAS POLIŠU SAŅĒMĒJIEM

6. Attiecībā uz dzīvības un citas ar ieguldījumiem saistītas apdrošināšanas uzņēmumiem finanšu iestādēm ir jāveic ne vien klientiem un patiesajiem labuma guvējiem paredzētie klienta uzticamības pārbaudes pasākumi, bet arī turpmāk minētie klienta uzticamības pārbaudes pasākumi dzīvības un citu ar ieguldījumiem saistītu apdrošināšanas polišu saņēmējam vai saņēmējiem, tiklīdz saņēmējs vai saņēmēji ir identificēti/norādīti.

- a) Attiecībā uz saņēmēju(-iem), kas ir identificēts(-i) kā konkrēti norādīta fiziska vai juridiska persona vai juridisks veidojums, ir jāpieraksta personas vārds, uzvārds vai nosaukums.
- b) Attiecībā uz saņēmēju(-iem), kas ir norādīts pēc pazīmēm vai kategorijas (piemēram, laulātais vai bērni laikā, kad notiek apdrošinātais notikums) vai citā veidā (piemēram, saskaņā ar testamentu), jāiegūst pietiekama informācija par saņēmēju, lai finanšu iestāde būtu pārliecināta, ka izmaksas brīdī tā spēs noteikt saņēmēja identitāti.

Informācija, kas apkopota saskaņā ar iepriekš šā punkta a) un b) apakšpunktā minēto, ir jāreģistrē un jā saglabā atbilstoši 11. rekomendācijā izklāstītajiem noteikumiem.

7. Abos iepriekš 6. punkta a) un b) apakšpunktos minētajos gadījumos saņēmēja(-u) identitāte ir jāpārbauda izmaksāšanas brīdī.

8. Lemjot par to, vai jāpiemēro plašāki klienta uzticamības pārbaudes pasākumi, finanšu iestādei dzīvības apdrošināšanas polises saņēmējs ir jāiekļauj kā būtisks riska faktors. Ja finanšu iestāde nolemj, ka saņēmējs, kurš ir juridiska persona vai juridisks veidojums, rada lielāku risku, tad paplašinātajos klienta uzticamības pārbaudes pasākumos iekļauj samērīgus pasākumus saņēmēja patiesā labuma guvēja identifikācijai un identitātes pārbaudīšanai izmaksāšanas brīdī.

9. Ja finanšu iestāde nespēj izpildīt iepriekš 6.–8. punktā minēto, tai ir jāapsver iespēja sagatavot ziņojumu par aizdomīgu darījumu.

³² Attiecībā uz trastu labuma guvēju(-iem), kas ir norādīts(-i) pēc tā pazīmēm vai kategorijas, finanšu iestādēm ir jāiegūst pietiekami plaša informācija par labuma guvēju, lai tā būtu pārliecināta, ka tā spēs noteikt labuma guvēja identitāti brīdī, kad tiks veikta izmaksa vai kad labuma guvējs vēlēšies izmantot tam piešķirtās tiesības.

E. PAĻAUSĀNĀS UZ IEPRIEKŠ VEIKTU IDENTIFIKĀCIJU UN PĀRBAUDI

10. 10. rekomendācijā izklāstītajos klienta uzticamības pārbaudes pasākumos nav paredzēts, ka finanšu iestādēm atkārtoti jāidentificē katrs klients un jāpārbauda tā identitāte ikreiz, kad klients veic darījumu. Iestāde drīkst paļauties uz iepriekš veiktiem identifikācijas un pārbaudes pasākumiem, ja vien tai nerodas šaubas par informācijas patiesumu. Iestādei var rasties šaubas, ja, piemēram, rodas aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju saistībā ar attiecīgo klientu vai ja būtiski mainās tas, kādā veidā tiek veiktas darbības klienta kontā, kas neatbilst klienta uzņēmējdarbības profilam.

F. PĀRBAUDES LAIKS

11. Turpmāk minēti piemēri, kādos apstākļos (papildus tiem, kas minēti iepriekš saistībā ar dzīvības apdrošināšanas polišu saņēmējiem) var pieļaut, ka pārbaude tiek veikta pēc darījumu attiecību sākšanas, jo ir svarīgi nepārtraukt parasto uzņēmējdarbības gaitu:

- darījumi tiek veikti neklātienē;
- darījumi ar vērtspapīriem. Vērtspapīru jomā uzņēmumiem un starpniekiem darījumi var būt jāveic ļoti ātri, ievērojot tirgus nosacījumus brīdī, kad klients ar tiem sazinās, un darījums var būt jāveic pirms identitātes pārbaudes pabeigšanas.

12. Tāpat finanšu iestādēm būs jāizstrādā riska pārvaldības procedūras, ņemot vērā apstākļus, kādos klients pirms pārbaudes var izmantot darījumu attiecības. Šajās procedūrās jāiekļauj virkne pasākumu, piemēram, jāierobežo pieļaujamo darījumu skaits, veids un/vai apmērs, kā arī jāuzrauga lieli vai sarežģīti darījumi, ja tos veic neatbilstoši šāda veida attiecību standarta normām.

G. ESOŠIE KLIENTI

13. Finanšu iestādēm ir jāveic esošo klientu³³ uzticamības pārbaude, pamatojoties uz būtiskumu un risku, un jāveic šādu esošu attiecību uzticamības pārbaude piemērotos brīžos, ņemot vērā to, vai un kad klienta uzticamības pārbaudes pasākumi ir veikti iepriekš un cik atbilstoši ir iegūtie dati.

H. AR RISKU PAMATOTA PIEEJA³⁴

14. Turpmāk minētie piemēri nav obligāti *FATF* standartu elementi un ir iekļauti tikai kā indikatīvi norādījumi. Šos piemērus arī nevar uzskatīt par vispārējiem piemēriem, un, lai gan tie ir noderīgi indikatori, tos nebūs iespējams attiecināt uz visiem apstākļiem.

Paaugstināti riski

15. Atsevišķos apstākļos pastāv paaugstināts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks, un tad ir jāīsteno plašāki klienta uzticamības pārbaudes pasākumi. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai izplatīšanas kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, paaugstināts risks ir iespējams turpmāk minētajās

³³ Esošie klienti dienā, kad stājas spēkā attiecīgās valsts prasības.

³⁴ Ar risku pamatota pieeja nav attiecināma uz apstākļiem, kad ir jāveic klienta uzticamības pārbaude, bet to var izmantot, lai noteiktu šādu pasākumu apmēru.

situācijās (papildus 12.–16. rekomendācijā minētajam).

a) Ar klientu saistītie riska faktori:

- darījumu attiecības tiek uzturētas neparastos apstākļos (piemēram, pastāv ievērojams neizskaidrots ģeogrāfisks attālums starp finanšu iestādi un klientu);
- klients nav rezidents;
- juridiskas personas vai veidojumi, kuri ir personīgie aktīvu turētāji;
- uzņēmumi, kuriem ir akcionāru pārstāvji vai akcijas uzrādītāju veidā;
- uzņēmumi, kuros ir intensīva skaidras naudas līdzekļu aprīte;
- uzņēmuma īpašnieku struktūra šķiet neparasta vai pārāk sarežģīta, ņemot vērā uzņēmuma darbības veidu.

b) Ar valsti vai ģeogrāfisko zonu saistītie riska faktori:³⁵

- valstis, kuras uzticamā avotā, piemēram, savstarpējā novērtējumā vai detalizētos novērtējuma ziņojumos, ir norādītas vai pārbaudes ziņojumos publicētas kā valstis, kurām nav atbilstošu *AML/CFT* sistēmu;
- valstis, kurām piemērotas sankcijas, embargo vai līdzīgs pasākums, ko noteikusi, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācija;
- valstis, kuras uzticamā avotā norādītas kā valstis, kurās ir ievērojams korupcijas un citu noziedzīgu darbību līmenis;
- valstis vai ģeogrāfiskas teritorijas, kuras uzticamā avotā norādītas kā tādas, kas nodrošina finansējumu vai atbalstu teroristu darbībai, vai kuru teritorijā darbojas sarakstā norādītas teroristu organizācijas.

c) Ar produktu, pakalpojumu, darījumu vai izplatīšanas kanālu saistītie riska faktori:

- privātu banku darbība;
- anonīmi darījumi (kas var būt arī skaidras naudas darījumi);
- neklātienas darījumu attiecības vai darījumi;
- maksājumi, kurus saņem no nezināmām vai nesaistītām trešām pusēm.

Pazemināts risks

16. Noteiktos apstākļos var pastāvēt pazemināts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risks. Ja vien valsts vai finanšu iestāde ir veikusi atbilstīgu riska analīzi, šādos apstākļos valsts var ļaut finanšu iestādei īstenot vienkāršotus klienta uzticamības pārbaudes pasākumus.

17. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai izplatīšanas kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, pazemināts risks ir iespējams turpmāk norādītajās situācijās.

a) Ar klientu saistītie riska faktori:

- attiecībā uz finanšu iestādēm un *DNFBP* – risks ir mazāks, ja tām ir saistošas prasības apkarot noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu atbilstoši *FATF*

³⁵ Saskaņā ar 19. rekomendāciju valstīm obligāti jānosaka, ka finanšu iestādēm jāveic paplašināta uzticamības pārbaude, ja to pieprasa *FATF*.

rekomendācijām, tās ir efektīvi izpildījušas šīs prasības un tās tiek efektīvi uzraudzītas vai pārraudzītas atbilstoši rekomendācijām, lai nodrošinātu atbilstību minētajām prasībām;

- valsts uzņēmumi, kuri ir reģistrēti biržā un uz kuriem attiecas informācijas izpaušanas prasības (ko paredz biržas noteikumi vai normatīvie akti, vai izpildāmie akti), ar kurām izvirza prasības nodrošināt pienācīgu patieso labuma guvēju pārskatāmību;
- valsts pārvaldes iestādes vai uzņēmumi.

b) Ar produktu, pakalpojumu, darījumu vai izplatīšanas kanālu saistītie riska faktori:

- dzīvības apdrošināšanas polises ar mazu prēmiju (piemēram, gada prēmija nepārsniedz 1 000 *USD/EUR* vai vienreizēja prēmija – 2 500 *USD/EUR*);
- apdrošināšanas polises pensiju shēmām, ja nav iespējas izņemt naudu ātrāk un ja polisi nevar izmantot kā nodrošinājumu;
- pensijas, vecumpensijas vai līdzīga shēma, kas nodrošina pensijas pabalstus darba ņēmējiem, ja iemaksas ir veiktas, atskaitot tās no algas, un shēmu noteikumi neļauj pārņemt dalībnieka dalību shēmā;
- finanšu produkti vai pakalpojumi, kas sniedz atbilstoši noteiktus un ierobežotus pakalpojumus noteiktām klientu kategorijām, lai tādējādi palielinātu piekļuvi finansiālās integrācijas nolūkā.

c) Ar valsti saistītie riska faktori:

- valstis, kas uzticamā avotā, piemēram, savstarpējā novērtējumā vai detalizētos novērtējuma ziņojumos, ir norādītas kā tādas, kuras ir ieviesušas efektīvas *AML/CFT* sistēmas;
- valstis, kuras uzticamā avotā norādītas kā tādas, kurās ir zems korupcijas un citu noziedzīgu darbību līmenis.

Veicot riska novērtējumu, valstis vai finanšu iestādes attiecīgā gadījumā var ņemt vērā arī iespējamās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska atšķirības, kas pastāv starp dažādiem valsts reģioniem un teritorijām.

18. Zemāks noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks, kas pastāv saistībā ar identifikāciju un pārbaudi, ne vienmēr nozīmē to, ka tas pats klients rada zemu risku arī visos aspektos, kas tiek pārbaudīti cita veida klienta uzticamības pārbaudes pasākumos, jo īpaši aspektos, kas tiek pārbaudīti, veicot pastāvīgu darījumu uzraudzību.

Mainīgie riska faktori

19. Vērtējot ar klientiem, valstīm vai ģeogrāfiskām teritorijām, kā arī atsevišķiem produktiem, pakalpojumiem, darījumiem vai izplatīšanas kanāliem saistīto noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, finanšu iestādēm ir jāņem vērā ar šīm risku kategorijām saistītie mainīgie riska faktori. Šie mainīgie faktori atsevišķi vai kopā var palielināt vai samazināt iespējamo radīto risku, tādējādi ietekmējot atbilstošo klienta uzticamības pārbaudes līmeni. Šādi mainīgie faktori ir:

- konta vai attiecību mērķis;
- to aktīvu līmenis, kurus klients nogulda, vai veiktā darījuma apmērs;
- darījumu attiecību regularitāte vai ilgums.

Plašāki klienta uzticamības pārbaudes pasākumi

20. Ciktāl tas ir praktiski iespējams, finanšu iestādēm ir jāpārbauda visu sarežģīto, neparasti lielo darījumu vēsture un mērķis, kā arī visi neparastie darījumi, kuriem nav acīmredzama ekonomiska vai likumīga mērķa. Ja pastāv paaugstināts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks, finanšu iestādēm ir jāīsteno plašāki klienta uzticamības pārbaudes pasākumi atbilstoši identificētajiem riskiem. Jo īpaši tām ir jāpalielina darījumu attiecību uzraudzības apmērs un būtība, lai noteiktu, vai šādi darījumi vai darbības nav neparastas vai aizdomīgas. Paplašinātie klienta uzticamības pārbaudes pasākumi, kurus var piemērot paaugstināta riska darījumu attiecībām, ir šādi:

- iegūt papildu informāciju par klientu (piemēram, nodarbošanās, aktīvu apmērs, informācija, kura ir pieejama publiskās datu bāzēs, internetā, u. c.) un biežāk atjaunināt klienta un patiesā labuma guvēja identifikācijas datus;
- iegūt papildu informāciju par darījumu attiecību iecerēto būtību;
- iegūt informāciju par naudas līdzekļu avotu vai klienta ienākumu avotu;
- iegūt informāciju par iecerētā vai veiktā darījuma iemesliem;
- iegūt augstākās vadības piekrišanu darījumu attiecību sākšanai vai turpināšanai;
- pastiprināti uzraudzīt darījumu attiecības, palielinot piemēroto kontroles mehānismu skaitu un piemērošanas laiku, kā arī atlasot darījumu veidus padziļinātai pārbaudei;
- pieprasīt veikt pirmo maksājumu caur kontu, kurš ir atvērts uz klienta vārda bankā, kas ievēro līdzīgus klienta uzticamības pārbaudes standartus.

Vienkāršoti klienta uzticamības pārbaudes pasākumi

21. Ja pastāv pazemināts noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks, finanšu iestāde var īstenot vienkāršotus klienta uzticamības pārbaudes pasākumus, kuros ir jāņem vērā pazeminātā riska raksturs. Vienkāršotajiem pasākumiem ir jābūt samērīgiem ar pazeminātā riska faktoriem (piemēram, vienkāršoti pasākumi var būt saistīti tikai ar klienta pieņemšanas pasākumiem vai pastāvīgas uzraudzības aspektiem). Iespējamo pasākumu piemēri:

- pārbaudīt klienta un patiesā labuma guvēja identitāti pēc darījumu attiecību izveides (piemēram, ja darījumu apmērs kontos ir lielāks par noteiktu monetāro robežvērtību);
- retāk atjaunināt klienta identifikācijas datus;
- samazināt pastāvīgās uzraudzības un pārbaudes darījumu pakāpi, ņemot vērā pamatotu monetāro robežvērtību;
- neapkopot īpašu informāciju vai neīstenot īpašus pasākumus nolūkā saprast darījumu attiecību mērķi un iecerēto būtību, šo mērķi un būtību secināt no darījumiem vai izveidotajām darījumu attiecībām.

Vienkāršoti klienta uzticamības pārbaudes pasākumi nav pieļaujami, ja rodas aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu vai gadījumos, uz kuriem ir attiecināmi noteikti paaugstināta riska scenāriji.

Robežvērtības

22. Atbilstoši 10. rekomendācijai norādītā robežvērtība neregulāriem darījumiem ir 15 000 USD/EUR. Finanšu darījumi, kuru apmērs ir lielāks par norādīto robežvērtību, ietver situācijas, kad darījums tiek izpildīts vienā operācijā vai vairākās saistītās operācijās.

Pastāvīga uzticamības pārbaude

23. Finanšu iestādēm ir pienākums nodrošināt klienta uzticamības pārbaudes procesā iegūto dokumentu, datu un informācijas atjaunināšanu un atbilstību, pārskatot esošo dokumentāciju (jo īpaši attiecībā uz paaugstināta riska klientu kategorijām).

12. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (POLITISKI IETEKMĒJAMAS PERSONAS)

Finanšu iestādēm ir jāīsteno samērīgi pasākumi, lai noteiktu, vai dzīvības apdrošināšanas polises saņēmēji un/vai attiecīgā gadījumā patiesais labuma guvējs nav politiski ietekmējamas personas. Tas jādara ne vēlāk kā izmaksas brīdī. Ja ir identificēti paaugstināti riski, finanšu iestādei ir jāveic ne vien parastie klienta uzticamības pārbaudes pasākumi, bet arī:

- a) jāinformē augstākā vadība pirms polises atlīdzības izmaksāšanas un
- b) jāveic padziļināta pārbaude attiecībā uz visām darījumu attiecībām ar polises turētāju un jāapsver ziņojuma par aizdomīgu darījumu sagatavošana.

13. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (KORESPONDENTBANKAS DARBĪBAS)

Iepriekš a)–e) apakšpunktā minētos kritērijus finanšu iestādes piemēro arī tādām attiecībām, kurās tiek veikti darījumi ar vērtspapīriem vai tiek pārskaitīti naudas līdzekļi pārrobežu finanšu iestāžu vai to klientu uzdevumā.

Termins “maksājumi caur kontu” attiecas uz korespondējošajiem kontiem, kurus trešās puses izmanto tieši, lai pašas veiktu darījumu.

14. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NAUDAS VAI VĒRTĪBU PĀRVEDUMU PAKALPOJUMI)

Valstij nav jāievieš atsevišķa licencēšanas vai reģistrēšanas sistēma fiziskām vai juridiskām personām, kas šajā valstī ir jau licencētas vai reģistrētas kā finanšu iestādes (atbilstoši tam, kā noteikts *FATF* rekomendācijās), kuras atbilstoši saņemtajai licencei vai reģistrācijai drīkst sniegt naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumus un uz kurām jau attiecas visas piemērojamās saistības, kas ir minētas *FATF* rekomendācijās.

16. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (NAUDAS PĀRVEDUMI AR TELEKOMUNIKĀCIJU LĪDZEKĻU STARPniecĪBU)

A. MĒRĶIS

1. 16. rekomendācija tika izstrādāta ar mērķi liegt teroristiem un citiem noziedzniekiem neierobežotu piekļuvi naudas pārvedumiem ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību savu līdzekļu pārvietošanai, kā arī konstatēt šādu ļaunprātīgu izmantošanu, ja tāda notiek. Proti, rekomendācijas mērķis ir nodrošināt, ka pamatinformācija par šādu naudas pārvedumu iniciatoru un saņēmēju ir nekavējoties pieejama:

- a) attiecīgajām tiesībsardzības un/vai apsūdzības iestādēm, tādējādi palīdzot tām atklāt, izmeklēt un apsūdzēt teroristus un citus noziedzniekus, kā arī izsekot to aktīviem;
- b) finanšu izlūkošanas vienībām aizdomīgu vai neparastu darbību analizēšanai, kā arī vajadzības gadījumā attiecīgas informācijas izplatīšanai;
- c) finanšu nosūtītājiestādēm, starpniekiestādēm un saņēmējiestādēm nolūkā atvieglināt aizdomīgu darījumu identificēšanu un ziņošanu par tiem, kā arī īstenot prasības veikt iesaldēšanu un ievērot aizliegumu veikt darījumus ar norādītām personām vai struktūrām atbilstoši noteikumiem, kas minēti attiecīgajās Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūcijās, piemēram, rezolūcijā Nr. 1267 (1999) un tai sekojošās rezolūcijās, kā arī rezolūcijā Nr. 1373 (2001), kas attiecas uz terorisma un teroristu finansēšanas novēršanu un apkarošanu.

2. Lai sasniegtu izvirzītos mērķus, valstīm ir jāspēj izsekot visiem naudas pārvedumiem, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību. Ņemot vērā teroristu finansēšanas risku, ko rada mazi naudas pārvedumi, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, valstīm ir jāsamazina robežvērtības, ņemot vērā risku, ka darījumi tiks veikti pagrīdē, un finansiālās integrācijas būtisko nozīmi. *FATF* nevēlas noteikt stingrus standartus vai atļaut tikai uz vienu darbības procesu, jo tas negatīvi ietekmētu maksājumu sistēmu.

B. DARBĪBAS JOMA

3. 16. rekomendācija attiecas uz visiem pārrobežu un iekšzemes naudas pārvedumiem, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, tostarp uz sērijveida maksājumiem un seguma maksājumiem.

4. 16. rekomendācija neattiecas uz šādiem maksājumiem:

- a) pārvedumi, kurus veic darījumā, kad produktu vai pakalpojumu iegādei izmanto kredītkarti, debetkarti vai priekšapmaksas karti, ja tās numuru izmanto visiem pārvedumiem, kas veikti attiecīgajā darījumā. Ja kredītkarti, debetkarti vai priekšapmaksas karti izmanto kā maksājuma sistēmu nolūkā veikt starppersonu naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, tad darījums ietilpst 16. rekomendācijas darbības jomā un nepieciešamā informācija ir jāiekļauj ziņojumā;
- b) pārvedumi un norēķini starp finanšu iestādēm, ja gan iniciators, gan saņēmējs ir finanšu iestāde, kas darbojas savā vārdā.

5. Valstis var noteikt minimālo robežvērtību pārrobežu naudas pārvedumiem, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību (ne augstāku 1 000 *USD/EUR*), zem kuras ir jāpiemēro turpmāk minētās prasības:

-
- a) valstīm ir jānodrošina, ka finanšu iestāde kopā ar šādiem pārvedumiem iekļauj: i) iniciatora vārdu, uzvārdu vai nosaukumu; ii) saņēmēja vārdu, uzvārdu vai nosaukumu un iii) iniciatora un saņēmēja konta numuru vai unikālo darījuma atsauces numuru. Šādas informācijas pareizība nav jāpārbauda, ja vien nepastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, jo tādā gadījumā finanšu iestādei ir jāpārbauda informācija par tās klientiem;
- b) tomēr valstis drīkst noteikt, ka attiecībā uz ienākošiem pārrobežu naudas pārvedumiem, kuri tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību un kuru apmērs ir mazāks par robežvērtību, tiek norādīta nepieciešama un precīza informācija par iniciatoru.

C. KRITĒRIJIEM ATBILSTOŠI PĀRROBEŽU NAUDAS PĀRVEDUMI AR TELEKOMUNIKĀCIJU LĪDZEKĻU STARPNIECĪBU

6. Jebkuram kritērijiem atbilstošam naudas pārvedumam, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, vienmēr ir jāpievieno šāda informācija:

- a) iniciators;
- b) iniciatora konta numurs, ja šāds konts tiek izmantots, lai apstrādātu darījumu;
- c) iniciatora adrese vai personas kods, vai klienta identifikācijas numurs³⁶, vai dzimšanas datums un vieta;
- d) saņēmējs;
- e) saņēmēja konta numurs, ja šāds konts tiek izmantots, lai apstrādātu darījumu.

7. Ja konta nav, norāda unikālu darījumu atsauces numuru, kas ļauj izsekot darījumam.

8. Ja vairāki atsevišķi viena iniciatora pārrobežu naudas pārvedumi, kas tiek veikti ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, ir saistīti vienā sērijveida pārskaitījumā, ko paredzēts pārsūtīt saņēmējiem, tad šiem darījumiem var nepiemērot 6. punktā minētās prasības attiecībā uz informāciju par iniciatoru, ja vien ir norādīts iniciatora konta numurs vai unikālais darījuma atsauces numurs (kā minēts iepriekš 7. punktā) un sērijveida pārskaitījumā sniegta nepieciešama un precīza informācija par iniciatoru, kā arī pilnīga informācija par saņēmēju, kura ir pilnīgi izsekojama saņēmēja valstī.

D. IEKŠZEMES NAUDAS PĀRVEDUMI AR TELEKOMUNIKĀCIJU LĪDZEKĻU STARPNIECĪBU

9. Informācijā, ko pievieno iekšzemes naudas pārvedumiem, kurus veic ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, jāiekļauj arī informācija par iniciatoru, kā norādīts attiecībā uz pārrobežu naudas pārvedumiem, kurus veic ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, izņemot gadījumus, kad šādu informāciju finanšu saņēmējaiestādei un atbilstošajām pilnvarotajām iestādēm var nodot citā veidā. Ja informāciju var nodot citā veidā, finanšu nosūtītājiestādei ir jānorāda tikai konta numurs vai unikālais darījuma atsauces numurs, ja vien pēc šī numura vai identifikatora var izsekot darījumam un identificēt iniciatoru vai saņēmēju.

10. Finanšu nosūtītājiestādei šī informācija ir jādara pieejama trīs darba dienu laikā pēc tam, kad ir saņemts pieprasījums no finanšu saņēmējaiestādes vai attiecīgas kompetentās iestādes. Tiesībaizsardzības iestādēm ir jābūt tiesīgām uzdot šādas informācijas tūlītēju sagatavošanu.

³⁶ Klienta identifikācijas numurs ir numurs, pēc kura finanšu maksātājiestāde var nepārprotami identificēt iniciatoru, un šis numurs atšķiras no 7. punktā minētā unikālā darījuma atsauces numura. Klienta identifikācijas numuram jābūt saistītam ar ierakstu finanšu maksātājiestādes reģistrā, kurā norādīts vismaz viens no šādiem datu elementiem: klienta adresi, personas kodu vai dzimšanas datumu un vietu.

E. FINANŠU NOSŪTĪTĀJIESTĀŽU, STARPNIEKIESTĀŽU UN SAŅĒMĒJIESTĀŽU PIENĀKUMI

Finanšu nosūtītājiestāde

11. Finanšu nosūtītājiestādei jānodrošina, ka, veicot kritērijiem atbilstošu naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, ir norādīta pareiza nepieciešamā informācija par iniciatoru, kā arī nepieciešamā informācija par saņēmēju.

12. Finanšu nosūtītājiestādei jānodrošina, ka, veicot pārrobežu naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kura vērtība ir mazāka par piemērojamo robežvērtību, ir norādīts iniciatora vārds un uzvārds vai nosaukums un saņēmēja vārds un uzvārds vai nosaukums, kā arī abu pušu konta numuri vai unikāls darījuma atsauces numurs.

13. Finanšu nosūtītājiestādei ir jā saglabā visa par iniciatoru un saņēmēju apkopotā informācija atbilstoši 11. rekomendācijā minētajam.

14. Finanšu nosūtītājiestāde nedrīkst izpildīt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, ja tā neievēro iepriekš izklāstītās prasības.

Finanšu starpniekiestāde

15. Attiecībā uz pārrobežu naudas pārvedumiem ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību finanšu iestādēm, kuras apstrādā šādu naudas pārvedumu ķēdes starpposma elementu, jānodrošina, ka, veicot darījumu, tiek saglabāta visa tā informācija par iniciatoru un saņēmēju, kas ir sniegta kopā ar šādu naudas pārvedumu.

16. Ja tehnisku ierobežojumu dēļ informāciju, kura nepieciešama par iniciatoru vai saņēmēju un kuru sniedz kopā ar pārrobežu naudas pārvedumu, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, nevar saglabāt pie attiecīgā iekšzemes naudas pārveduma, ko veic ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, tad finanšu starpniekiestādei vismaz piecus gadus ir jā saglabā ieraksts par visu informāciju, kas ir saņemta no finanšu nosūtītājiestādes vai citas finanšu starpniekiestādes.

17. Finanšu starpniekiestādei ir jāveic samērīgi pasākumi, lai identificētu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veiktus pārrobežu naudas pārvedumus, par kuriem trūkst nepieciešamās informācijas par iniciatoru vai saņēmēju. Šiem pasākumiem jābūt saderīgiem ar maksājumu apstrādes automatizāciju.

18. Finanšu starpniekiestādei ir jābūt efektīvai, ar risku pamatotai politikai un procedūrām, lai noteiktu: i) kad izpildīt, atteikt vai apturēt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, par kuru trūkst nepieciešamās informācijas par iniciatoru vai saņēmēju, un ii) atbilstošu turpmāko rīcību.

Finanšu saņēmējiestāde

19. Finanšu saņēmējiestādei ir jāveic samērīgi pasākumi, lai identificētu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veiktus naudas pārvedumus, par kuriem trūkst nepieciešamās informācijas par iniciatoru vai saņēmēju. Šādi pasākumi var ietvert arī uzraudzību pēc notikuma vai uzraudzību reāllaikā, kad tas ir iespējams.

20. Attiecībā uz kritērijiem atbilstošiem naudas pārvedumiem, ko veic ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, finanšu saņēmējiestādei ir jāpārbauda saņēmēja identitāte, ja tā iepriekš nav pārbaudīta, un jā saglabā šī informācija saskaņā ar 11. rekomendāciju.

21. Finanšu saņēmējiestādei ir jābūt efektīvai, ar risku pamatotai politikai un procedūrām, lai noteiktu: i) kad izpildīt, atteikt vai apturēt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, par kuru trūkst nepieciešamās informācijas par iniciatoru vai saņēmēju, un ii)

atbilstošu turpmāko rīcību.

F. NAUDAS VAI VĒRTĪBU PĀRVEDUMU PAKALPOJUMU SNIEDZĒJI

22. Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumu (*MVTS*) sniedzējiem ir jāievēro visas attiecīgās 16. rekomendācijā izklāstītās prasības tajās valstīs, kurās tie darbojas nepastarpināti vai ar aģentu starpniecību. Ja *MVTS* sniedzējs kontrolē gan ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veikta naudas pārveduma nosūtītāju, gan šāda naudas pārveduma saņēmēju, šim *MVTS* sniedzējam:

- a) ir jāņem vērā visa informācija, ko sniedzis gan nosūtītājs, gan saņēmējs, lai noteiktu, vai jāsagatavo ziņojums par aizdomīgu darījumu, un
- b) jebkurā valstī, kuru skar aizdomīgais naudas pārvedums, kas veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, ir jāiesniedz ziņojums par aizdomīgu darījumu, un attiecīgā informācija par darījumu jādara pieejama finanšu izlūkošanas vienībai.

Šajā rekomendācijā lietoto īpašo terminu saraksts

Pareizs	Izmanto attiecībā uz tādu informāciju, kuras pareizība ir pārbaudīta.
Sērijveida pārskaitījums	Pārskaitījums, ko veido vairāki atsevišķi naudas pārvedumi ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kurus nosūta vienām un tām pašām finanšu iestādēm, bet kuri galu galā ir/nav paredzēti dažādām personām.
Saņēmējs	Fiziska vai juridiska persona, vai juridisks veidojums, kuru iniciators norāda kā personu, kas saņem pieprasīto naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību.
Finanšu saņēmējietāde	Finanšu iestāde, kura naudas pārvedumu, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, saņem no finanšu nosūtītājietādes tiešā veidā vai caur finanšu starpniekiestādi un pēc tam šos līdzekļus dara pieejamus saņēmējam.
Seguma maksājums	Naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kurā apvienots ziņojums par maksājumu, ko finanšu nosūtītājietāde nosūtījusi tieši finanšu saņēmējietādei, pārvietojot finansējuma instrukciju (segumu) no finanšu nosūtītājietādes uz finanšu saņēmējietādi, izmantojot vienu vai vairākas finanšu starpniekiestādes.
Pārrobežu naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Jebkurš naudas pārvedums, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, finanšu nosūtītājietādei un finanšu saņēmējietādei atrodoties dažādās valstīs. Tāpat šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veiktu naudas pārvedumu ķēdi, kurā vismaz viena no iesaistītajām finanšu iestādēm atrodas citā valstī.
Iekšzemes naudas pārvedumi ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Jebkurš naudas pārvedums, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, finanšu nosūtītājietādei un finanšu saņēmējietādei atrodoties vienā un tajā pašā valstī. Līdz ar to šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veiktu naudas pārvedumu ķēdi, kas pastāv vienas valsts robežās, pat ja sistēma, kuru izmanto, lai pārsūtītu ziņojumu par maksājumu, atrodas citā valstī. Tāpat šo terminu izmanto, lai apzīmētu jebkuru ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību veiktu naudas pārvedumu ķēdi, kas pastāv tikai Eiropas ekonomikas zonas (EEZ) robežās ³⁷ .

³⁷ Struktūra var lūgt *FATF* noteikt to kā pārvalstisku jurisdikciju atbilstības 16. rekomendācijai novērtējuma

Finanšu starpniekiestāde	Finanšu iestāde, kura ir iesaistīta sērijveida vai seguma maksājumu ķēdē un kura saņem vai pārsūta naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību finanšu nosūtītājiestādes vai finanšu saņēmējiestādes uzdevumā, vai citas finanšu starpniekiestādes uzdevumā.
Finanšu nosūtītājiestāde	Finanšu iestāde, kas sāk naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību un pārsūta naudas līdzekļus pēc tam, kad iniciatora uzdevumā ir saņēmusi pieprasījumu veikt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību.
Iniciators	Konta īpašnieks, kas no sava konta ļauj veikt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību; ja šāda konta nav, iniciators ir fiziska vai juridiska persona, kas finanšu nosūtītājiestādei lūdz veikt naudas pārvedumu ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību.
Kritērijiem atbilstošs naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Pārrobežu naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kura apmērs ir lielāks par piemērojamo robežvērtību, kas minēta 16. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punktā.
Nepieciešams	Apzīmējums, ko izmanto, lai aprakstītu situāciju, kad ir norādīti visi nepieciešamās informācijas elementi. Iepriekš 6. punkta a)–c) apakšpunktā ir noteikta “nepieciešamā informācija par iniciatoru”. Iepriekš 6. punkta d) un e) apakšpunktā ir noteikta “nepieciešamā informācija par saņēmēju”.
Sērijveida maksājums	Tieša, secīga maksājumu ķēde, kad naudas pārvedums, kas tiek veikts ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kopā ar pievienoto ziņojumu par maksājumu tiek sūtīts finanšu saņēmējiestādei no finanšu nosūtītājiestādes tieši vai caur vienu vai vairākām finanšu starpniekiestādēm (piemēram, korespondentbankām).
Maksājumu apstrādes automatizācija	Maksājumi, ko veic elektroniski un bez manuālas iejaukšanās.
Unikāls darījuma atsauces numurs	Burtu, skaitļu un zīmju kombinācija, kuru nosaka maksājumu pakalpojumu sniedzējs saskaņā ar tās maksājumu un norēķinu sistēmas vai ziņošanas sistēmas protokoliem, ko izmanto naudas pārvedumu veikšanai ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību.
Naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Jebkura transakcija, kas tiek veikta iniciatora vārdā ar finanšu iestādes starpniecību, izmantojot elektroniskus saziņas līdzekļus, ar mērķi darīt naudas līdzekļu summu pieejamu saņēmējam tā finanšu iestādē, neatkarīgi no tā, vai iniciators un saņēmējs ir vai nav viena un tā pati persona. ³⁸

veikšanai.

³⁸ Naudas pārvedumus ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību var veikt neto norēķinu kārtībā. Šī skaidrojošā piezīme attiecas uz informāciju, kas ir jāiekļauj instrukcijās, kuras iniciatore finanšu maksātājiestāde nosūta finanšu saņēmējiestādei, tostarp caur finanšu starpniekiestādi, lai varētu izmaksāt naudas līdzekļus saņēmējam. Visiem neto norēķiniem starp finanšu iestādēm var piemērot atbrīvojumu atbilstoši 4. punkta b) apakšpunktam.

17. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (PAĻAUŠANĀS UZ TREŠĀM PUSĒM)

1. Šī rekomendācija neattiecas uz ārpakalpojumiem vai aģentūru attiecībām. Ja iestāde paļaujas uz trešo pusi, tad ir jāveic šīs trešās puses uzticamības pārbaude, un tai ir jāievēro datu uzglabāšanas prasības atbilstoši 10. rekomendācijai un 11. rekomendācijai, un šādas trešās puses ir jāregulē, jāuzrauga vai jāpārrauga. Parasti trešai pusei būs darījumu attiecības ar klientu, kas pastāvēs atsevišķi no klienta attiecībām ar iestādi, kura paļaujas uz trešo pusi, un trešā puse piemēros savas klienta uzticamības pārbaudes procedūras. Atšķirīga situācija pastāv ārpakalpojumu/aģentūru gadījumā, kad ārpakalpojumus sniedzošā struktūra veic klienta uzticamības pārbaudi deleģējošās finanšu iestādes uzdevumā atbilstoši tās procedūrām un deleģējošā finanšu iestāde kontrolē, vai ārpakalpojumu struktūrvienība efektīvi īsteno šīs procedūras.

2. Saistībā ar 17. rekomendāciju termins “attiecīgās kompetentās iestādes” nozīmē i) mītnes valsts iestādi, kura ir jāiesaista, lai varētu izprast grupas politiku un kontroles mehānismus visas grupas mērogā, un ii) uzņemošās valsts iestādes, kura jāiesaista saistībā ar filiālēm/meitasuzņēmumiem.

3. Termins “trešās puses” nozīmē finanšu iestādes vai *DNFBP*, kuras tiek pārraudzītas vai uzraudzītas un kuras atbilst 17. rekomendācijā noteiktajām prasībām.

18. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (IEKŠĒJIE KONTROLES MEHĀNISMI UN ĀRVALSTU FILIĀLES UN MEITASUZŅĒMUMI)

1. Finanšu iestāžu programmās pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanu jāietver:

- a) iekšējo stratēģiju, procedūru un kontroles mehānismu izstrāde, tostarp attiecīgi atbilstības pārvaldības režīmi, kā arī atbilstošas pārbaudes procedūras, lai nodrošinātu augstu standartu ievērošanu darbinieku pieņemšanas procesā;
- b) pastāvīga darbinieku apmācības programma un
- c) neatkarīga revīzijas funkcija sistēmas pārbaudīšanai.

2. Īstenojamo pasākumu veidam un apmēram ir jābūt atbilstīgam, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku un uzņēmuma lielumu.

3. Atbilstības pārvaldības režīmos jāparedz atbilstības uzraudzības amatpersonas iecelšana vadības līmenī.

4. Finanšu grupas programmas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas novēršanai jāattiecinā uz visām finanšu grupas filiālēm un meitasuzņēmumiem, kuros tai pieder lielāka kapitāla daļa. Šajās programmās jāparedz iepriekš a)–c) apakšpunktā minētie pasākumi, un tām ir jāatbilst to filiāļu un meitasuzņēmumu darbībai, kuros grupai pieder lielākā kapitāla daļa. Šādas programmas ir efektīvi jāievieš filiāļu un šādu meitasuzņēmumu līmenī. Šajās programmās jāietver tādas informācijas apmaiņas politika un procedūras, kas nepieciešamas, lai veiktu klienta uzticamības pārbaudi un pārvaldītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku. Grupas līmeņa atbilstība, revīzija un/vai *AML/CFT* funkcijas jānodrošina vienlaikus ar filiālēm un meitasuzņēmumiem pieejamo informāciju par klientu, kontu un darījumu, ja šāda informācija ir nepieciešama *AML/CFT* mērķu īstenošanai. Tajā jāiekļauj neparastu darījumu vai darbību informācija un analīze (ja šāda analīze ir veikta), un tajā var iekļaut *STR*, tā pamatā esošo informāciju vai *STR* iesniegšanas faktu. Tāpat filiālēm un meitasuzņēmumiem šāda informācija būtu jāsaņem no šīm grupas līmeņa funkcijām, ja tām ir būtiska nozīme un tās ir atbilstošas riska pārvaldībai. Jāievieš atbilstoši aizsardzības pasākumi attiecībā uz sniegtās informācijas konfidencialitāti un izmantošanu, tostarp, lai novērstu brīdināšanu. Valstis var noteikt šīs informācijas apmaiņas tvērumu un apjomu, pamatojoties uz informācijas konfidencialitāti un tās būtiskumu *AML/CFT* riska pārvaldībai.

5. Ja, veicot darbību ārvalstīs, minimālās *AML/CFT* prasības uzņemošajā valstī nav tik stingras kā mītnes valstī, finanšu iestādēm ir jānodrošina, ka to filiāles un meitasuzņēmumi, kuros tām ir lielākā kapitāla daļa, uzņemošajā valstī izpilda mītnes valsts prasības tiktāl, ciktāl to pieļauj uzņemošās valsts normatīvie akti. Ja uzņemošā valsts neļauj pienācīgi īstenot iepriekš minētos pasākumus, finanšu grupām ir jāpiemēro atbilstoši papildu pasākumi, lai pārvaldītu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus un jāinformē vietējie uzraugi mītnes valstī. Ja papildu pasākumi nav pietiekami, mītnes valsts kompetentajām iestādēm ir jāapsver iespēja īstenot papildu uzraudzības darbības, tostarp piemērot finanšu grupai papildu kontroles mehānismus, attiecīgā gadījumā arī pieprasot finanšu grupai apturēt savu darbību uzņemošajā valstī.

19. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (VALSTIS, KURĀS PASTĀV PAAUGSTINĀTS RISKS)

1. Paplašinātie uzticamības pārbaudes pasākumi, kurus finanšu iestādes var veikt, ir 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 20. punktā minētie pasākumi un citi pasākumi ar līdzīgu risku mazināšanas ietekmi.

2. Turpmāk minēti pretpasākumi, kurus valstis var īstenot, un citi pasākumi ar līdzīgu risku mazināšanas ietekmi:

- a) pieprasīt finanšu iestādēm piemērot īpašus paplašinātas uzticamības pārbaudes elementus;
- b) ieviest paplašinātus attiecīgās ziņošanas mehānismus vai sistemātisku ziņošanu par finanšu darījumiem;
- c) atteikt finanšu iestāžu meitasuzņēmumu, filiāļu vai pārstāvniecību atvēršanu attiecīgajā valstī vai citādi ņemt vērā to, ka attiecīgā finanšu iestāde ir no valsts, kura nav ieviesusi atbilstošas *AML/CFT* sistēmas;
- d) aizliegt finanšu iestādēm dibināt filiāles vai pārstāvniecības attiecīgajā valstī vai citādi ņemt vērā to, ka attiecīgā filiāle vai pārstāvniecība atradīsies valstī, kura nav ieviesusi atbilstošas *AML/CFT* sistēmas;
- e) ierobežot darījumu attiecības vai finanšu darījumus ar identificētu valsti vai personām no šīs valsts;
- f) aizliegt finanšu iestādēm paļauties uz klienta uzticamības pārbaudes procesa elementiem, kuras ir veikušas trešās puses no attiecīgās valsts;
- g) pieprasīt finanšu iestādēm pārskatīt un grozīt vai, ja vajadzīgs, izbeigt korespondentattiecības ar finanšu iestādēm attiecīgajā valstī;
- h) pieprasīt plašāku uzraudzības pārbaudi un/vai izvirzīt ārējās revīzijas prasības tādu finanšu iestāžu filiālēm un meitasuzņēmumiem, kuras atrodas attiecīgajā valstī;
- i) izvirzīt plašākas ārējās revīzijas prasības finanšu grupām attiecībā uz jebkuru to filiāli un meitasuzņēmumu, kas atrodas attiecīgajā valstī.

Ir jāievieš efektīvi pasākumi, lai nodrošinātu, ka finanšu iestādes ir informētas par citu valstu *AML/CFT* sistēmu nepilnībām.

20. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (ZIŅOŠANA PAR AIZDOMĪGIEM DARĪJUMIEM)

1. 20. rekomendācijā minētā noziedzīgā darbība ietver jebkādu noziedzīgu rīcību, kas uzskatāma par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas jomā, vai vismaz tādu noziedzīgu nodarījumu, kas būtu uzskatāms par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu 3. rekomendācijas izpratnē. Valstīm ir ļoti ieteicams pieņemt pirmo no minētajām alternatīvām.
2. 20. rekomendācijā minētā teroristu finansēšana ietver terorisma aktu, teroristu organizāciju un individuālu teroristu finansēšanu, pat ja nav konstatējama konkrēta saistība ar konkrētu terorisma aktu vai aktiem.
3. Jāziņo par visiem aizdomīgiem darījumiem, tostarp par darījumu veikšanas mēģinājumiem, neatkarīgi no darījuma summas.
4. Prasība iesniegt ziņojumu ir jānosaka kā tiešs obligāts pienākums; nav pieļaujams noteikt netiešu pienākumu ziņot par aizdomīgiem darījumiem neatkarīgi no tā, vai tas tiek darīts, lai apsūdzētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai teroristu finansēšanā, vai citu iemeslu dēļ (tā dēvētā "netiešā ziņošana").

22. UN 23. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (DNFBPS)

1. Norādītās robežvērtības darījumiem ir šādas:

- Attiecībā uz kazino (atbilstoši 22. rekomendācijai) – 3000 *USD/EUR*.
- Attiecībā uz dārgmetālu tirgotājiem un dārgakmeņu tirgotājiem, ja tie veic skaidras naudas pārvedumus (atbilstoši 22. un 23. rekomendācijai) – 15 000 *USD/EUR*.

Finanšu darījumi, kuru apmērs ir lielāks par norādīto robežvērtību, ietver gan situācijas, kad darījums tiek izpildīts vienā operācijā, gan situācijas, kad tas tiek izpildīts vairākās savstarpēji saistītās operācijās.

2. Skaidrojošās piezīmes, kuras attiecas uz finanšu iestādēm, attiecīgā gadījumā attiecas arī uz *DNFBP*. Lai nodrošinātu atbilstību 22. un 23. rekomendācijā minētajam, valstīm nav obligāti jāizdod tādi normatīvie akti vai izpildāmie akti, kas attiektos vienīgi uz uz advokātiem, notāriem, grāmatvežiem un citiem izraudzītiem nefinanšu uzņēmumiem un profesijām, ja vien šie uzņēmumi vai profesijas ir iekļautas normatīvos aktos vai izpildāmajos līdzekļos, kuri attiecas uz pamatā esošajām darbībām.

22. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (DNFBPS – KLIENTA UZTICAMĪBAS PĀRBAUDE)

1. Nekustamo īpašumu aģentiem ir jāizpilda 10. rekomendācijā minētās prasības gan attiecībā uz īpašumu pircējiem, gan pārdevējiem.
2. Kazino ir jāievieš 10. rekomendācijā minētais, tostarp jāidentificē un jāpārbauda klientu identitāte, ja to klienti iesaistās finanšu darījumos, kuru summa nav mazāka par 3 000 *USD/EUR*. Klienta identitāti var pārbaudīt pie kazino ieejas, taču šāds pasākums ne vienmēr būs pietiekams. Valstīm jāprasa, lai kazino nodrošina, ka tie spēj sasaistīt klienta uzticamības pārbaudē iegūto informāciju par konkrētu klientu ar darījumiem, kurus šis klients veic kazino.

23. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (DNFBPS – CITI PASĀKUMI)

1. Advokātiem, notāriem, citiem neatkarīgiem juridiskās nozares profesionāļiem un grāmatvežiem, kuri darbojas kā neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi, nav jāziņo par aizdomīgiem darījumiem, ja attiecīgā informācija iegūta tādos apstākļos, kādos šo profesiju pārstāvjiem ir jāievēro klienta saziņas konfidencialitātes vai profesionālā noslēpuma neizpaušanas prasības.
2. Katra valsts var pati noteikt, uz kuriem jautājumiem attiecas profesionālā noslēpuma neizpaušana vai klienta saziņas konfidencialitāte. Tā parasti attieksies uz informāciju, kuru advokāti, notāri vai citi neatkarīgo juridisko profesiju pārstāvji saņem no saviem klientiem vai saņem ar savu klientu starpniecību: a) cenšoties noskaidrot sava klienta tiesisko situāciju vai b) aizstāvēt vai pārstāvēt savu klientu tiesā, administratīvās lietas izskatīšanā, šķīrējtiesā vai samierināšanas procesā.
3. Valstis var atļaut advokātiem, notāriem, citiem neatkarīgo juridisko profesiju pārstāvjiem un grāmatvežiem nosūtīt ziņojumus par aizdomīgu darījumu atbilstoši pašregulatīvajai organizācijai, ja vien šī organizācija un FIV ir izveidojušas atbilstīgu sadarbību.
4. To, ka advokāti, notāri, citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi un grāmatveži, kuri rīkojas kā neatkarīgo juridisko profesiju pārstāvji, mēģina atrunāt klientu no iesaistīšanas nelegālā darbībā, nevar uzskatīt par brīdināšanu.

24. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (JURIDISKO PERSONU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI)

1. Kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai laikus iegūt atbilstīgu, pareizu un aktuālu informāciju par to uzņēmumu un juridisko personu patiesajiem labuma guvējiem un kontroli (informācija par patiesajiem labuma guvējiem³⁹), kuri ir dibināti attiecīgajā valstī⁴⁰, vai jābūt iespējai piekļūt šādai informācijai. Valstis var pašas izvēlēties tos mehānismus, kurus tās var izmantot, lai sasniegtu šo mērķi, lai gan tām vienlaikus ir jāizpilda arī turpmāk minētās prasības. Tāpat ļoti iespējams, ka, lai sasniegtu šo mērķi, valstīm vajadzēs vienlaikus izmantot dažādus mehānismus.

2. Lai nodrošinātu juridisku personu atbilstīgu pārskatāmību, valstīm ir jābūt izveidotiem mehānismiem, ar kuriem:

- a) identificē un apraksta juridisku personu dažādos veidus, formas un pamatiezīmes attiecīgajā valstī;
- b) identificē un apraksta šādus procesus: i) šādu juridisku personu izveidi un ii) pamatinformācijas un informācijas par patiesajiem labuma guvējiem iegūšanu un reģistrēšanu;
- c) publisko iepriekš minēto informāciju un
- d) novērtē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskus, kas saistīti ar attiecīgajā valstī izveidotajām dažādu veidu juridiskajām personām.

A. PAMATINFORMĀCIJA

3. Lai noteiktu uzņēmuma patiesos labuma guvējus, kompetentajām iestādēm būs nepieciešama noteikta pamatinformācija par uzņēmumu, kurā tiek sniegta vismaz informācija par uzņēmuma juridiskajiem īpašniekiem un kontroles struktūru. Tostarp tajā būs informācija par uzņēmuma, tā akcionāru un direktoru statusu un pilnvarām.

4. Visiem valstī radītajiem uzņēmumiem ir jābūt reģistrētiem uzņēmumu reģistrā.⁴¹ Neatkarīgi no tā, kāda mehānismu kombinācija tiek izmantota, lai iegūtu un reģistrētu informāciju par patiesajiem labuma guvējiem (sk. B sadaļu), uzņēmumam jāiegūst un jāreģistrē noteikta pamatinformācija par uzņēmumu⁴². Uzņēmumam ir jāiegūst un jāreģistrē vismaz šāda pamatinformācija:

- a) uzņēmuma nosaukums, reģistrācijas apliecinājums, juridiskā forma un statuss, juridiskā adrese, regulējošie pamatnoteikumi (piemēram, memorands un sabiedrības statūti), direktoru saraksts, kā arī
- b) akcionāru vai dalībnieku reģistrs, norādot akcionāru un dalībnieku vārdus un uzvārdus, kā arī katra akcionāra akciju skaits⁴³ un kategorija (tostarp asociēto balsstiesību veids).

³⁹ Informācija par juridisku personu patiesajiem labuma guvējiem ir informācija, kas minēta 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punkta b) apakšpunkta i) daļā. Kontrolējošos akcionārus, kas minēti 10. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes 5. punkta b) apakšpunkta i) daļā, var noteikt pēc konkrētas robežvērtības, piemēram, tā var būt jebkura persona, kurai uzņēmumā pieder vairāk nekā noteikta procentuālā daļa (piemēram, 25 %).

⁴⁰ Norāde par juridiskas personas izveidi attiecas arī uz uzņēmumu inkorporāciju un citiem izmantotiem mehānismiem.

⁴¹ "Uzņēmumu reģistrs" ir valsts reģistrs, kurā ir uzskaitītas attiecīgajā valstī esošās akciju sabiedrības vai licencētie uzņēmumi, un parasti šo reģistru uztur iestāde, kura veic reģistrāciju, vai cita iestāde tās vārdā. Tā nav informācija, kura ir paša uzņēmuma rīcībā vai kuru glabā tā uzdevumā.

⁴² Šo informāciju var reģistrēt pats uzņēmums vai trešā persona uzņēmuma uzdevumā.

⁴³ Tas attiecas uz visu vārda akciju nominālo īpašnieku.

5. Uzņēmumu reģistrā jānorāda visa pamatinformācija, kas minēta iepriekš 4. punkta a) apakšpunktā.

6. Uzņēmumam iepriekš 4. punkta b) apakšpunktā minētā pamatinformācija ir jāglabā attiecīgajā valstī – uzņēmuma juridiskajā adresē vai citā vietā, par kuru ir informēts uzņēmumu reģistrs. Ja tomēr uzņēmums vai uzņēmumu reģistrs informāciju par patiesajiem labuma guvējiem glabā valstī, tad akcionāru reģistru var neglabāt valstī ar nosacījumu, ka pēc attiecīga pieprasījuma uzņēmums var nekavējoties nodrošināt šo informāciju.

B. INFORMĀCIJA PAR PATIESAJIEM LABUMA GUVĒJIEM

7. Valstīm jānodrošina, ka: a) uzņēmums noskaidro savus patiesos labuma guvējus un dara šo informāciju pieejamu konkrētā vietā savā valstī vai ka b) ir ieviesti mehānismi, ar kuru palīdzību kompetentā iestāde var laikus noskaidrot uzņēmuma patiesos labuma guvējus.

8. Lai izpildītu iepriekš 7. punktā minētās prasības, valstīm jāpieņem viens vai vairāki šādi mehānismi:

- a) jāizvirza prasība uzņēmumiem vai uzņēmumu reģistriem iegūt un glabāt jaunāko informāciju par uzņēmumu patiesajiem labuma guvējiem;
- b) jāizvirza prasība uzņēmumiem īstenot pamatotus pasākumus⁴⁴, lai iegūtu un glabātu jaunāko informāciju par uzņēmumu patiesajiem labuma guvējiem;
- c) jāizmanto pieejamā informācija, tostarp: i) finanšu iestāžu un/vai *DNFBP* iegūtā informācija atbilstoši 10. un 22. rekomendācijai⁴⁵; ii) citu kompetento iestāžu rīcībā esošā informācija par uzņēmumu juridiskajiem un patiesajiem labuma guvējiem (piemēram, uzņēmumu reģistru, nodokļu iestāžu vai finanšu vai citu regulatoru rīcībā esošā informācija); iii) informācija, kura ir uzņēmuma rīcībā saskaņā ar iepriekš A sadaļā minēto; iv) pieejamā informācija par uzņēmumiem, kas ir iekļauti biržas sarakstā, ja informēšanas prasības (biržas noteikumu, normatīvo aktu vai izpildāmo aktu prasības) paredz nodrošināt patieso labuma guvēju atbilstošu pārskatāmību.

9. Neatkarīgi no tā, kurš no iepriekš minētajiem mehānismiem tiek īstenots, valstīm ir jānodrošina, ka uzņēmumi iespējami vispusīgāk sadarbojas ar kompetentajām iestādēm jautājumā par patieso labuma guvēju noteikšanu. Šī sadarbība ietver:

- a) pieprasīt, lai uzņēmums pilnvaro vienu vai vairākas fiziskās personas, kas ir attiecīgās valsts rezidenti⁴⁶, un kompetentajām iestādēm norāda šo personu vai personas kā atbildīgās par visas pamatinformācijas un pieejamās informācijas par patiesajiem labuma guvējiem sniegšanu un par turpmākas palīdzības sniegšanu iestādēm, un/vai
- b) pieprasīt, lai uzņēmums pilnvaro *DNFBP* attiecīgajā valstī, un kompetentajām iestādēm norāda to kā atbildīgo par visas pamatinformācijas un pieejamās informācijas par patiesajiem labuma guvējiem un par turpmākas palīdzības sniegšanu iestādēm, un/vai
- c) citus līdzvērtīgus pasākumus, kurus attiecīgā valsts ir konkrēti norādījusi un ar kuriem var efektīvi nodrošināt sadarbību.

10. Visas iepriekš minētās personas, valsts iestādes un struktūras un arī pats uzņēmums (vai tā administratori, likvidatori vai citas uzņēmuma likvidēšanā iesaistītās personas) glabā minēto

⁴⁴ Īstenotajiem pasākumiem ir jābūt proporcionāliem riska pakāpei vai uzņēmuma īpašnieku struktūras radītajai sarežģītībai, vai kontrolējošo akcionāru raksturam.

⁴⁵ Valstīm ir jāspēj laikus noteikt, vai uzņēmums attiecīgajā valstī ir atvēris kontu finanšu iestādē.

⁴⁶ Uzņēmuma valdes vai augstākās vadības locekļiem var nebūt nepieciešams īpašs uzņēmuma pilnvarojums.

informāciju un reģistrus vismaz piecus gadus pēc datuma, kad uzņēmums ir likvidēts vai citādi beidzis pastāvēt, vai arī piecus gadus pēc datuma, kurā uzņēmums pārstāj būt profesionālās starpniekiestādes vai finanšu iestādes klients.

C. SAVLAICĪGA PIEKĻUVE AKTUĀLAI UN PAREIZAI INFORMĀCIJAI

11. Valstīm ir jāievieš mehānismi, ar kuriem nodrošina, ka pamatinformācija, tostarp uzņēmumu reģistrā norādītā informācija, ir pareiza un tiek laikus atjaunināta. Valstīm jāprasa nodrošināt, ka visa iepriekš 7. punktā minētā pieejamā informācija ir pareiza un aktuāla, tiek iespējami atjaunināta, un informācija ir jāatjaunina pieņemamā termiņā pēc jebkurām izmaiņām.

12. Kompetentajām iestādēm, īpaši tiesībaizsardzības iestādēm, ir jābūt attiecīgi pilnvarotām, lai tās varētu laikus piekļūt attiecīgo pušu rīcībā esošai pamatinformācijai un informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.

13. Valstīm jāprasa, lai to uzņēmumu reģistri palīdz finanšu iestādēm, *DNFBP* un citām valstu kompetentajām iestādēm laikus piekļūt to rīcībā esošajai publiskajai informācijai un vismaz iepriekš 4. punkta a) apakšpunktā minētajai informācijai. Tāpat valstīm ir jāizvērtē iespēja palīdzēt finanšu iestādēm un *DNFBP* laikus piekļūt iepriekš 4. punkta b) apakšpunktā minētajai informācijai.

D. ŠĶĒRŠLI PĀRSKATĀMĪBAS NODROŠINĀŠANAI

14. Valstīm ir jāveic pasākumi uzrādītāja akciju un uzrādītāja akciju garantiju ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai, piemēram, to var izdarīt, piemērojot vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem mehānismiem: a) aizliedzot tās; b) pārvēršot tās reģistrētās akcijās vai akciju garantijās (piemēram, dematerializējot); c) izņemot tās no apgrozības un pieprasot, lai tās tiktu glabātas regulētā finanšu iestādē vai profesionālā starpniekiestādē, vai d) pieprasot, lai akcionāri ar kontrolējošo līdzdalību informētu uzņēmumu, savukārt uzņēmums – reģistrētu to identitāti.

15. Valstīm ir jāveic pasākumi nominālo akciju un nominālo direktoru ļaunprātīgas izmantošanas novēršanai, piemēram, to var izdarīt, īstenojot vienu vai vairākus no turpmāk minētajiem mehānismiem: a) pieprasot, lai nominālie akcionāri un direktori atklātu savu nominētāju identitāti uzņēmumam un attiecīgajam reģistram, kā arī iekļautu šo informāciju attiecīgajā reģistrā, vai b) pieprasot, lai nominālie akcionāri un direktori tiktu licencēti, to pārstāvju statuss tiktu reģistrēts uzņēmumu reģistros un to rīcībā būtu informācija, ar kuru var identificēt to nominētāju, kā arī darīt šo informāciju pieejamu kompetentajām iestādēm pēc to pieprasījuma.

E. CITAS JURIDISKAS PERSONAS

16. Attiecībā uz fondiem, institūcijām un partnerībām ar ierobežotu atbildību valstīm ir jāīsteno pasākumi un jāizvirza prasības, kas līdzinās uzņēmumiem piemērotajiem pasākumiem un izvirzītajām prasībām, ņemot vērā to dažādos veidus un struktūras.

17. Lai nodrošinātu atbilstīgu pārskatāmību, attiecībā uz citu veidu juridiskām personām valstīm ir jāņem vērā šo citu juridisko personu dažādās formas un struktūras, kā arī ar katru juridiskās personas veidu saistītais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks. Valstīm vismaz jānodrošina, ka tiek reģistrēta vienāda pamatinformācija un šādas juridiskās personas glabā pareizu un aktuālu informāciju, un šāda informācija ir laikus pieejama kompetentajām iestādēm. Valstīm ir jāpārskata ar šādām citām juridiskām personām saistītie noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riski, un, pamatojoties uz riska līmeni, jānosaka pasākumi, kas jāveic, lai nodrošinātu, ka

kompetentajām iestādēm ir savlaicīga piekļuve atbilstīgai, pareizai un aktuālai informācijai par šādu juridisku personu patiesajiem labuma guvējiem.

F. ATBILDĪBA UN SANKCIJAS

18. Jābūt skaidri noteiktai atbildībai pildīt šajā skaidrojošajā piezīmē izklāstītās prasības, un ir jānosaka atbildība un jāparedz efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas, kas būtu piemērotas katrai juridiskai vai fiziskai personai, kura nenodrošina prasību pienācīgu izpildi.

G. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

19. Valstīm ir ātri, lietišķi un efektīvi jānodrošina starptautiskā sadarbība jautājumā par pamatinformāciju un informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, pamatojoties uz 37. un 40. rekomendācijā minēto. Šajā sadarbībā jāietver šādas darbības: a) sekmēt ārvalstu kompetento iestāžu piekļuvi uzņēmumu reģistrā norādītajai informācijai; b) apmainīties ar informāciju par akcionāriem un c) izmantot savas pilnvaras atbilstoši attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, lai ārvalstu partneru vārdā iegūtu informāciju par patiesajiem labuma guvējiem. Valstīm ir jāuzrauga, cik kvalitatīva ir palīdzība, ko tie saņem no citām valstīm saistībā ar pieprasījumu sniegt pamatinformāciju un informāciju par patiesajiem labuma guvējiem vai saistībā ar lūgumu pēc palīdzības ārvalstīs rezidējošu patieso labuma guvēju atrašanās vietas noteikšanai.

25. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (JURIDISKU VEIDOJUMU PĀRSKATĀMĪBA UN PATIESIE LABUMA GUVĒJI)

1. Valstīm jānosaka, ka visas tāda tieša trasta pilnvarotās personas, kuru reglamentē to normatīvie akti, iegūst un uztur atbilstīgu, pareizu un aktuālu informāciju par trasta patiesajiem labuma guvējiem. Minētā informācija ietver informāciju par trasta dibinātāja, pilnvarotās personas vai personu, trasta pārraudzītāja (ja tāds ir), labuma guvēja identitāti vai labuma guvēju kategoriju, kā arī par jebkuras citas tādas fiziskas personas identitāti, kura īsteno faktisko kontroli pār trastu. Tāpat valstīm jāprasa, lai trasta pilnvarotās personas saskaņā ar šo valstu normatīvajiem aktiem uzturētu pamatinformāciju par citiem regulētiem trasta aģentiem un pakalpojumu sniedzējiem, tostarp par ieguldījumu konsultantiem vai pārvaldniekiem, grāmatvežiem un nodokļu konsultantiem.

2. Visām valstīm ir jāīsteno pasākumi, lai nodrošinātu, ka pilnvarotās personas informē finanšu iestādes un *DNFBP* par savu statusu, ja tās kā pilnvarotas personas dibina darījumu attiecības vai veic gadījuma rakstura darījumu, kura vērtība ir lielāka par robežvērtību. Ne normatīvie akti, ne izpildāmie akti nedrīkst liegt pilnvarotajām personām sniegt kompetentajām iestādēm⁴⁷ informāciju par trastu vai pēc pieprasījuma sniegt finanšu iestādēm un *DNFBP* informāciju par patiesajiem labuma guvējiem un par trasta aktīviem, kuri tiek uzturēti vai pārvaldīti saskaņā ar darījumu attiecību noteikumiem.

3. Valstīm ieteicams nodrošināt, ka citas attiecīgās iestādes, personas un struktūras glabā informāciju par visiem trastiem, ar kuriem tām ir nodibinātas attiecības. Iespējamie avoti, no kuriem var iegūt informāciju par trastiem, pilnvarotajām personām un trastu aktīviem:

- a) reģistri (piemēram, galvenais trastu vai trastu aktīvu reģistrs) vai aktīvi reģistri, kuros reģistrē zemes, īpašuma, transportlīdzekļu, akciju vai citus aktīvus;
- b) citas kompetentās iestādes, kuru rīcībā ir informācija par trastiem un pilnvarotajām personām (piemēram, nodokļu iestādes, kuras apkopo informāciju par aktīviem un ar trastiem saistītajiem ienākumiem);
- c) citi trasta aģenti vai pakalpojumu sniedzēji, tostarp ieguldījumu konsultanti vai pārvaldnieki, juristi vai trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzēji.

4. Kompetentajām iestādēm, jo īpaši tiesībaizsardzības iestādēm, jābūt visām pilnvarām, kas vajadzīgas, lai laikus piekļūtu informācijai, ko glabā pilnvarotās personas un citas personas, jo īpaši informācijai, ko glabā finanšu iestādes un *DNFBP* par: a) patiesajiem labuma guvējiem; b) pilnvarotās personas mītnes valsti un c) visiem aktīviem, ko tur vai pārvalda finanšu iestāde vai *DNFBP* attiecībā uz visām pilnvarotajām personām, ar kurām viņiem ir darījumu attiecības vai kuru labā tie veic neregulārus darījumus.

5. Profesionālām pilnvarotām personām iepriekš 1. punktā minētā informācija ir jāglabā vismaz piecus gadus pēc viņu iesaistīšanās trastā izbeigšanas. Valstis ir aicinātas izvirzīt prasību neprofesionālām pilnvarotām personām un citām iestādēm, personām un struktūrām, kas minētas iepriekš 3. punktā, glabāt šo informāciju vismaz piecus gadus.

6. Valstīm jāprasa, lai tiktu nodrošināts, ka visa informācija, kuru glabā saskaņā ar iepriekš 1. punktā minēto, ir pareiza un iespējami aktuālāka un atjaunināta, bet grozījumu gadījumā informācija ir jāatjaunina pieņemamā termiņā.

7. Valstīm ir jāapsver iespēja veikt pasākumus, ar kuriem nodrošina, ka finanšu iestādēm un *DNFBP*, kas pilda 10. un 22. rekomendācijā minētās prasības, varētu atvieglināt piekļuvi citu 3. punktā minēto iestāžu, personu un struktūru rīcībā esošai informācijai par trastiem.

⁴⁷ Vietējās kompetentās iestādes vai attiecīgās citas valsts kompetentās iestādes atbilstoši attiecīgam starptautiskās sadarbības lūgumam.

8. Saistībā ar šo rekomendāciju valstīm ir pienākums juridiski atzīt trastus. Valstīm nav pienākums iekļaut normatīvajos aktos 1., 2. un 6. punktā minētās prasības, ja vien ir noteikti un ir spēkā atbilstoši pienākumi pilnvarotajām personām (piemēram, tie ir noteikti vispārējās tiesībās vai tiesu praksē).

Citi juridiski veidojumi

9. Attiecībā uz citiem juridiskiem veidojumiem ar līdzīgu struktūru vai funkciju valstīm ir jāīsteno pasākumi, kas līdzinās trastiem izvirzītajiem pasākumiem, lai tādā veidā nodrošinātu līdzīgu pārskatāmības pakāpi. Valstīm jānodrošina, ka tiek reģistrēta vismaz tāda informācija, kas ir līdzīga iepriekš attiecībā uz trastiem norādītajai, un tā ir pareiza un aktuāla, un ka šāda informācija ir laikus pieejama kompetentajām iestādēm.

Starptautiskā sadarbība

10. Valstīm ir ātri, lietišķi un efektīvi jānodrošina starptautiskā sadarbība attiecībā uz informāciju, tostarp informāciju par patiesajiem labuma guvējiem, par trastiem un citiem juridiskiem veidojumiem, pamatojoties uz 37. un 40. rekomendācijā minēto. Šī sadarbība ietver šādas darbības: a) sekmēt ārvalstu kompetento iestāžu piekļuvi reģistru vai citu valsts iestāžu rīcībā esošai informācijai; b) apmainīties ar valstī pieejamo informāciju par trastiem vai citiem juridiskiem veidojumiem un c) izmantot kompetento iestāžu pilnvaras atbilstoši attiecīgās valsts normatīvajiem aktiem, lai ārvalstu partneru vārdā iegūtu informāciju par patiesajiem labuma guvējiem.

Atbildība un sankcijas

11. Valstīm jānodrošina, ka ir skaidri noteikts pienākums ievērot šajā skaidrojošajā piezīmē noteiktās prasības un ka pilnvarotās personas ir juridiski atbildīgas par to pienākumu neizpildīšanu, kas ir būtiski 1., 2., 6. un (attiecīgā gadījumā) 5. punktā minēto pienākumu izpildei, vai ka pastāv efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas (kriminālsankcijas, civiltiesiskas sankcijas vai administratīvas sankcijas) par pienākumu nepildīšanu.⁴⁸ Valstīm jānodrošina, ka tiek piemērotas efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas (kriminālsankcijas, civiltiesiskas sankcijas vai administratīvas sankcijas) par to, ka kompetentajām iestādēm netiek nodrošināta savlaicīga piekļuve 1. un 5. punktā minētajai informācijai par trastu.

⁴⁸ Tas neietekmē prasības noteikt efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas par citviet rekomendācijās minēto prasību neizpildīšanu.

26. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (FINANŠU IESTĀŽU REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA)

Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai

1. Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai nozīmē: a) vispārēju procesu, kurā par uzraudzību atbildīgā persona saskaņā ar savu izpratni par riskiem piešķir savus resursus *AML/CFT* uzraudzībai, un b) to uzraudzības iestāžu īpašo procesu, kuras īsteno ar risku pamatotu *AML/CFT* pieeju.

2. Īstenojot ar risku pamatotu pieeju nolūkā uzraudzīt finanšu iestāžu *AML/CFT* sistēmas un kontroles mehānismus, uzraudzības iestādes varēs pārvietot resursus uz tām jomām, kuras rada paaugstinātu risku. Tādējādi uzraudzības iestādes varēs efektīvāk izmantot savus resursus. Tas nozīmē, ka uzraugiem: a) ir jābūt skaidrai izpratnei par valstī pastāvošo noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku un b) ir jābūt tiešsaistes un bezsaistes piekļuvei visai attiecīgajai informācijai par konkrētiem iekšzemes un starptautiskiem riskiem, kas saistīti ar uzraudzīto iestāžu klientiem, produktiem un pakalpojumiem, tostarp par finanšu iestādes vai grupas (vai grupu, ja tas ir attiecināms uz pamatprincipu iestādēm) atbilstības nodrošināšanas kvalitāti. Tas, cik bieži un intensīvi veicama finanšu iestāžu/grupu tiešsaistes un bezsaistes uzraudzība *AML/CFT* jomā, jānosaka, ņemot vērā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risku, kā arī iestādes/grupas izstrādātās stratēģijas, iekšējās kontroles mehānismus un procedūras, kas norādītas novērtējumā, kuru par uzraudzību atbildīgā persona sagatavojusi par iestādes/grupas riska profilu, un jāņem vērā valstī pastāvošais noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas risks.

3. Finanšu iestādes/grupas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profila vērtējums, tostarp neatbilstības riski, atbilstoši valstī ieviestajai pastāvīgas uzraudzības praksei ir jāpārskata gan periodiski, gan tad, kad notiek būtiski pavērsieni vai citas izmaiņas finanšu iestādes/grupas pārvaldībā un darbībā. Šis vērtējums nedrīkst būt statisks; tajā jāveic grozījumi, ņemot vērā apstākļu un apdraudējumu attīstību.

4. Veicot uzraudzību *AML/CFT* jomā, finanšu iestādēm/grupām, kuras īsteno ar risku pamatotu pieeju, ir jāņem vērā rīcības brīvības pakāpe, kas finanšu iestādei/grupai ir pieļaujama atbilstoši ar risku pamatotai pieejai, un, veicot uzraudzību, attiecīgi jāpārskata riska novērtējums, ar kuru pamatota piešķirtā rīcības brīvība, kā arī jāpārskata ieviesto stratēģiju, iekšējās kontroles mehānismu un procedūru atbilstība un īstenošana.

5. Šie principi ir jāattiecina uz visām finanšu iestādēm/grupām. Lai nodrošinātu efektīvu uzraudzību *AML/CFT* jomā, uzraugiem ir jāņem vērā finanšu iestāžu/grupu pazīmes, īpaši finanšu iestāžu daudzveidība un skaits, kā arī rīcības brīvības pakāpe, kas ir piešķirta atbilstoši ar risku pamatotai pieejai.

Uzraugu resursi

6. Valstīm jānodrošina, ka par finanšu uzraudzību atbildīgo personu rīcībā ir atbilstoši finanšu, cilvēku un tehniskie resursi. Šiem uzraugiem ir jābūt pietiekami neatkarīgiem un autonomiem, lai novērstu citu pušu nelikumīgu ietekmi vai iejaukšanos. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstošām prasmēm.

28. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (DNFBPS REGULĒŠANA UN UZRAUDZĪBA)

1. Ar risku pamatota pieeja uzraudzībai nozīmē: a) vispārēju procesu, kurā par uzraudzību atbildīgā persona vai pašregulatīva iestāde saskaņā ar savu izpratni par riskiem piešķir savus resursus *AML/CFT* uzraudzībai, un b) to uzraudzības vai pārraudzības *DNFBP* īpašo procesu, kuras īsteno ar risku pamatotu *AML/CFT* pieeju.
2. Uzraugiem vai pašregulatīvajām iestādēm, pamatojoties uz savu izpratni par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem un ņemot vērā *DNFBP* pazīmes, īpaši to dažādību un skaitu, ir jānosaka, cik bieži un intensīvi tās veiks *DNFBP* uzraudzību vai pārraudzību, lai tādējādi nodrošinātu efektīvu *AML/CFT* uzraudzību vai pārraudzību. Tas nozīmē, ka ir nepieciešama skaidra izpratne par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riskiem: a) kas pastāv attiecīgajā valstī un b) kas ir saistīta ar attiecīgo *DNFBP* veidu un tā klientiem, produktiem un pakalpojumiem.
3. Uzraugiem vai pašregulatīvajām iestādēm, kuras vērtē *DNFBP* ieviesto *AML/CFT* iekšējās kontroles mehānismu, stratēģiju un procedūru atbilstību, ir pienācīgi jāņem vērā šo *DNFBP* noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas riska profils, kā arī to rīcības brīvība atbilstoši ar risku pamatotai pieejai.
4. Uzraugiem vai pašregulatīvajām iestādēm ir jābūt atbilstoši pilnvarotām, lai tās varētu veikt savus uzdevumus (tostarp uzraudzīt un noteikt sankcijas), un to rīcībā jābūt adekvātiem finanšu, cilvēku un tehniskiem resursiem. Valstīm ir jāievieš procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šo iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

29. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (FINANŠU IZLŪKOŠANAS VIENĪBAS)

A. VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

1. Šajā piezīmē skaidrotas finanšu izlūkošanas vienību (FIV) pamatpilnvaras un uzdevumi, kā arī precizēti šajā standartā ietvertie pienākumi. FIV pilda būtisku funkciju valsts *AML/CFT* operatīvajā tīklā un nodrošina atbalstu citu kompetento iestāžu darbam. Ņemot vērā, ka pastāv dažādi FIV modeļi, 29. rekomendācijā netiek pārāgri spriests par valsts izvēli izmantot kādu konkrētu modeli, un tā attiecas vienādi uz visiem modeļiem.

B. FUNKCIJAS

a) Informācijas saņemšana

2. FIV darbojas kā centrālā iestāde, kas saņem ziņotāju sagatavotos ziņojumus no struktūrām, kuras sniedz ziņojumu. Šajā informācijā ir jābūt vismaz ziņojumam par aizdomīgu darījumu, kā paredzēts 20. un 23. rekomendācijā, kā arī citai informācijai, kas noteikta valsts normatīvajos aktos (piemēram, ziņojumiem par skaidras naudas darījumiem, ziņojumiem par naudas pārvedumiem ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, kā arī citām ar robežvērtībām pamatotām deklarācijām/informācijai).

b) Analīze

3. FIV veiktajā analīzē ir jāpievieno vērtība informācijai, ko tas ir saņēmis un kas atrodas tā rīcībā. Lai arī ir jāizskata visa informācija, atkarībā no saņemtās informācijas veida un apjoma un atkarībā no tā, kā ir paredzēts izmantot informāciju pēc tās izplatīšanas, analīzi var veikt attiecībā uz katru saņemto informāciju vai tikai pienācīgi atlasītu informāciju. FIV ir jānodrošina izmantot analītisko programmatūru, lai efektīvāk apstrādātu informāciju un palīdzētu noteikt attiecīgās saites. Tomēr šādi instrumenti nevar pilnīgi aizstāt analīzē ietvertu cilvēciskās spriestspējas elementu. FIV ir jāveic šāda veida analīze:

- operatīvajā analīzē tiek izmantota pieejamā un iegūstamā informācija, lai identificētu konkrētus mērķus (piemēram, personas, līdzekļus, noziedzīgus tīklus un asociācijas), izsekotu konkrētu darbību vai darījumu gaitu un lai noteiktu saistību starp šiem mērķiem un iespējamajiem noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem vai teroristu finansēšanu.
- Stratēģiskajā analīzē pieejamā un iegūstamā informācija, tostarp dati, kurus var sniegt citas kompetentās iestādes, tiek izmantota, lai identificētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas tendences un modeļus. Pēc tam FIV vai citas valsts struktūrvienības izmanto šo informāciju arī tam, lai noteiktu ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un teroristu finansēšanu saistītus draudus un neaizsargātību. Tāpat stratēģiskā analīze var palīdzēt izveidot politiku un mērķus FIV vai plašākā mērogā citām struktūrām *AML/CFT* režīmā.

c) Informācijas izplatīšana

4. FIV ir jāspēj gan brīvprātīgi, gan pēc pieprasījuma sniegt informāciju un veiktās analīzes rezultātus attiecīgajām kompetentajām iestādēm. Informācijas sniegšanai ir jāizmanto speciāli, droši un aizsargāti kanāli.

-
- **Brīvprātīga informācijas sniegšana FIV** ir jāspēj sniegt kompetentajām iestādēm informāciju un veiktās analīzes rezultātus, ja pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem vai teroristu finansēšanu. Pamatojoties uz FIV analīzi, informācija jāizplata selektīvi un tā, lai saņēmējinstādes galveno uzmanību varētu pievērst attiecīgajiem gadījumiem/informācijai.
 - **Informācijas sniegšana pēc pieprasījuma FIV** ir jāspēj atbildēt uz informācijas pieprasījumiem, kurus izteikusi kompetentā iestāde atbilstoši 31. rekomendācijai. Ja FIV saņem šādu pieprasījumu no kompetentās iestādes, lēmumam par analīzes veikšanu un/vai informācijas nodošanu iestādei, kas to pieprasījusi, joprojām jāpaliek FIV ziņā.

C. PIEKĻUVE INFORMĀCIJAI

a) Papildu informācijas saņemšana no ziņotājiem

5. Papildus informācijai, kuru ziņotāji sniedz FIV (atbilstoši saņemšanas funkcijai), FIV ir jābūt iespējai iegūt un izmantot tādu papildu informāciju no ziņotājiem, kas nepieciešama tās analīzes pienācīgai veikšanai. FIV iegūstamajā informācijā var iekļaut tādu informāciju, kas ziņotājiem ir jāglabā saskaņā ar attiecīgajām FATF rekomendācijām (10., 11. un 22. rekomendācija).

b) Piekļuve informācijai no citiem avotiem

6. Lai varētu veikt pienācīgu analīzi, FIV ir jābūt iespējai piekļūt iespējami plašākai informācijai finanšu, administratīvajā un tiesībsardzības jomā. Tostarp tai jābūt informācijai no atvērtiem vai publiskiem avotiem, kā arī attiecīgai informācijai, kuru apkopo un/vai glabā citas iestādes vai to uzdevumā, un attiecīgā gadījumā komerciāli glabātiem datiem.

D. INFORMĀCIJAS DROŠĪBA UN KONFIDENCIALITĀTE

7. FIV saņemtajai, apstrādātajai, glabātajai vai izplatītajai informācijai ir jābūt droši aizsargātai, un ar to var apmainīties vai to var izmantot vienīgi atbilstoši saskaņotām procedūrām, politikai un piemērojamiem normatīvajiem aktiem. Tādēļ FIV ir jāievieš noteikumi, ar kuriem regulē šādas informācijas drošību un konfidencialitāti, tostarp procedūras šādas informācijas izmantošanai, uzglabāšanai, nodošanai un aizsardzībai, kā arī noteikumi par piekļuvi šādai informācijai. FIV ir jānodrošina, ka tā darbiniekiem ir piešķirts nepieciešamais pielaišanas līmenis un tie saprot savu atbildību par jutīgas un konfidenciālas informācijas izmantošanu un izplatīšanu. FIV ir jānodrošina, ka tiek nodrošināta ierobežota piekļuve tā telpām un informācijai, tostarp informācijas tehnoloģiju sistēmām.

E. DARBĪBAS NEATKARĪBA

8. FIV darbībai ir jābūt neatkarīgai un autonomai, proti, FIV ir jābūt pilnvarotam un spējīgam brīvi pildīt tam uzticētos uzdevumus, tostarp pieņemt autonomu lēmumu analizēt, pieprasīt un/vai izplatīt īpašu informāciju. Visos gadījumos tas nozīmē, ka FIV ir autonomas tiesības pārsūtīt vai nodot informāciju kompetentām iestādēm.

9. FIV var izveidot jau pastāvošas iestādes ietvaros. Ja FIV ir iekļauts kādas citas iestādes struktūrā, FIV pamatfunkcijām jābūt nošķirtām no šīs citas iestādes pamatfunkcijām.

10. FIV jābūt nodrošinātam ar atbilstošiem finanšu, cilvēku un tehniskajiem resursiem tādā veidā, lai tiktu nodrošināta dienesta autonomija un neatkarība un tas varētu efektīvi pildīt savas pilnvaras. Valstīs ir jābūt ieviesti procesiem, ar kuriem var nodrošināt, ka FIV darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstošām prasmēm.

11. Tāpat FIV ir jāvienojas ar citām valsts kompetentajām iestādēm vai ārvalstu partneriem par informācijas apmaiņu.

F. NEPAMATOTA IETEKME VAI IEJAUKŠANĀS

12. FIV ir jābūt iespējai atsevišķos gadījumos vai regulāri iegūt un izmantot savu funkciju pildīšanai nepieciešamos resursus, un tam jānotiek bez jebkādas nepamatotas politisko aprindu, valdības vai nozares ietekmes vai iejaukšanās, kas citādi varētu kompromitēt dienesta darbības neatkarību.

G. EGMONT GRUPA

13. Valstīm jānodrošina, ka FIV ievēro *Egmont* grupas Paziņojumu par tās mērķi un principiem attiecībā uz informācijas apmaiņu finanšu izlūkošanas vienību starpā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas lietās (šajos dokumentos izklāstītas būtiskākās vadlīnijas par FIV uzdevumu un funkcijām, kā arī par informācijas apmaiņas mehānismiem starp finanšu noziegumu izmeklēšanas dienestiem). FIV ir jāpiesakās dalībai *Egmont* grupā.

H. ZIŅOŠANA PAR LIELIEM SKAIDRAS NAUDAS DARĪJUMIEM

14. Valstīm ir jāizvērtē tādas sistēmas iespējamība un funkcionalitāte, kurā finanšu iestādes un *DNFBP* ziņotu par visiem iekšzemes un starptautiskiem skaidras naudas darījumiem, kuru summa pārsniedz noteiktu robežvērtību.

30. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (TIESĪBAISARDZĪBAS UN IZMEKLĒŠANAS IESTĀŽU ATBILDĪBA)

1. Jābūt izraudzītām tiesībaizsardzības iestādēm, kuru pienākums ir nodrošināt, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija, sākotnējie noziedzīgie nodarījumi un teroristu finansēšanas gadījumi tiek atbilstoši izmeklēti, veicot finanšu izmeklēšanu. Tāpat valstīm ir jāizraugās viena vai vairākas kompetentās iestādes, kas identificē un izseko mantu, kura tiek konfiscēta vai var tikt konfiscēta, un ierosina šādas mantas iesaldēšanu un arestēšanu.

2. "Finanšu izmeklēšana" ir ar noziedzīgām darbībām saistītu finanšu lietu izpēte ar mērķi:

- identificēt noziedzīgo tīklu apmēru un/vai noziedzības mērogu;
- identificēt un izsekot noziedzīgi iegūtus līdzekļus, teroristu finansējumu vai citu mantu, kura tiek konfiscēta vai var tikt konfiscēta, un
- iegūt pierādījumus, kurus var izmantot tiesvedībā krimināllietā.

3. "Paralēla finanšu izmeklēšana" ir finanšu izmeklēšana, kuru veic paralēli noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas, teroristu finansēšanas un/vai sākotnējo noziedzīgo nodarījumu (tradicionālai) kriminālizmeklēšanai vai saistībā ar šādu kriminālizmeklēšanu. Tiesībaizsardzības iestāžu izmeklētājiem, kuri izmeklē sākotnējos noziedzīgos nodarījumus, ir jābūt pilnvarotiem paralēlas izmeklēšanas laikā izmeklēt jebkuru noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas nodarījumu vai nodot lietu citai izmeklēšanas iestādei šādas izmeklēšanas turpināšanai.

4. Valstīm ir jāapsver iespēja valsts līmenī veikt attiecīgus pasākumus, tostarp likumdošanas pasākumus, lai to kompetentās iestādes, kuras izmeklē noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas gadījumus, varētu atlikt vai atcelt aizdomās turamo personu arestu un/vai naudas līdzekļu arestu nolūkā identificēt šādās darbībās iesaistītās personas vai vākt pierādījumus. Ja šādi pasākumi netiek paredzēti, nav iespējams īstenot tādas procedūras kā, piemēram, kontrolēto piegādi un slepenas operācijas.

5. 30. rekomendācija attiecas arī uz tām kompetentajām iestādēm, kuras nav tiesībaizsardzības iestādes *per se*, bet kuru pienākums ir veikt sākotnējo noziedzīgo nodarījumu finanšu izmeklēšanu tādā mērā, lai šīs kompetentās iestādes izpildītu 30. rekomendācijā noteiktās funkcijas.

6. Var noteikt pretkorupcijas iestādes, kurām ir izpildes pilnvaras, lai tās izmeklētu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas nodarījumus, kuri rodas vai kuri ir saistīti ar korupciju atbilstoši 30. rekomendācijā minētajam, un šīm iestādēm ir jābūt atbilstoši pilnvarotām, lai tās varētu identificēt, izsekot un sākt līdzekļu iesaldēšanu un arestu.

7. Kad valstis finanšu izmeklēšanā izmanto daudzdisciplināras grupas, jāņem vērā iepriekš minēto tiesībaizsardzības un citu kompetento iestāžu klāsts.

8. Prokuratūras un citu tiesībaizsardzības iestāžu rīcībā ir jābūt atbilstošiem finanšu, cilvēku un tehniskajiem resursiem. Valstīm ir jāievieš attiecīgi procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstošām prasmēm.

32. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SKAIDRAS NAUDAS PĀRVADĀTĀJI)

A. MĒRĶI

1. 32. rekomendācija tika sagatavota ar mērķi nodrošināt, ka teroristi un citi noziedznieki nevar finansēt savu darbību vai legalizēt noziedzīgi iegūtus līdzekļus, fiziski pārvedot skaidru naudu un apgrozāmus uzrādītāja instrumentus pāri robežām. Proti, šīs rekomendācijas mērķis ir nodrošināt, ka valstis ir ieviesušas pasākumus, lai: a) konstatētu skaidras naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu fizisku pārvietošanu pāri robežām; b) apturētu vai aizturētu skaidru naudu un apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas varētu būt saistīti ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju; c) apturētu vai aizturētu skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuri ir nepatiesi deklarēti vai par kuriem sniegta nepatiesa informācija; d) noteiktu atbilstošas sankcijas par nepatiesu deklarāciju vai nepatiesas informācijas sniegšanu un e) dotu tiesības konfiscēt skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas ir saistīti ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju.

B. SISTĒMAS, KURAS VAR IEVIEST, LAI RISINĀTU JAUTĀJUMU PAR SKAIDRAS NAUDAS PĀRVADĀTĀJIEM

2. Valstis var izpildīt 32. rekomendācijā un šajā skaidrojošajā piezīmē izklāstītos pienākumus, ieviešot kādu no turpmāk minētajām sistēmām. Tomēr valstīm nav jāizmanto viena un tā paša veida sistēma attiecībā uz ienākošo un izejošo skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārrobežu kustību.

Deklarēšanas sistēma

3. Ikvienai personai, kas pāri robežām fiziski pārved skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu maksimālo robežvērtību 15 000 USD/EUR, ir pienākums izraudzītā kompetentā iestādē iesniegt patiesu deklarāciju. Valstis var izvēlēties ieviest kādu no šādiem trīs deklarēšanas sistēmas veidiem: i) rakstiskas deklarēšanas sistēmu visiem ceļotājiem; ii) rakstiskas deklarēšanas sistēmu tiem ceļotājiem, kas ved skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par robežvērtību, un iii) mutiskas deklarēšanas sistēmu. Šīs trīs sistēmas ir izklāstītas turpmāk dokumentā. Tomēr nereti valstis izvēlas ieviest jauktu sistēmu.

a) Rakstiskas deklarēšanas sistēma visiem ceļotājiem. Šajā sistēmā visiem ceļotājiem pirms iebraukšanas attiecīgajā valstī ir jāaizpilda rakstiskas deklarācijas veidlapa. Tajā būtu ietverti jautājumi, kādi parasti ir vispārējās vai muitas deklarācijas veidlapās. Praksē ceļotājiem ir jāaizpilda deklarācija neatkarīgi no tā, vai viņi pārvadā vai nepārvadā skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus (piemēram, jāatzīmē lodziņš "jā" vai "nē").

b) Rakstiskas deklarēšanas sistēma tiem ceļotājiem, kas ved skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par robežvērtību. Šajā sistēmā visiem ceļotājiem, kas pārvadā skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu robežvērtību, ir jāaizpilda rakstiskas deklarācijas veidlapa. Praksē ceļotājam nav jāaizpilda veidlapa, ja skaidrā nauda vai apgrozāmie uzrādītāja instrumenti, ko viņš ved, ir mazāki par noteiktu robežvērtību.

c) Mutiskas deklarēšanas sistēma visiem ceļotājiem. Šajā sistēmā visiem ceļotājiem ir mutiski jāinformē par to, vai viņi ved skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja

instrumentus, kuru vērtība ir lielāka par iepriekš noteiktu robežvērtību. Parasti to dara pie muitas, lūdzot ceļotājiem izvēlēties “sarkano eju” (deklarējamās preces) vai “zaļo eju” (nav deklarējamu preču). Ceļotājs izdara izvēli, un to uzskata par mutisku deklarāciju. Praksē ceļotājiem nav jāiesniedz rakstiska deklarācija, tomēr viņiem ir aktīvi jāinformē muitas amatpersona.

Informācijas sniegšanas sistēma

4. Valstis var izvēlēties ieviest sistēmu, ar kuru paredz, ka ceļotājiem ir jāsniedz iestādēm atbilstoša informācija pēc to pieprasījuma. Šādā sistēmā ceļotājiem nav pienākuma sniegt tiešu rakstisku vai mutisku deklarāciju. Praksē ceļotājiem pēc kompetentās iestādes pieprasījuma ir jāsniedz patiesa atbilde.

C. PAPILDU ELEMENTI, KAS ATTIECAS UZ ABĀM SISTĒMĀM

5. Neatkarīgi no ieviestās sistēmas valstīm ir jānodrošina, ka izvēlētajā sistēmā ir iestrādāti šādi elementi:

- a) deklarēšanas / informācijas sniegšanas sistēma attiecas gan uz ienākošo, gan izejošo skaidras naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu kustību;
- b) atklājot nepatiesu deklarāciju / nepatiesi sniegtu informāciju par skaidru naudu vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem, vai gadījumos, kad skaidra nauda vai šādi instrumenti netiek deklarēti / netiek sniegta informācija, izraudzītām kompetentajām iestādēm ir jābūt pilnvarotām pieprasīt un saņemt papildu informāciju no pārvaldītāja, lai noskaidrotu skaidrās naudas vai apgrozāmo uzrādītāja instrumentu izcelsmi un paredzēto izlietojumu;
- c) informācijai, kas iegūta deklarēšanas / informācijas sniegšanas procesā, ir jābūt pieejamai FIV no sistēmas, kurā FIV tiek informēta par aizdomīgiem pārobežu pārvadāšanas gadījumiem, vai deklarēšanas / informācijas sniegšanas procesā iegūta informācija ir jādara tieši pieejama FIV, izmantojot kādu citu paņēmienu;
- d) valsts līmenī valstīm jānodrošina, ka jautājumos, kas ir saistīti ar 32. rekomendācijā minēto prasību izpildi, ir izveidota atbilstoša koordinācija muitas, imigrācijas un citu saistīto iestāžu starpā;
- e) turpmāk minētajos divos gadījumos kompetentajām iestādēm ir jāspēj uz pamatotu termiņu apturēt vai aizturēt skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, lai pārliecinātos, vai nav konstatējamās noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas pazīmes, proti: i) ja pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu vai ii) ja tiek sniegta nepatiesa deklarācija vai nepatiesa informācija;
- f) deklarēšanas / informācijas sniegšanas sistēmai jābūt tādai, lai būtu iespējams īstenot visplašākos starptautiskas sadarbības un palīdzības pasākumus saskaņā ar 36.–40. rekomendācijā minēto. Lai veicinātu šādu sadarbību, gadījumos, kad: i) tiek sniegta deklarācija vai informācija par vērtību, kas ir lielāka par minimālo robežvērtību, proti, 15 000 USD/EUR, vai ii) tiek sniegta nepatiesa deklarācija vai nepatiesa informācija, vai iii) pastāv aizdomas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai teroristu finansēšanu, šī informācija ir jā saglabā kompetento iestāžu vajadzībām. Šajā informācijā ietver vismaz: i) deklarēto, atklāto vai citādi konstatēto skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu summu un ii) uzrādītāja vai uzrādītāju identifikācijas datus;
- g) valstīm ir jāievieš 32. rekomendācija, ievērojot stingrus aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pareizu informācijas izmantošanu, neierobežojot: i) tirdzniecības maksājumus starp valstīm par precēm un pakalpojumiem vai ii) kapitāla plūsmas brīvību jebkurā

gadījumā.

D. SANKCIJAS

6. Personām, kuras ir sniegušas nepatiesu deklarāciju vai informāciju, ir jāpiemēro efektīvas, samērīgas un no likumpārkāpuma atturošas sankcijas, tostarp kriminālsankcijas, civiltiesiskas sankcijas vai administratīvas sankcijas. Arī personām, kuras fiziski pāri robežām pārved skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas ir saistīti ar teroristu finansēšanu, noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju vai sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ir jāpiemēro efektīvas, samērīgas un no likumpārkāpuma atturošas sankcijas, tostarp kriminālsankcijas, civiltiesiskas sankcijas vai administratīvas sankcijas, kā arī pasākumi, kuri atbilst 4. rekomendācijā minētajam un kuri nodrošinātu šādas skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu konfiscēšanu.

7. Par 32. rekomendācijas īstenošanu atbildīgo iestāžu rīcībā ir jābūt atbilstoši finansu, cilvēku un tehniskajiem resursiem. Valstīm ir jāievieš procesi, ar kuriem var nodrošināt, ka šādu iestāžu darbinieki ievēro augstus profesionālos standartus, tostarp konfidencialitātes standartus, ir ļoti godīgi un ar atbilstīgām prasmēm.

E. ZELTS, DĀRGMETĀLI UN DĀRGAKMEŅI

8. Saistībā ar 32. rekomendāciju iepriekš zelts, dārgmetāli un dārgakmeņi netiek iekļauti, lai arī tiem ir augsta likviditāte un atsevišķās situācijās tos izmanto kā maiņas vai vērtības pārvešanas līdzekli. Uz šiem priekšmetiem var būt attiecināti muitas jomu regulējošie normatīvie akti. Ja kāda valsts konstatē zelta, dārgmetālu vai dārgakmeņu neparastu pārvietošanu pāri robežām, tai jāapsver iespēja attiecīgi ziņot muitas dienestam vai citai tās valsts kompetentajai iestādei, kura ir šo priekšmetu izcelsmes valsts un/vai uz kuru tos ved, kā arī jāsadarbojas, lai noteiktu šādu priekšmetu avotu, galamērķi un pārvietošanas nolūku un veiktu atbilstošus pasākumus.

Šajā rekomendācijā lietoto terminu saraksts

Nepatiesa deklarācija	Pārvedamās skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu vērtības nepareiza noteikšana vai citu tādu attiecīgu datu nepareiza sniegšana, kuri ir jānorāda deklarācijā vai kurus valsts iestādes pieprasa citā veidā. Tas attiecas arī uz nepieciešamās deklarācijas nesniegšanu.
Nepatiesas informācijas sniegšana	Pārvedamās skaidrās naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu vērtības nepareiza noteikšana vai citu tādu attiecīgu datu nepareiza sniegšana, kuri pēc pieprasījuma ir jāsniedz vai citādi jānorāda valsts iestādēm. Tas attiecas arī uz nepieciešamās informācijas nesniegšanu.
Fiziska pārvietošana pāri robežām	Jebkura fiziska skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu ieviešana vai izvešana pāri robežām no vienas valsts uz otru. Termins ietver šādus pārvietošanas veidus: 1) fizisku pārvietošanu, ko veic fiziska persona, vai pārvietošanu šīs personas bagāžā vai transportlīdzeklī; 2) skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārvadāšanu konteīnera kravā; 3) skaidras naudas vai apgrozāmu uzrādītāja instrumentu nosūtīšanu pa pastu, ko veic fiziska vai juridiska persona.

Saistība teroristu finansēšanu noziedzīgi līdzekļu legalizāciju	ar Ja šo terminu izmanto, runājot par skaidru naudu vai apgrozāmiem uzrādītāja instrumentiem, tas nozīmē skaidru naudu vai apgrozāmus uzrādītāja instrumentus, kas ir: i) ieņēmumi no terorisma finansēšanas, iegūtu terorisma aktiem vai teroristiskajām organizācijām vai kas tiek izmantoti terorisma finansēšanai, terorisma aktiem vai teroristiskajām organizācijām vai ir paredzēti vai piešķirti šādai izmantošanai, vai ii) legalizēti vai ir ieņēmumi no nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas vai sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem, vai kas ir izmantoti vai ko ir paredzēts izmantot šādos noziedzīgos nodarījumos.
--	--

38. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (SAVSTARPĒJA TIESISKĀ PALĪDZĪBA: IESALDĒŠANA UN KONFISCĒŠANA)

1. Valstīm jāapsver iespēja izveidot aktīvu konfiskācijas fondu, kurā visa vai daļa konfiscētās mantas tiktu ieguldīta tiesībaizsardzības, veselības, izglītības vai citu attiecīgu mērķu īstenošanai. Valstīm ir jāveic tādi pasākumi, kas var būt nepieciešami, lai tās ar citām valstīm varētu apmainīties ar konfiscēto mantu, īpaši tad, ja konfiskācija tieši vai netieši notikusi, pateicoties koordinētai tiesībaizsardzības iestāžu rīcībai.
2. Attiecībā uz sadarbības lūgumiem, kas izteikti, pamatojoties uz konfiskāciju bez apsūdzības, valstīm nav nepieciešams pilnvarojums rīkoties, ja šāds lūgums tiek saņemts, tomēr tām ir jāspēj attiecīgi rīkoties vismaz apstākļos, kad likumpārkāpējs nav atrodams, jo ir miris, bēguļo, ir pazudis vai nav zināms.

40. REKOMENDĀCIJAS SKAIDROJOŠĀ PIEZĪME (CITI STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDI)

A. VISIEM STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDIEM PIEMĒROJAMIE PRINCIPI

Pieprasītājiestāžu pienākumi

1. Kad kompetentās iestādes lūdz sadarbību, tām ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un attiecīgā gadījumā juridisko informāciju, tostarp jānorāda pastāvošā steidzamība, lai tādējādi nodrošinātu iespēju laikus un produktīvi izpildīt lūgumu, kā arī izmantot pieprasīto informāciju paredzētajam mērķim. Pēc pieprasījuma kompetentajām pieprasītājiestādēm ir jāziņo kompetentajai iestādei, kura saņēmusi lūgumu, par iegūtās informācijas izmantošanu un lietderību.

Nepamatoti ierobežojoši pasākumi

2. Valstis nedrīkst aizliegt vai izvirzīt nepieņemamus vai nepamatoti ierobežojošus noteikumus informācijas apmaiņai vai informācijas sniegšanai. Proti, kompetentās iestādes nedrīkst atteikties sniegt palīdzību, pamatojoties uz to, ka:

- a) tiek uzskatīts, ka pieprasījums skar arī fiskālos jautājumus, un/vai
- b) normatīvajos aktos ir noteikts, ka finanšu iestādēm vai *DNFBP* (izņemot, ja attiecīgā pieprasītā informācija tiek glabāta apstākļos, kad ir jāievēro konfidencialitāte vai dienesta noslēpums) ir jāievēro slepenības vai konfidencialitātes noteikumi, un/vai
- c) notiek lietas apstākļu izpēte, izmeklēšana vai tiesvedība valstī, kura saņem pieprasījumu, ja vien pieprasītā palīdzība nekavē lietas apstākļu, izmeklēšanu vai tiesvedību, un/vai
- d) pieprasītājiestādes veids vai statuss (civilais, administratīvais, tiesībaizsardzības u. c.) atšķiras no tās ārvalsts partnera statusa.

Aizsardzības pasākumi attiecībā uz nosūtīto informāciju

3. Nosūtītā informācija jāizmanto tikai tam mērķim, kuram tā ir bijusi pieprasīta vai sniegta. Lai informāciju varētu izplatīt citām iestādēm vai trešām pusēm vai lai to varētu izmantot administratīviem, izmeklēšanas, apsūdzības vai tiesas mērķiem, kuri neatbilst sākotnēji apstiprinātajiem mērķiem, vispirms jālūdz tās kompetentās iestādes atļauja, kura saņēma informācijas sniegšanas pieprasījumu.

4. Kompetentajām iestādēm ir jāievēro atbilstīga konfidencialitāte attiecībā uz jebkuru sadarbības lūgumu un informācijas apmaiņu, lai atbilstoši abu pušu saistībām privātuma un datu aizsardzības jomā aizsargātu izmeklēšanas vai lietas apstākļu izpētes integritāti⁴⁹. Kompetentajām iestādēm nosūtītā informācija ir jāaizsargā vismaz tāpat, kā tiktu aizsargāta līdzīga no valsts avotiem saņemta informācija. Valstīm ir jāievieš kontroles mehānismi un aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu, ka kompetento iestāžu nosūtītā informācija tiek izmantota tikai atļautajā veidā. Informācijas apmaiņai ir jānotiek droši un ar uzticamu kanālu vai mehānismu starpniecību. Kompetentās iestādes, kuras saņem pieprasījumu, attiecīgā gadījumā var atteikties sniegt informāciju, ja kompetentā pieprasītājiestāde nespēj efektīvi aizsargāt informāciju.

⁴⁹ Informāciju var sniegt, ja tas ir nepieciešams sadarbības lūguma izpildei.

Tiesības meklēt informāciju

5. Kompetentajām iestādēm ir jābūt iespējai veikt lietas apstākļu izpēti savu ārvalstu partneru vārdā un apmainīties ar ārvalstu partneriem ar tādu informāciju, kuru tās spētu iegūt, ja šāda izpēte tiktu veikta valsts līmenī.

B. NOTEIKTIEM STARPTAUTISKĀS SADARBĪBAS VEIDIEM PIEMĒROJAMIE PRINCIPI

6. Iepriekš minētie vispārējie principi ir piemērojami visiem informācijas apmaiņas veidiem starp partneriem un citām pusēm atbilstoši tam, kā izklāstīts nākamajos punktos.

Informācijas apmaiņa starp FIV

7. FIV ir jāapmainās ar informāciju ar ārvalstu FIV neatkarīgi no to statusa, proti, neatkarīgi no tā, vai tā ir administratīva, tiesībaizsardzības, tiesas vai cita veida iestāde. Tādēļ FIV ir jābūt atbilstīgam tiesiskajam pamatam sadarbības nodrošināšanai jautājumos par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem un teroristu finansēšanas gadījumiem.

8. Kad FIV lūdz sadarbību, tam ir jādara viss iespējamais, lai sniegtu pilnīgu faktisko un attiecīgā gadījumā juridisko informāciju, tostarp aprakstītu analizējamo gadījumu un norādītu uz iespējamo saikni ar valsti, kura ir saņēmusi pieprasījumu. Pēc pieprasījuma un vienmēr, kad tas ir iespējams, FIV ir jāziņo saviem ārvalstu partneriem par saņemtās informācijas izmantojumu, kā arī par analīzes rezultātu, kas ir gūts, pamatojoties uz saņemto informāciju.

9. FIV ir jābūt pilnvarotiem apmainīties:

- a) ar visu informāciju, kurai jābūt pieejamai FIV vai kuru tā tieši vai netieši var iegūt saskaņā ar *FATF* rekomendācijām, īpaši saskaņā ar 29. rekomendāciju, un
- b) ar visu citu informāciju, kuru šie dienesti ir pilnvaroti saņemt vai kurai tie var piekļūt tieši vai netieši valsts līmenī, ievērojot savstarpīguma principu.

Informācijas apmaiņa starp finanšu uzraugiem⁵⁰

10. Finanšu uzraugiem jāsadarbjas ar saviem ārvalstu partneriem neatkarīgi no to veida vai statusa. Efektīvas finanšu uzraugu sadarbības mērķis ir finanšu iestāžu efektīvas uzraudzības veicināšana *AML/CFT* jomā. Tādēļ finanšu uzraugiem ir jābūt atbilstīgam tiesiskam pamatam sadarbības nodrošināšanai saskaņā ar piemērojamajiem starptautiskajiem uzraudzības standartiem, īpaši ņemot vērā tādas uzraudzības informācijas apmaiņu, kas ir saistīta ar vai attiecas uz *AML/CFT* mērķiem.

11. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai apmainīties ar ārvalstu partneriem ar tādu informāciju, kas tiem ir pieejama valsts mērogā, tostarp ar informāciju, kura ir finanšu iestāžu rīcībā, un tas darāms samērīgi ar attiecīgajām vajadzībām. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai apmainīties ar turpmāk minēto informāciju, ja tas ir noderīgi *AML/CFT* mērķu īstenošanai, īpaši ar citiem attiecīgajiem uzraugiem, kuriem ir kopīga atbildība par finanšu iestādēm, kas darbojas vienā grupā, proti, ir jāapmainās ar šādu informāciju:

- a) normatīvā informācija, piemēram, informācija par valsts normatīvo sistēmu, un vispārēja informācija par finanšu nozari;
- b) uzraudzības informācija, īpaši pamatprincipu uzraugiem, piemēram, informācija par

⁵⁰ Attiecas uz finanšu uzraugiem, kas ir kompetentās iestādes.

finanšu iestāžu komercdarbības aktivitātēm, patiesajiem labuma guvējiem, pārvaldību, kā arī atbilstību un pareizību;

c) ar *AML/CFT* saistītā informācija, piemēram, finanšu iestāžu iekšējās *AML/CFT* procedūras un politiskās nostādnes, informācija par klienta izpēti, klientu dokumenti, kontu paraugi un informācija par darījumiem.

12. Finanšu uzraugiem ir jābūt iespējai veikt izpēti ārvalstu partneru vārdā un attiecīgā gadījumā pilnvarot ārvalstu partnerus vai sekmēt to iespējas pašiem veikt izpēti attiecīgajā valstī, lai tādā veidā veicinātu efektīvu grupas uzraudzību.

13. Par jebkuru nosūtītās informācijas izplatīšanu vai šīs informācijas izmantošanu uzraudzības mērķiem un ar uzraudzību nesaistītiem mērķiem ir iepriekš jāsaņem tā finanšu uzrauga atļauja, kurš saņem pieprasījumu, ja vien pieprasītājam finanšu uzraugam nav juridiska pienākuma atklāt vai ziņot par šādu informāciju. Tādos gadījumos pieprasītājs finanšu uzraugs par savu pienākumu nekavējoties informē vismaz iestādi, kura saņem pieprasījumu. Iepriekšēja atļauja ir jebkura iepriekšēja atļauja, kas sniegta saskaņā ar saprašanās memorandu vai daudzpusējo saprašanās memorandu, ko izdevis pamatprincipu standarta izstrādātājs un ko attiecina uz informācijas apmaiņu saskaņā ar saprašanās memorandu vai daudzpusējo saprašanās memorandu.

Informācijas apmaiņa starp tiesībsardzības iestādēm

14. Tiesībsardzības iestādēm ir jābūt iespējai apmainīties ar valstī pieejamo informāciju ar ārvalstu partneriem tādu izlūkošanas vai izmeklēšanas mērķu īstenošanai, kas saistīti ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītiem sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem vai teroristu finansēšanu, tostarp noziedzīgi iegūtu ieņēmumu un nozieguma izdarīšanas rīku identificēšanu un izsekošanu.

15. Tāpat tiesībsardzības iestādēm ir jāspēj izmantot savas pilnvaras, tostarp visas izmeklēšanas metodes, kas iespējamās saskaņā ar to valsts normatīvajiem aktiem, lai veiktu izpēti un iegūtu informāciju ārvalstu partneru vārdā. Ieviestajiem režīmiem vai praksei, ar ko regulē šādu sadarbību tiesībsardzības jomā, piemēram, nolīgumiem starp *Interpol*, *Europol* vai *Eurojust* un atsevišķām valstīm, jāreglamentē izmantošanas ierobežojumi, kurus noteikusi pieprasījumu saņēmusī tiesībsardzības iestāde.

16. Tiesībsardzības iestādēm ir jāspēj veidot kopīgas izmeklēšanas grupas, lai kopīgi veiktu izmeklēšanu, un valstīm vajadzības gadījumā ir jāslēdz divpusēji vai daudzpusēji nolīgumi, ar kuriem tiek sekmēta šāda kopīga izmeklēšana. Valstis tiek mudinātas pievienoties vai atbalstīt izveidotos *AML/CFT* tiesībsardzības tīklus, kā arī dibināt divpusējus kontaktus ar ārvalstu tiesībsardzības aģentūrām, tostarp nosūtot kontaktpersonas uz ārvalstīm, lai veicinātu savlaicīgu un efektīvu sadarbību.

Informācijas apmaiņa starp citām pusēm

17. Valstīm ir jāļauj savām kompetentajām iestādēm netieši apmainīties ar informāciju ar citām pusēm, kas nav to partneri, piemērojot attiecīgos principus, kas minēti iepriekš. Informācijas apmaiņa ir netieša, ja iestāde, kura saņem pieprasījumu, vispirms šo informāciju – pirms to saņem pieprasītājiestāde – nosūta vienai vai vairākām vietējām vai ārvalstu iestādēm. Lai informācijas apmaiņa varētu notikt šādā veidā un šādi sniegtu informāciju varētu izmantot, var būt jāsaņem atļauja no vienas vai vairākām pieprasītājvalsts kompetentajām iestādēm. Kompetentajai iestādei, kura pieprasa informāciju, vienmēr ir nepārprotami jānorāda, kādam mērķim un kā vārdā šāds pieprasījums tiek iesniegts.

18. Tāpat valstis ir aicinātas atļaut ātru un konstruktīvu tiešu informācijas apmaiņu ar citām pusēm, kas nav to partneri.

FINANŠU IESTĀDĒM UN *DNFBP* IZVIRZĪTO PRASĪBU TIESISKAIS PAMATS

1. Visas finanšu iestādēm vai *DNFBP* izvirzītās prasības ir jāparedz a) normatīvajos aktos (šajā saistībā sk. īpašās prasības 10., 11. un 20. rekomendācijā) vai b) visos citos gadījumos – normatīvajos aktos vai izpildāmajos aktos (valstij ir rīcības brīvība šajā jautājumā).

2. 10., 11. un 20. rekomendācijā termins “normatīvais akts” attiecas uz visiem normatīvajiem aktiem, kurus izdod vai kurus apstiprina parlamentārā procesā vai citā valsts konstitucionālajā satvarā noteiktā līdzvērtīgā veidā, ar ko paredz obligātas prasības un sankcijas par izvirzīto prasību neizpildi. Sankcijām, ko piemēro prasību neizpildes gadījumā, jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām (sk. 35. rekomendāciju). Jēdziens “normatīvais akts” ietver arī tiesas lēmumus, ar kuriem nosaka attiecīgās prasības un kuri ir saistoši un noteicoši visās valsts daļās.

3. Termins “izpildāmie akti” attiecas uz regulām, vadlīnijām, instrukcijām vai citiem dokumentiem vai mehānismiem, ar kuriem obligāti saistošā formulējumā izvirza izpildāmas prasības *AML/CFT* jomā, paredzot sankcijas par izvirzīto prasību neizpildi, un kurus izdod vai apstiprina kompetentā iestāde. Sankcijām, ko piemēro prasību neizpildes gadījumā, jābūt efektīvām, samērīgām un preventīvām (sk. 35. rekomendāciju).

4. Kad tiek apsvērts, vai dokumentam vai mehānismam ir prasības, kuras ir pielīdzināmas “izpildāmajiem aktiem”, jāņem vērā šādi faktori:

a) ir jābūt kādam dokumentam vai mehānismam, ar kuru nosaka vai apstiprina prasības, kas attiecas uz jautājumiem *FATF* rekomendācijās, un izvirza skaidras prasības, kuras tiek uztvertas kā šādas prasības. Piemēram:

i) ja konkrētajā aktā tiek lietota īstenības izteiksme vai pavēles izteiksme, uzskata, ka šis akts ir obligāts;

ii) ja tiek lietota vajadzības izteiksme, šāds akts var būt obligāts, ja gan regulators, gan regulētās iestādes parāda, ka attiecīgā darbība ir tieši vai netieši vajadzīga un tiek ieviesta; ja izmanto formulējumu, kurā pasākumus ir aicināts vai ieteikts īstenot vai iestādēm ir ieteikts apsvērt kaut ko, to, visticamāk, neuzskatīs par obligātu. Jebkurā gadījumā, ja izmantotais formulējums nav strikts, pieņem, ka formulējums nav obligāts (izņemot, ja valsts ir norādījusi citādi);

b) dokuments/mehānisms ir jāizdod vai jāapstiprina kompetentai iestādei;

c) ir paredzētas sankcijas par prasību neizpildi (sankcijām nav jābūt minētām tajā pašā dokumentā, ar kuru tiek noteikta vai apstiprināta attiecīgā prasība, un tās var izklāstīt kādā citā dokumentā, ja vien ir norādīta acīmredzama saikne starp prasību un iespējamajām sankcijām), kuras ir efektīvas, samērīgas un preventīvas; Tas nozīmē, ka jāapsver šādi aspekti:

i) ir jābūt atbilstīgam efektīvu, samērīgu un preventīvu sankciju klāstam, ko var izmantot pret personu, kura nepilda saistības;

ii) sankcijām jābūt tādām, kuras tieši vai netieši var piemērot par *AML/CFT* prasību neizpildi; ja par *AML/CFT* prasību neizpildi nav paredzētas tieši sasaistāmas sankcijas, tad var piemērot tādas, kas paredzētas par vispārīgāku prasību neizpildi, piemēram, par atbilstīgas sistēmas vai kontroles mehānismu neieviešanu vai par drošas un pamatotas rīcības trūkumu, ja vien adekvātas sankcijas var piemērot (un tās ir piemērotas atbilstīgi attiecīgajam gadījumam) par vismaz vienas vai vairāku *AML/CFT* prasību neizpildi, un tāpēc nav jāpierāda ar *AML/CFT* nesaistītas papildu uzraudzības neizpilde, un

iii) vai ir pietiekami pierādījumi tam, ka praksē ir piemērotas efektīvas, samērīgas un preventīvas sankcijas.

5. Visos gadījumos ir jābūt skaidrībai, ka finanšu iestādes un *DNFBP* zina, ka par prasību neizpildi tiktu piemērotas sankcijas, kā arī to, kādas ir šīs sankcijas.

VISPĀRĒJAIS TERMINU SARAKSTS

Termini	Definīcijas
Konti	Termins “konti” ietver citas līdzīgas darījumu attiecības starp finanšu iestādēm un to klientiem.
Pareizs	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Aģents	14. un 16. rekomendācijā “aģents” attiecas uz jebkuru fizisku vai juridisku personu, kura <i>MVTS</i> sniedzēja vārdā nodrošina <i>MVTS</i> saskaņā ar līgumu vai dara to <i>MVTS</i> sniedzēja vadībā.
Atbilstošas pilnvarotās iestādes	Sk. 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Asociētā bezpeļņas organizācija	Sk. 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Sērijveida pārskaitījums	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti	Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti ir monetāri uzrādītāja instrumenti, piemēram, ceļojuma čeki, apgrozāmi instrumenti (arī čeki, vekseli un maksājuma uzdevumi), kas ir vai nu uzrādītāja instrumenti, indosēti bez ierobežojuma, izdoti fiktīvam saņēmējam vai citādi tādā formā, ka īpašumtiesības uz instrumentu pāriet līdz ar tā nodošanu, vai neaizpildītie dokumenti (arī čeki, vekseli un maksājuma uzdevumi), kuri ir paraksfīti, bet kuros nav norādīts saņēmējs.
Uzrādītāja akcijas	Uzrādītāja akcijas ir apgrozāmi instrumenti, kas īpašumtiesības uz juridisku personu nodod personai, kurai pieder uzrādītāja akciju sertifikāts.
Patiesais labuma guvējs	Patiesais labuma guvējs ir fiziska persona vai personas, kam galu galā ⁵¹ pieder klients vai kuras kontrolē klientu ⁵² , un/vai tā fiziskā persona, kuras uzdevumā darījums tiek veikts. Tas ietver arī personas, kuras īsteno faktisko kontroli pār juridisko personu vai veidojumu.
Saņēmēji	Sk. 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Saņēmējs	<p>Termina “saņēmējs” nozīme <i>FATF</i> rekomendācijās ir atkarīga no konteksta.</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Proti, trastus reglamentējošajos normatīvajos aktos saņēmējs ir persona vai personas, kuras ir tiesīgas gūt labumu no jebkura trasta veidojuma. Saņēmējs var būt fiziska vai juridiska persona vai veidojums. Visiem trastiem (kas nav labdarības trasti vai ar likumu noteikti trasti, kuri nav dibināti labdarības mērķiem) ir jābūt noskaidrojamiem saņēmējiem. Lai gan attiecībā uz trastiem vienmēr ir jābūt kādam nosakāmam saņēmējam, trastiem var nebūt noteiktu pašreizējo saņēmēju, bet tikai tiesību objekti līdz brīdim, kad kāda persona noteikta perioda beigās, kas zināms kā uzkrājuma periods, iegūst tiesības kā ienākuma vai kapitāla saņēmējs. Parasti šis periods atbilst trasta ilgtermiņa periodam, ko trasta līgumā dēvē par trasta periodu. ■ Attiecībā uz dzīvības apdrošināšanas vai citu ar ieguldījumu saistītas apdrošināšanas polisi saņēmējs ir fiziska vai juridiska persona vai juridisks veidojums, vai personu grupa, kurai polises atlīdzību izmaksās, kad/ja notiks polisē apdrošinātais notikums. <p>Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes.</p>

⁵¹ Frāzes “galu galā pieder vai kontrolē” un “īsteno faktisko kontroli” attiecas uz situācijām, kad īpašumtiesības/kontroli īsteno īpašnieku ķēde vai tiek īstenota tāda kontrole, kas nav tieša kontrole

⁵² Šī definīcija jāattiecinā arī uz dzīvības vai ar citu ieguldījumu saistītas apdrošināšanas polises saņēmēja patieso labuma guvēju.

Finanšu saņēmējietāde	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Kompetentā iestāde	Kompetentā iestāde ir jebkura valsts iestāde ⁵³ , kurai ir noteikti pienākumi noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un/vai teroristu finansēšanas apkarošanas jomā. Jo īpaši šāda iestāde ir FIV, iestādes, kuru pienākums ir izmeklēt noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, saistītus sākotnējos noziedzīgos nodarījumus un teroristu finansēšanu un/vai uzturēt apsūdzību attiecībā uz šādiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī aizturēt/iesaldēt un konfiscēt noziedzīgi iegūtus aktīvus; tās ir arī iestādes, kuras saņem ziņojumus par skaidras naudas un apgrozāmu uzrādītāja instrumentu pārvadājumiem pāri robežām, un iestādes, kurām ir pienākums veikt <i>AML/CFT</i> uzraudzības vai pārraudzības funkcijas ar mērķi nodrošināt finanšu iestāžu un <i>DNFBP</i> atbilstību <i>AML/CFT</i> prasībām. Pašregulatīvās iestādes nav uzskatāmas par kompetentajām iestādēm.
Konfiskācija	Termins “konfiskācija”, kas attiecīgā gadījumā ietver atsavināšanu, nozīmē līdzekļu vai citu aktīvu pastāvīgu atsavināšanu saskaņā ar kompetentās iestādes vai tiesas rīkojumu. Konfiskāciju vai atsavināšanu veic tiesas vai administratīvā procedūrā, kurā īpašumtiesības un noteiktiem līdzekļiem vai citiem aktīviem tiek nodotas valstij. Šajā gadījumā personas vai struktūras, kurām konfiskācijas vai atsavināšanas laikā ir līdzdalība konkrētajos līdzekļos vai citos aktīvos, principā zaudē savas tiesības uz konfiscētajiem vai atsavinātajiem līdzekļiem vai aktīviem. Parasti konfiskācijas vai atsavināšanas rīkojumi ir saistīti ar notiesājošu spriedumu krimināllietā vai ar tiesas lēmumu, ar kuru nosaka, ka konfiscētā vai atsavinātā manta ir iegūta noziedzīgā nodarījumā vai tikusi paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanai.
Pamatprincipi	Pamatprincipi ir Efektīvas banku uzraudzības pamatprincipi, ko izdevusi Bāzeles Banku uzraudzības komiteja, Vērtspapīru regulējuma mērķi un principi, ko izdevusi Starptautiskā Vērtspapīru komisiju organizācija, kā arī Apdrošināšanas uzraudzības principi, kurus izdevusi Starptautiskā Apdrošināšanas uzraudzības iestāžu asociācija.
Korespondentbankas darbības	Korespondentbankas darbības ir banku pakalpojumi, ko viena banka (“korespondentbanka”) sniedz citai bankai (“respondentbanka”). Parasti lielas starptautiskās bankas darbojas kā korespondentbankas tūkstošiem citu banku visā pasaulē. Respondentbankas var izmantot plašu pakalpojumu klāstu, tostarp skaidras naudas pārvaldību (piemēram, procentus uzkrājošus kontus vairākās valūtās), starptautiskus naudas pārvadumus ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību, čeku izpildi, maksājumus caur kontu, kā arī ārvalsts valūtas maiņas pakalpojumus.
Valsts	<i>FATF</i> rekomendācijās jebkura norāde uz valsti vai valstīm ir vienlīdz attiecināma uz teritorijām vai jurisdikcijām.
Seguma maksājums	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Noziedzīga darbība	Noziedzīga darbība ir: a) jebkura noziedzīga darbība, kas attiecīgajā valstī uzskatāma par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu saistībā ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, vai b) vismaz tāds noziedzīgs nodarījums, kas uzskatāms par sākotnējo noziedzīgo nodarījumu atbilstoši 3. rekomendācijai.
Pārrobežu naudas pārvadums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Skaidra nauda	Skaidra nauda ir banknotes un monētas, ko izmanto kā maiņas līdzekli.

⁵³ Tostarp finanšu uzraugi, kas izveidoti kā neatkarīgas nevalstiskas iestādes ar likumā noteiktām pilnvarām.

Norādītas noziedzīgu nodarījumu kategorijas Norādītas noziedzīgu nodarījumu kategorijas ir:

nodarījumu kategorijas

- līdzdalība organizētā noziedzīgā grupā un rekets;
- terorisms, tostarp teroristu finansēšana;
- cilvēku tirdzniecība un nelikumīga migrantu pārvadāšana;
- seksuālā izmantošana, tostarp bērnu seksuālā izmantošana;
- nelikumīga narkotisko un psihotropo vielu tirdzniecība;
- nelikumīga ieroču tirdzniecība;
- zagtu preču un citu preču nelikumīga tirdzniecība;
- korupcija un uzpirkšana;
- krāpšana;
- naudas viltošana;
- izstrādājumu viltošana un pirātisms;
- noziegumi pret vidi;
- slepkavība, smagi miesas bojājumi;
- personas nolaupīšana, nelikumīga brīvības atņemšana un ķīlnieku ņemšana;
- laupīšana vai zādzība;
- kontrabanda (tostarp saistībā ar muitas un akcīzes nodevām un nodokļiem);
- nodokļu noziegumi (saistībā ar tiešajiem un netiešajiem nodokļiem);
- izspiešana;
- viltošana;
- pirātisms un
- iekšējās informācijas ļaunprātīga izmantošana darījumos, kā arī manipulācijas tirgū.

Lemjot par to, kādi noziedzīgi nodarījumi ir uzskatāmi par sākotnējiem noziedzīgajiem nodarījumiem iepriekš minētajās kategorijās, katra valsts atbilstoši saviem normatīvajiem aktiem var lemt par to, kā tā noteiks tos noziedzīgos nodarījumus un šo nodarījumu konkrētos elementus, kuru dēļ noziedzīgs nodarījums ir uzskatāms par smagu noziedzīgo nodarījumu.

Izraudzītie nefinanšu uzņēmumi un profesijas Izraudzītie nefinanšu uzņēmumi un profesijas ir:

uzņēmumi profesijas

- un a) kazino;⁵⁴
- b) nekustamo īpašumu aģenti;
- c) dārgmetālu tirgotāji;
- d) dārgakmeņu tirgotāji;
- e) juristi, notāri, citi neatkarīgi juridiskās nozares profesionāļi, kā arī grāmatveži – tas attiecas uz individuāliem praktizētājiem, partneriem vai profesionālos uzņēmumos nodarbinātiem profesionāļiem. Tas neattiecas uz “iekšējiem” profesionāļiem, kuri ir cita veida uzņēmumu darbinieki, un neattiecas uz profesionāļiem, kuri strādā valsts iestādēs, kuras, iespējams, jau īsteno *AML/CFT* pasākumus;
- f) trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzēji ir visas personas vai uzņēmumi, kuri nav minēti citviet šajās rekomendācijās un kuri kā uzņēmumi trešai pusei sniedz kādu no minētajiem pakalpojumiem, proti:
- rīkojas juridisku personu dibināšanas aģenta statusā;
 - rīkojas kā (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) uzņēmuma direktors vai sekretārs, partnerības partneris vai līdzīga amata pārstāvis attiecībā uz citām juridiskām personām;
 - nodrošina juridisko adresi, uzņēmējdarbības vietas adresi vai telpas, korespondenci vai administratīvo adresi uzņēmumam, partnerībai vai citai juridiskai personai vai veidojumam;
 - rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) tieša trasta pilnvarotas personas statusā vai pilda līdzvērtīgu funkciju kādam cita veida juridiskam veidojumam;
 - rīkojas (vai nokārto, ka tā rīkojas cita persona) akcionāra pārstāvja statusā citas personas uzdevumā.

⁵⁴ Visos *FATF* standartos norāde “kazino” ietver arī interneta kazino un kazino uz kuģiem.

Norādīta persona vai struktūra Termins “norādīta persona vai struktūra” attiecas uz:

- i) indivīdu, grupām, uzņēmumiem un struktūrām, ko Drošības padomes komiteja, kura izveidota saskaņā ar rezolūciju Nr. 1267 (1999) (Komiteja Nr. 1267), ir norādījusi kā indivīdus, kas saistīti ar *Al-Qaida* vai kā struktūras, citas grupas un uzņēmumus, kas ir saistīti ar *Al-Qaida*;
- ii) indivīdiem, grupām, uzņēmumiem un struktūrām, ko Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar rezolūciju Nr. 1988 (2011) (Komiteja Nr. 1988), ir norādījusi kā indivīdus, kas saistīti ar *Taliban* un tādējādi apdraud mieru, stabilitāti un drošību Afganistānā, vai kā struktūras vai citas grupas un uzņēmumus, kuri ir saistīti ar *Taliban*;
- iii) jebkuru fizisku vai juridisku personu vai struktūru, kuru jurisdikcijas vai kāda pārvalstiska jurisdikcija ir norādījusi saskaņā ar Drošības padomes rezolūciju Nr. 1373 (2001);
- iv) jebkuru fizisku vai juridisku personu vai struktūru, kuru Drošības padome attiecīgo rezolūciju pielikumos norādījusi nolūkā piemērot tai selektīvas finanšu sankcijas saskaņā ar Drošības padomes rezolūciju Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām, vai kuru Drošības padomes komiteja, kas izveidota saskaņā ar rezolūciju Nr. 1718 (2006) (Sankciju komiteja Nr. 1718), norādījusi atbilstoši Drošības padomes rezolūcijai Nr. 1718 (2006), un
- v) jebkuru fizisku vai juridisku personu vai struktūru, kura norādīta saistībā ar selektīvu finanšu sankciju piemērošanu saskaņā ar Drošības padomes rezolūciju Nr. 2231 (2015) un visām sekojošām Drošības padomes rezolūcijām.

Norādīšana sarakstā Terminu “norādīšana sarakstā” attiecina uz tādu personu⁵⁵ vai struktūru identificēšanu, kurām piemēro selektīvas finanšu sankcijas saskaņā ar:

- Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padomes rezolūciju Nr. 1267 (1999) un tai sekojošām rezolūcijām;
- Drošības padomes rezolūciju Nr. 1373 (2001), tostarp lēmumu, ka attiecīgās sankcijas tiks piemērotas personai un struktūrai, kā arī publisku paziņojumu par šādu atrunu;
- Drošības padomes rezolūciju Nr. 1718 (2006) un tai sekojošām rezolūcijām;
- Drošības padomes rezolūciju Nr. 2231 (2015) un tai sekojošām rezolūcijām un
- visām turpmākām Drošības padomes rezolūcijām, ar kurām nosaka selektīvas finanšu sankcijas saistībā ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu.

Saistībā ar Drošības padomes rezolūciju Nr. 2231 (2015) un visām tai sekojošām rezolūcijām termins “norādīšana sarakstā” ietver arī terminu “iekļaušana sarakstā”.

Iekšzemes naudas pārvedums ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

Izpildāmie līdzekļi Sk. piezīmi par finanšu iestādēm un *DNFBP* izvirzīto prasību tiesisko pamatu.

Ex parte Ar terminu “*ex parte*” apzīmē tiesvedību, kad netiek sniegts iepriekšējs paziņojums un otra puse procesā nav klātesoša.

Tiešs trasts Tiešs trasts ir trasts, kuru ir skaidri izveidojis dibinātājs (parasti – dokumenta formā, tas ir, kā rakstveida trasta līgumu). Tas nav trasts, kurš tiek izveidots, īstenojot normatīvos aktus, un kurš nav saistīts ar dibinātāja skaidru nodomu vai lēmumu veidot trastu vai līdzīgu juridisku veidojumu (piemēram, konstruktīvu trastu).

Nepatiesa deklarācija Sk. 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

Nepatiesas informācijas sniegšana Sk. 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

⁵⁵ Fiziska vai juridiska persona.

Finanšu grupa	Finanšu grupa ir grupa, kura sastāv no mātesuzņēmuma vai cita veida juridiskas personas, kas kontrolē un koordinē pārējo grupas elementu funkcijas nolūkā uzraudzīt grupu saskaņā ar pamatprincipiem, un no filiālēm un/vai meitasuzņēmumiem, attiecībā uz kuriem grupas līmenī tiek piemērotas <i>AML/CFT</i> stratēģijas un procedūras.
Finanšu iestādes	<p>Finanšu iestādes ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kura kā uzņēmums klienta uzdevumā pilda vienu vai vairākas no turpmāk minētajām darbībām vai funkcijām.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. No sabiedrības pieņem noguldījumus un citus atmaksājamus līdzekļus.⁵⁶ 2. Aizdošana.⁵⁷ 3. Finanšu līzings.⁵⁸ 4. Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi.⁵⁹ 5. Izdod un pārvalda maksāšanas līdzekļus (piemēram, kredītkartes un debetkartes, čekus, ceļojuma čekus, maksājuma uzdevumus un bankas pārvedu vekselus, elektroniskos naudas līdzekļus). 6. Finanšu garantijas un saistības. 7. Nodarbojas ar: <ol style="list-style-type: none"> a) naudas tirgus instrumentu tirdzniecību (čeki, rēķini, ieguldījuma sertifikāti, atvasinājumi u. c.); b) valūtas maiņu; c) maiņas, procentu un indeksa instrumentu tirdzniecību; d) pārvedamu vērtspapīru tirdzniecību; e) biržā tirgotu preču nākotnes darījumiem. 8. Līdzdarbojas vērtspapīru emitēšanā un ar tiem saistītu finanšu pakalpojumu sniegšanā. 9. Pārvalda individuālus un kolektīvus portfeļus. 10. Drošībā glabā un administrē skaidras naudas līdzekļus vai likvīdus vērtspapīrus citu personu uzdevumā. 11. Veic līdzekļu vai naudas līdzekļu citādu ieguldīšanu, administrēšanu vai pārvaldību citu personu uzdevumā. 12. Veic dzīvības apdrošināšanas un citu ar ieguldījumiem saistītu apdrošināšanu parakstīšanu un iemaksāšanu⁶⁰. 13. Nodarbojas ar naudas līdzekļu un valūtas maiņu.
Ārvalstu partneri	Ārvalstu partneri ir ārvalstu kompetentās iestādes, kura pilda līdzīgus uzdevumus un funkcijas meklētās sadarbības jomā, pat ja šādu ārvalstu kompetento iestāžu būtība vai statuss atšķiras (piemēram, atkarībā no konkrētās valsts konkrētu finanšu nozares uzraudzību <i>AML/CFT</i> jomā var veikt par uzraudzību atbildīga persona, kuras pienākums ir veikt konsultatīvu uzraudzību, vai FIV uzraudzības nodaļa).

⁵⁶ Ietver arī aktīvu pārvaldību.

⁵⁷ Cita starpā tas ietver patēriņa kredītu, hipotekāro kredītu, faktūrkreditēšanu ar regresa tiesībām vai bez tām, kā arī tirdzniecības darījumu finansēšanu (tostarp atsavināšanu).

⁵⁸ Neattiecas uz finanšu līzinga noteikumiem attiecībā uz patēriņa produktiem.

⁵⁹ Neattiecas uz fizisku vai juridisku personu, kura finanšu iestādēm nodrošina tikai ziņošanas vai cita atbalsta sistēmas līdzekļu pārsūtīšanai. Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

⁶⁰ Attiecas gan uz apdrošināšanas uzņēmumiem, gan apdrošināšanas starpniekiem (aģentiem un brokeriem).

Iesaldēšana	<p>Saistībā ar konfiskāciju un preventīvajiem pasākumiem (piemēram, 4., 32. un 38. rekomendāciju) termins “iesaldēt” attiecas uz aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot jebkādu mantu, aprīkojumu vai citus nozieguma izdarīšanas rīkus, pamatojoties uz prasību (un tajā paredzēto laiku), ko ir ierosinājusi kompetenta iestāde vai tiesa, piemērojot iesaldēšanas mehānismu, vai līdz brīdim, kad kompetentā iestāde pieņems lēmumu par atsavināšanu vai konfiskāciju.</p> <p>Saistībā ar 6. un 7. rekomendāciju par selektīvu finanšu sankciju piemērošanu termins “iesaldēt” nozīmē aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot jebkurus līdzekļus vai citus aktīvus, kuri pieder vai kurus kontrolē norādītās personas vai struktūras, pamatojoties uz prasību (un tajā paredzēto laiku), kuru ierosinājusi Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai saskaņā ar piemērojamām Drošības padomes rezolūcijām – kompetentā iestāde vai tiesa.</p> <p>Visos gadījumos iesaldētā manta, aprīkojums, nozieguma izdarīšanas rīki, līdzekļi un citi aktīvi paliek tās fiziskās vai juridiskās personas vai personu īpašumā, kam ir tiesības uz šo mantu iesaldēšanas brīdī, un tos var turpināt administrēt trešā puse vai tos var administrēt citā veidā, ko šādas fiziskas vai juridiskas personas noteikušas pirms iesaldēšanas mehānisma aktivizēšanas, vai saskaņā ar citiem valsts noteikumiem. Saistībā ar iesaldēšanu valstis var pieņemt lēmumu pārņemt mantu, aprīkojumu, nozieguma izdarīšanas rīkus vai līdzekļus un citus aktīvus savā kontrolē, tādējādi nodrošinoties pret iespējamo bēgšanu.</p>
Valsts normatīvo aktu pamatprincipi	<p>Tiesību pamatprincipi, kas ir valstu tiesību sistēmu pamatā un kas nodrošina satvaru, kurā tiek izstrādāti valsts normatīvie akti un īstenotas tiesības. Parasti šos pamatprincipus ietver vai izklāsta valsts konstitūcijā vai līdzīgā dokumentā, vai lēmumos, kurus pieņēmusi augstākā līmeņa tiesa, kas ir pilnvarota saistoši interpretēt valsts normatīvos aktus vai pieņemt saistošus lēmumus. Lai gan katrā valstī pastāv atšķirīga situācija, šādi pamatprincipi ir, piemēram, tiesības uz pienācīgu lietas izskatīšanu, nevainības prezumpcija, kā arī personas tiesības uz efektīvu tiesas aizsardzību.</p>
Līdzekļi	<p>Ar terminu “līdzekļi” apzīmē visa veida aktīvus – materiālus vai nemateriālus, taustāmus vai netaustāmus, kustamus vai nekustamus, neatkarīgi no to iegūšanas veida, kā arī visus juridiskus dokumentus vai instrumentus, tostarp elektroniskus vai ciparu, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem aktīviem vai līdzdalību tajos.</p>
Līdzekļi vai citi aktīvi	<p>Termins “līdzekļi vai citi aktīvi” attiecas uz visiem aktīviem, tostarp (bet ne tikai) finanšu aktīviem, ekonomiskiem resursiem (tostarp naftu un citiem dabas resursiem), jebkāda veida mantu, tostarp taustāmu un netaustāmu, kustamu un nekustamu mantu, neatkarīgi no tās iegūšanas veida un uz visiem juridiskiem dokumentiem vai instrumentiem, tostarp elektroniskiem vai ciparu, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem līdzekļiem vai citiem aktīviem, vai līdzdalību tajos, tostarp (bet ne tikai) tie ir bankas kredīti, ceļojumu čeki, bankas čeki, maksājuma uzdevumi, akcijas, vērtspapīri, obligācijas, pārvedu vekseli vai kredītvēstules, kā arī jebkuri procenti, dividendes vai citi ienākumi vai vērtība, kas uzkrāti vai ko radījuši šādi līdzekļi vai citi aktīvi.</p>
Identifikācijas dati	<p>Termins “identifikācijas dati” attiecas uz ticamiem, neatkarīgu avotu nodrošinātiem dokumentiem, datiem un informāciju.</p>
Finanšu starpniekiestāde	<p>Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.</p>

Starptautiskas organizācijas	Starptautiskas organizācijas ir struktūras, kas dibinātas ar tādu oficiālu politisku nolīgumu starp organizācijas dalībvalstīm, kuram ir starptautiska līguma statuss; šādu organizāciju pastāvēšanu dalībvalstis atzīst savos normatīvajos aktos; šādas organizācijas neuzskata par to valstu institucionālām rezidentvienībām, kurās tās atrodas. Starptautiska organizācija ir, piemēram, Apvienoto Nāciju Organizācija un saistītas starptautiskas organizācijas, piemēram, Starptautiskā jūrniecības organizācija; reģionālas starptautiskas organizācijas, piemēram, Eiropas Padome, Eiropas Savienības iestādes, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, kā arī Amerikas valstu savienība, militāras starptautiskas organizācijas, piemēram, Ziemeļatlantijas līguma organizācija, un ekonomikas organizācijas, piemēram, Pasaules Tirdzniecības organizācija, Dienvidaustrumu Āzijas valstu savienība u. c.
Normatīvais akts	Sk. piezīmi par finanšu iestādēm un <i>DNFBP</i> izvirzīto prasību tiesisko pamatu.
Juridiski veidojumi	Juridiski veidojumi ir tieši trasti vai cita veida juridiski veidojumi. Citi (saistībā ar <i>AML/CFT</i>) līdzīgi veidojumi ir, piemēram, <i>fiducie</i> , <i>treuhand</i> un <i>fideicomiso</i> .
Juridiskas personas	Juridiska persona ir jebkura struktūra, kas nav fiziska persona, bet kura var veidot pastāvīgas klienta attiecības ar finanšu iestādi vai kurai citādi var piederēt manta. Juridiska persona var būt uzņēmums, korporatīva iestāde, fonds, institūcija, partnerība vai asociācija, kā arī citas būtiski līdzīgas struktūras.
Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījums	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījums (izņemot to, kas ir noteikts 3. rekomendācijā) ietver ne tikai primāro noziedzīgo nodarījumu vai nodarījumus, bet arī ar to saistītos noziedzīgos nodarījumus.
Naudas vai vērtības pārvedumu pakalpojums	Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojumi (<i>MVTS</i>) ir finanšu pakalpojumi, kas saistīti ar skaidras naudas, čeku vai citu monetāru instrumentu pieņemšanu vai ar vērtības glabāšanu citā veidā un ar atbilstīgas summas izmaksāšanu skaidrā naudā vai citā veidā saņēmējam, nosūtot paziņojumu, ziņu, pārskaitījumu vai izmantojot kliringa tīklu, kurā ietilpst attiecīgais <i>MVTS</i> sniedzējs. Šādu pakalpojumu sniedzēju veiktajos darījumos var būt iesaistīti viens vai vairāki starpnieki, un gala summa var tikt izmaksāta trešai pusei, kā arī tie var ietvert jebkuru jaunu maksājuma metodi. Dažreiz šie pakalpojumu sniedzēji ir saistīti ar kādu konkrētu ģeogrāfisko reģionu, un tos raksturo, izmantojot dažādus specifiskus terminu, tostarp <i>hawala</i> , <i>hundi</i> un <i>fei-chen</i> .
Konfiskācija apsūdzības	bez Konfiskācija bez apsūdzības ir konfiskācija, piemērojot tiesas procedūras, kas saistītas ar noziedzīgu nodarījumu, kuram nav nepieciešams notiesājošs spriedums krimināllietā.
Bezpeļņas organizācijas	Sk. 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Iniciators	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Finanšu nosūtītājiestāde	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Maksājumi kontu	caur Sk. 13. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Fiziska pārvietošana pāri robežām	Sk. 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.

Politiski ietekmējamas personas (PEP)	<p>Ārvalstu politiski ietekmējamas personas ir personas, kurām cita valsts šobrīd vai kādreiz uzticējusi svarīgas sabiedriskās funkcijas; tās ir, piemēram, valstu vai valdību vadītāji, augstākstāvoši politiķi, augstākā līmeņa vadītāji, tiesas vai militārās amatpersonas, valsts uzņēmumu augstākā līmeņa vadītāji, nozīmīgas politisko partiju amatpersonas.</p> <p>Vietējās politiski ietekmējamas personas ir personas, kurām valsts šobrīd vai kādreiz uzticējusi nozīmīgas sabiedriskas funkcijas; tās ir, piemēram, valsts vai valdības vadītāji, augstākstāvoši politiķi, augstākā līmeņa vadītāji, tiesas vai militārās amatpersonas, valsts uzņēmumu augstākā līmeņa vadītāji, nozīmīgas politisko partiju amatpersonas.</p> <p>Personas, kurām svarīgas funkcijas šobrīd vai kādreiz ir uzticējusi starptautiska organizācija, ir augstākās vadības locekļi, t. i., direktori, direktoru vietnieki, kā arī valdes locekļi vai līdzvērtīgu funkciju izpildītāji.</p> <p>Politiski ietekmējamu personu definīcija neietver vidējā līmeņa vai vēl zemāka līmeņa personas iepriekš minētajās kategorijās.</p>
Ieņēmumi	Ieņēmumi ir jebkura manta, kas tieši vai netieši radusies vai iegūta, pasūtot kāda noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.
Manta	Manta ir visu veidu aktīvi – materiāli vai nemateriāli, kustami vai nekustami, taustāmi vai netaustāmi –, kā arī visi juridiski dokumenti vai instrumenti, ar kuriem pierāda tiesības uz šādiem aktīviem vai līdzdalību tajos.
Kritērijiem atbilstošs naudas pārvedums, ko veic ar telekomunikāciju līdzekļu starpniecību	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Samērīgi pasākumi	Ar terminu “samērīgi pasākumi” apzīmē jebkuru pasākumu, kurš ir samērīgs ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas vai teroristu finansēšanas risku.
Saistīts ar teroristu finansēšanu vai noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju	Sk. 32. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Nepieciešams	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Risks	“Risks” ir noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un/vai teroristu finansēšanas risks. Šis termins lasāms kopā ar 1. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Pārliecināts	Ja minēts, ka finanšu iestādei ir jāpārliecinās kādā noteiktā jautājumā, tas nozīmē, ka iestādei ir jāspēj pamatot savu vērtējumu kompetentajām iestādēm.
Aizturēt	Termins “aizturēt” nozīmē aizliegumu pārsūtīt, konvertēt, izvietot vai pārvietot mantu, pamatojoties uz prasību, kuru ierosinājusi kompetenta iestāde vai tiesa, piemērojot iesaldēšanas mehānismu. Tomēr atšķirībā no iesaldēšanas aizturēšana tiek īstenota, izmantojot mehānismu, ar kuru kompetentā iestāde vai tiesa pārņem kontroli par konkrēto mantu. Aizturētā manta paliek tās fiziskās vai juridiskās personas vai personu īpašumā, kurai ir tiesības uz šo mantu aizturēšanas brīdī, lai gan kompetentā iestādei vai tiesai bieži vien pārņems aizturētās mantas valdījumu, administrēšanu vai pārvaldību.

Pašregulatīva iestāde (SRB)	Pašregulatīva iestāde ir iestāde, kura pārstāv kādu profesionālo nozari (piemēram, advokātus, notārus, citus neatkarīgus juridiskās nozares profesionāļus vai grāmatvežus) un kuras biedri ir attiecīgās profesijas pārstāvji; šī iestāde nosaka, kuras personas ir kvalificētas darbam attiecīgajā profesijā un tās praktizēšanai, un pilda noteiktas uzraudzības vai pārraudzības funkcijas. Šādām iestādēm ir jāievieš noteikumi, lai nodrošinātu, ka attiecīgās profesijas pārstāvji ievēro augstus ētikas un morālos standartus.
Sērijveida maksājums	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Dibinātais	Dibinātais ir fiziskas vai juridiskas personas, kuras savu aktīvu īpašumtiesības nodod pilnvarotām personām, parakstot trasta līgumu vai noslēdzot līdzīgu vienošanos.
Fiktīva banka	Fiktīva banka ir banka, kas fiziski nepastāv valstī, kurā tā ir reģistrēta un licencēta, un kas nav saistīta ar regulētu, efektīvi konsolidētu uzraudzītu finanšu grupu. Fiziska klātbūtne ir vadības atrašanās valstī. Vietējā pārstāvja vai zemāka līmeņa darbinieka atrašanās valstī nav uzskatāma par fizisku klātbūtni.
Darbības vārds vajadzības izteiksmē	Saistībā ar atbilstības <i>FATF</i> rekomendācijām novērtēšanu vajadzības izteiksme tiek lietota tādā pašā nozīmē kā pavēles izteiksme.
Maksājumu apstrādes automatizācija	Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Uzraugi	Uzraugs ir izraudzīta kompetentā iestāde vai privāta iestāde, kuras pienākums ir nodrošināt finanšu iestāžu (“finanšu uzraugi” ⁶¹) un/vai <i>DNFBP</i> atbilstību noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas un teroristu finansēšanas apkarošanas prasībām. Privātām iestādēm (starp kurām var būt arī konkrēta veida pašregulatīvās iestādes) ir jābūt pilnvarotām uzraudzīt un noteikt sankcijas finanšu iestādēm vai <i>DNFBP</i> saistībā ar <i>AML/CFT</i> prasībām. Šīm privātajām iestādēm ir arī jābūt likumīgi pilnvarotām īstenot savas funkcijas, un kompetentajai iestādei ir jāuzrauga tas, kā šīs iestādes izpilda šādas funkcijas.
Selektīvas sankcijas	finanšu Termins “selektīvas finanšu sankcijas” nozīmē gan aktīvu iesaldēšanu, gan aizliegumus, ko piemēro ar nolūku novērst to, ka līdzekļi un citi aktīvi ir tieši vai netieši pieejami un tos var izmantot sarakstā norādītās personas un struktūras.
Terorists	Ar terminu “terorists” apzīmē jebkuru fizisku personu, kas: i) jebkādā veidā tieši vai netieši, prettiesiski un apzināti veic vai cenšas paveikt terorisma aktu, ii) piedalās terorisma aktos kā līdzzinātājs, iii) organizē vai vada citus terorisma aktu rīkošanā, iv) veicina to, ka terorisma aktus pasūta tādu personu grupa, kura rīkojas viena mērķa vārdā, ja veicināšana ir notikusi apzināti un ar nolūku sekmēt terorisma aktu, vai zinot par grupas nodomu sarīkot terorisma aktu.

⁶¹ Tostarp pamatprincipu uzraugi, kuri pilda uzraudzības funkcijas, kas ir saistītas ar *FATF* rekomendāciju īstenošanu.

Terorisma akts	<p>Par terorisma aktu uzskata šādus aktus:</p> <p>a) akts, kas ir noziedzīgs nodarījums, kurš ietilpst turpmāk minēto līgumu darbības jomā un atbilst tajos sniegtajām definīcijām: i) Konvencija par cīņu pret nelikumīgu gaisa kuģu sagrābšanu (1970. gads); ii) Konvencija par cīņu pret nelikumīgām darbībām, kas apdraud civilās aviācijas drošību (1971. gads); iii) Konvencija par tāda veida noziegumu novēršanu un sodīšanu, kas vērsti pret starptautiski neaizskaramām personām, to skaitā diplomātisko personālu (1973. gads); iv) Starptautiskā konvencija pret ķīlnieku sagrābšanu (1979. gads), v) Konvencija par kodolmateriālu fizisko aizsardzību (1980. gads), vi) Protokols par cīņu pret nelikumīgu vardarbību lidostās, kas apkalpo starptautisko civilo aviāciju, kas papildina konvenciju par cīņu pret nelegālām darbībām, kas apdraud civilās aviācijas drošību (1988. gads), vii) Konvencija par prettiesisku darbību pret kuģošanas drošību apkarošanu (2005. gads), viii) Protokols par tādu nelikumīgu darbību novēršanu, kas vērstas pret kontinentālajā šelfā esošu stacionāru platformu drošību (2005. gads), ix) ANO Konvencija par cīņu pret teroristu rīkotajiem sprādzieniem (1997. gads) un x) Starptautiskā konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999. gads);</p> <p>b) jebkurš cits akts, kas izdarīts ar nolūku nonāvēt civilpersonu vai jebkuru citu personu, kura nav aktīvi iesaistīta karadarbībā bruņota konflikta gadījumā, vai radīt smagus miesas bojājumus šādām personām ar mērķi iebiedēt sabiedrību vai piespiestu valdību vai starptautisku organizāciju kaut ko izdarīt vai atturēties veikt kādu darbību.</p>
Teroristu finansēšana	Teroristu finansēšana ir terorisma aktu finansēšana, kā arī teroristu un teroristisku organizāciju finansēšana.
Ļaunprātīga izmantošana teroristu finansēšanai	Sk. 8. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Teroristu finansēšanas nodarījumi	Teroristu finansēšanu nodarījumi (izņemot 4. rekomendāciju) ietver ne tikai primāro nodarījumu vai nodarījumus, bet arī ar to saistītos nodarījumus.
Teroristiskā organizācija	Termins “teroristiskā organizācija” nozīmē jebkuru teroristu grupu, kas i) jebkādā veidā tieši vai netieši, prettiesiski un apzināti veic vai cenšas izdarīt terorisma aktu; ii) piedalās kā līdzzinātāji terorisma aktos; iii) organizē vai vada citas personas terorisma aktu rīkošanā; iv) veicina to, ka terorisma aktus pasūta tādu personu grupa, kura rīkojas viena mērķa vārdā, ja šāda veicināšana notiek apzināti un ar nolūku sekmēt terorisma aktu, vai zinot par grupas mērķi sarīkot terora aktu.
Trešās puses	6. un 7. rekomendācijā termins “trešās puses” cita starpā nozīmē finanšu iestādes un <i>DNFBP</i> . Sk. 17. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
Pilnvarotā persona	Termini “trasts” un “pilnvarotā persona” izmantoti tādā nozīmē, kā norādīts Hāgas Konvencijas par normatīvajiem aktiem, kas piemērojami trastiem un to atzīšanai, 2. pantā ⁶² . Pilnvarotās personas var būt profesionāļi (piemēram, atkarībā no jurisdikcijas, pilnvarotā persona var būt advokāts vai trasta uzņēmums), ja tiem maksā par to, lai darbotos kā pilnvarotās personas, vai neprofesionāļi (piemēram, persona, kura rīkojas bez atlīdzības ģimenes labā).

⁶² Hāgas konvencijas 2. pantā noteikts šādi:

Šajā konvencijā termins “trasts” attiecas uz juridiskām attiecībām, kuras nodibinājusi – inter vivos vai pēc nāves – persona, dibinātājs, nododot aktīvus pilnvarotas personas kontrolē, kas tos kontrolē labuma guvēja labumam vai īpašam mērķim.

Trastam ir šādas raksturīgas īpašības:

Unikāls darījuma Sk. 16. rekomendācijas skaidrojošo piezīmi.
atsauces numurs

Virtuālā valūta Virtuālā valūta ir vērtības digitālais atspoguļojums, kas var būt digitāli tirgots vai nosūtīts un ko var izmantot maksājumiem vai ieguldījumiem. Virtuālā valūta nav papīra valūta, vērtspapīri un cits tāds finanšu aktīvu digitālais atspoguļojums, kas jau ir ietverts citviet *FATF* ieteikumos.

Virtuālo pakalpojuma sniedzēji **valūtu** Virtuālās valūtas pakalpojumu sniedzējs ir fiziska vai juridiska persona, kas nav ietverta citviet rekomendācijās, un tā uzņēmējdarbība ir saistīta ar vienu vai vairākām turpmāk minētajām darbībām vai operācijām citas fiziskas vai juridiskas personas labā:

- i) virtuālo valūtu un papīra valūtu maiņu;
- ii) viena vai vairāku virtuālo valūtu veidu maiņu;
- iii) virtuālo valūtu pārvedumus⁶³;
- iv) virtuālo valūtu vai tādu instrumentu glabāšanu un/vai pārvaldību, kas nodrošina kontroli pār virtuālajām valūtām, un
- v) līdzdalību finanšu pakalpojumos un to sniegšanu saistībā ar emitenta piedāvājumu un/vai virtuālās valūtas pārdošanu.

Nekavējoties Vārds “nekavējoties” ideālā gadījumā nozīmē dažas stundas ilgu periodu pēc tam, kad Apvienoto Nāciju Organizācijas Drošības padome vai tās attiecīgā sankciju komiteja (piemēram, Komiteja Nr. 1267, Komiteja Nr. 1988, Sankciju komiteja Nr. 1718) sarakstā norāda personu vai struktūru. Saistībā ar S/RES/1373 (2001) vārdu “nekavējoties” izmanto, ja ir pamatots iemesls vai pienācīgs pamatojums aizdomām vai pieņēmumam, ka persona vai struktūra ir terorists, terorisma finansētājs vai teroristiska organizācija. Abos gadījumos vārds “nekavējoties” jāinterpretē, ņemot vērā nepieciešamību novērst bēgšanu vai arī tādu līdzekļu vai citu aktīvu izšķērdēšanu, kuri ir saistīti ar teroristiem, teroristiskām organizācijām, personām, kuras finansē terorismu, un ar masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas finansēšanu, kā arī ar nepieciešamību pasaules mērogā saskaņoti rīkoties, lai spēji aizliegtu un pārtrauktu to plūsmu.

a) aktīvi ir atsevišķi līdzekļi, un tie nekļūst par pilnvarotās personas īpašumu;

b) tiesības uz trasta aktīviem var izmantot pilnvarotās personas vai citas personas vārdā, kuru pilnvarotā persona ir pilnvarojusi;

c) pilnvarotajai personai ir tiesības un pienākums, par kuru tā atbild, pārvaldīt, izmantot vai likvidēt aktīvus saskaņā ar trasta noteikumiem, kā arī pildīt īpašus pienākumus, kas noteikti normatīvajos aktos.

Atsevišķu tiesību un pilnvaru atstāšana dibinātāja varā, kā arī tas, ka pilnvarotajam pašam var būt labuma guvēja tiesības, nav pretrunā trasta pastāvēšanai.

⁶³ Saistībā ar virtuālajiem aktīviem “pārvedums” nozīmē darījuma veikšanu citas fiziskas vai juridiskas personas vārdā, kura pārvieto virtuālu aktīvu no vienas virtuāla aktīva adreses vai konta uz citu adresi vai kontu.

AKRONĪMU SARAKSTS

<i>AML/CFT</i>	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršana / terorisma finansēšanas apkarošana (izmanto arī terorisma finansēšanas
<i>BNI</i>	Apgrozāmi uzrādītāja instrumenti
<i>CDD</i>	Klienta uzticamības pārbaude
<i>DNFBP</i>	Izraudzītie nefinanšu uzņēmumi un profesijas
<i>FATF</i>	Finanšu darījumu darba grupa
<i>FIV</i>	Finanšu izlūkošanas vienība
<i>IN</i>	Skaidrojošā piezīme
<i>ML</i>	Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija
<i>MVTS</i>	Naudas vai vērtību pārvedumu pakalpojums
<i>NPO</i>	Bezpeļņas organizācija
Palermo konvencija	Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija pret starptautisko organizēto noziedzību (2000. gads)
<i>PEP</i>	Politiski ietekmējama persona
<i>R.</i>	Rekomendācija
<i>RBA</i>	Ar risku pamatota pieeja
<i>SR.</i>	Īpašā rekomendācija
<i>SRB</i>	Pašregulatīvas iestādes
<i>STR</i>	Ziņojums par aizdomīgu darījumu
<i>TCSP</i>	Trasta un uzņēmuma pakalpojumu sniedzējs
Konvencija pret teroristu finansēšanu	Starptautiskā konvencija par cīņu pret terorisma finansēšanu (1999. gads)
<i>ANO</i>	Apvienoto Nāciju Organizācija
Vīnes konvencija	Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija pret narkotisko un psihotropo vielu nelegālu apriti (1988. gads)

I PIELIKUMS. *FATF* METODISKIE NORĀDĪJUMI

FATF ir publicējusi lielapjoma norādījumus un labākās prakses dokumentus, kas ir pieejami tīmekļa vietnē www.fatf-gafi.org/documents/guidance/.

II PIELIKUMS. INFORMĀCIJA PAR *FATF* REKOMENDĀCIJU ATJAUNINĀJUMIEM

Turpmāk ir norādīti grozījumi, kas ir veikti *FATF* rekomendācijās pēc to pieņemšanas 2012. gada februārī.

Datums	Grozījumu veids	Grozītās sadaļas
2013. gada februāris	37. rekomendācijas un 40. rekomendācijas savstarpēja saskaņošana	un R.37 d) – 27. lpp. Tiek ievietota norāde, ka <i>DNFBP</i> noslēpuma vai konfidencialitātes noteikumi neietekmē savstarpējas juridiskas palīdzības sniegšanu, izņemot gadījumos, kad attiecīgā pieprasītā informācija tiek glabāta apstākļos, kad ir jāievēro advokāta un klienta saziņas konfidencialitāte vai dienesta noslēpums.
2015. gada oktobris	Pārskatīta skaidrojošā piezīme par ārvalstu radītajiem draudiem	5. rekomendācijas jautājumā teroristu INR.5 (B.3) – 37. lpp. Ievietots B.3. punkts, lai iekļautu attiecīgo <i>UNSCR</i> 2178 elementu, kurā apspriests jautājums par ārvalstu teroristu radītajiem draudiem. Tādējādi tiek paskaidrots, ka 5. rekomendācija uzdod valstīm atzīt par sodāmu tādu personas ceļošanas izdevumu segšanu, kuras ceļo uz valsti, kas nav tās dzīvesvietas vai valstspiederības valsts, ar nolūku izdarīt, plānot vai sagatavot terorisma aktus vai piedalīties terorisma aktos, vai sniegt vai saņemt terorista apmācību. Līdzšinējais B.3-11. punkts kļūst par B.4-12. punktu.
2016. gada jūnijs	8. rekomendācijas skaidrojošās pārskatīšana	un tās piezīmes R.8 un INR.8 – 13. lpp un 54.–59. lpp. Bezpeļņas organizāciju (<i>NPO</i>) standarta pārskatīšana, lai paskaidrotu, uz kuru bezpeļņas organizāciju apakškopu ir jāattiecinā uzraudzība un pārraudzība. Tādējādi 8. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes tiek saskaņotas ar <i>FATF</i> Tipoloģijas ziņojumu par teroristu radīto bezpeļņas organizāciju ļaunprātīgas izmantošanas risku (2014. gada jūnijs) un <i>FATF</i> Labāko praksi bezpeļņu organizāciju ļaunprātīgas izmantošanas apkarošanas jomā (2015. gada jūnijs), kurā paskaidrots, ka ne visas bezpeļņas organizācijas skar paaugstināts risks un ka ne uz visām bezpeļņas organizācijām ir attiecināma 8. rekomendācija, un 8. rekomendācijas/skaidrojošo piezīmju īstenošana tiek labāk saskaņota ar riskā balstītu pieeju.

2016. gada oktobris	5. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes pārskatīšana un terminu sarakstā sniegtās definīcijas “līdzekļi vai citi aktīvi” pārskatīšana.	INR.5 un terminu saraksts – 37. un 121. lpp. 5. rekomendācijas skaidrojošās piezīmes pārskatīšana, visā skaidrojošās piezīmes tekstā aizstājot terminu “līdzekļi” ar “līdzekļi vai citi aktīvi”, lai nodrošinātu tādu pašu darbības jomu kā 6. rekomendācijai. Terminu sarakstā pārskatīta termina “līdzekļi vai citi aktīvi” definīcija, pievienojot norādes uz naftu un citiem dabas resursiem un uz citiem aktīviem, kurus varētu izmantot, lai saņemtu līdzekļus.
2017. gada jūnijs	Pārskatīta 7. rekomendācijas skaidrojošā piezīme un terminu “norādīta persona vai struktūra”, “norādīšana sarakstā” un “nekavējoties” definīcijas terminu sarakstā	INR.5 un terminu saraksts – 45.–51. lpp., 114.–115. lpp. un 123. lpp. Pārskatīta 7. rekomendācijas skaidrojošā piezīme un terminu “norādīta persona vai struktūra”, “norādīšana sarakstā” un “nekavējoties” definīcijas terminu sarakstā, lai saskaņotu tekstu ar jaunāko ANO Drošības padomes rezolūciju prasībām un paskaidrotu selektīvo finanšu sankciju īstenošanu attiecībā uz ieroču izplatīšanas finansēšanu.
2017. gada novembris	Pārskatīta 18. rekomendācijas skaidrojošā piezīme	INR.18 – 77. lpp. Pārskatīta 18. rekomendācijas skaidrojošā piezīme, lai paskaidrotu tādas informācijas apmaiņas prasības, kas ir saistīta ar neparastiem vai aizdomīgiem darījumiem finanšu grupās. Tajā ir apspriesta arī šīs informācijas sniegšana filiālēm un meitasuzņēmumiem, kad tas ir nepieciešams <i>AML/CFT</i> riska pārvaldībai.
2017. gada novembris	21. rekomendācijas pārskatīšana	R.21 – 17. lpp. Pārskatīta 21. rekomendācija, lai paskaidrotu šo prasību saistību ar noteikumiem par brīdināšanu.
2018. gada februāris	2. rekomendācijas pārskatīšana	R.2 – 9. lpp. Pārskatīta 2. rekomendācija, lai nodrošinātu savietojamību ar <i>AML/CFT</i> prasībām un datu aizsardzības un privātuma noteikumiem un veicinātu informācijas apmaiņu starp vienas valsts kompetentajām iestādēm.
2018. gada oktobris	Pārskatīta 15. rekomendācija un terminu sarakstā iekļautas divas jaunas definīcijas	Pārskatīta 15. rekomendācija un pievienotas divas jaunu terminu – “virtuālais aktīvs” un “virtuālā aktīva pakalpojumu sniedzējs” – definīcijas, lai paskaidrotu, kā <i>AML/CFT</i> prasības ir piemērojamas saistībā ar virtuālajiem aktīviem.

www.fatf-gafi.org